

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1752) 1983 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 15 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Jaunimo nutarimai

Penktajame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese, įvykusiame š.m. liepos 1-24 dienomis Š. Amerikos miestuose, buvo įvairių renginių — visuomeninių, kultūrinių, pramoginių, studijinių, svarstybinių. Pramoginiuose bei visuomeniniuose renginiuose dalyvavo keli šimtai jaunimo iš įvairių pasaulio kraštų. Tai buvo gera proga pažinti vieni kitus, pabendrauti, susidraugauti. Studijų dienos buvo skirtos tikrai rinktiems atstovams. Jie susirinko Kanadoje, Trento universitete, ir per 9 dienas studijavo bei svarstė dabarties išeivijos ir Lietuvos laisvinimo problemas. Tos studijų dienos buvo viso jaunimo kongreso smegenys. Be jų kongresas būtų palikęs tikrai nežymius pramoginius pėdsakus, kurie greitai išnyksta. Studijų dienos sutelkė rinktinį, akademinio išsilavinimo jaunimą (apie 130), kuris savo mintis, apsvaistytas ir daugumos priimtas, pavertė konkrečiais nutarimais. Tiesa, jų susidarė gana daug, nes apėmė politinę, visuomeninę, kultūrinę ir švietimo sritis. Kaip ir visų kitų organizacijų, taip ir šio jaunimo kongreso nutarimai pasieks tik ne daugelį skaitytojų ir susilauks turbūt dar mažesnio vydytojų skaičiaus. Toks jau paprastai būna visų nutarimų likimas. Tačiau į jaunimo atstovų nutarimus verta atkreipti dėmesį ir pasekti kuria linkme juda jaunoji mūsų karta.

NORINT tiksliai su jais susipažinti, reikia pačiam perskaityti ištais, bet jėskančiam pagrindinių gairių gali užtekti ir apibendrinančio žvilgsnio. Visų pirma krinta į akis politinio pobūdžio nutarimai, liečiantys Lietuvos laisvinimą. Juose nematyti nieko radikaliai naujo, nebent tik tai, kad atvirai skatinama lankyti okupuotą Lietuvą, vežti spaudinius, skleisti informaciją, paruošti atitinkamą informacijos vadovėlį vykstantiems Lietuvon. Kartu pastebima (priede), kad lankymas turi būti asmeninio pobūdžio, o ne kolektyvinio. Tuo būdu nutarimas derinamas su politinių išeivijos veiksmų nustatymais gairėmis. Pasisakoma už bendrą politinę veiklą su kitom tautybėm, už rūpinimąsi lietuviais karo belaisviais, patekusiais į Afganistano sukilėlių rankas, už Lietuvos diplomatinės tarnybos nederstiną papildymą naujais asmenimis, už lietuvių kalbos gražinimą lenkų tvarkomoje Seinų bazilikoje, už rėmimą visų veiksmų, kovojančių dėl Lietuvos laisvės, už stiprinimą gyvybės nekalbų tautiečių, tampomų po JAV teismus ir puolamų išeivijai nepalankių institucijų. Tai vis reikšmingi dalykai, kurie nemažiau rūpi ir jaunajai išeivijos kartai. Jų apžvelgimas nutarimuose rodo politinį jaunimo brandumą. Privachuose pokalbiuose bei susirinkimuose kartais pasigirsta gana radikalių minčių bei siūlymų, rodančių daug jaunatviško braviškumo, bet mažai brandumo. Kongrese to buvo išvengta.

VISUOMENINIO pobūdžio nutarimuose jau matyti posūkis į didesnį prisitaikymą gyvenamojo krašto sąlygoms ir nuolaidumą tolstantiems nuo lietuviškojo gyvenimo. Pvz. sakoma, kad lietuvių kalbos vartojimas yra būtinas, tačiau patariama šalia lietuvių kalbos vartoti gyvenamojo krašto kalbą, palaikyti draugiškus ryšius su lietuviškai nekalbančiais tautiečiais, įvesti lietuvių laikraščius kitakalbį skyrius. Apgailestina, kad nutarimuose nepasiekiama už lietuviškų šeimų sudarymą, o tik pageidaujama įjungti mišrias šeimas lietuvių veiklon. Kultūrinės bei švietimo srities nutarimuose aiškiai pasisakoma už lituanistines katedras steigimą Iliinojaus universitete ir skatinama remti šį projektą lėšomis. Reikiama pageidavimas tobulinti lituanistinį švietimą, moderninti jo priemones, stiprinti neakivaizdinį lietuvių kalbos mokymą pedagoginiame institute, siūsti talkininkus į kitus kraštus, sudaryti sąlygas meno vienietams lankyti lietuvių gyvenvietes arba paruošti bent garsoines vaizduojančias, skaidrių montažus, tinkamus mažesniems gyvenvietėms, ir t.t. Nutarimų padaryta labai daug ir tai konkrečių. Tik idomu, kiek jų bus įgyvendinta. Ar po penkerių metų šeštajame jaunimo kongrese nereikės vėl kartoti tų pačių nutarimų? Nutarimų vykdymas paprastai paliekamas valdžios, bet jos nėra tokios stiprios, kad galėtų pakelti visą našta. Ją turi nešti visi — ne tik tie, kurie nutarė, bet ir tie, kurie atstovus rinko, kitaip tariant, visas sąmoningas lietuvių išeivijos jaunimas.

KANADOS (VYKIAI)

Sustabdyti sovietų skrydžiai

Daug ką nustebino greitas Kanados valdžios nutarimas neįsileisti du mėnesius keleivinių "Aerofloto" lėktuvų Montrealin, kur jie atskrisdavo du kartus per savaitę. Tai buvo reakcija į P. Korėjos lėktuvo sunaikinimą prie Sachalino salos. Jame žuvo devyni Kanados piliečiai ir vienas imigrantas. Nutarimą paskelbė Kanados užsienio reikalų ministras A. MacEachenas ir susisiekimo ministras L. Axworthy. Pranešimas pralėkė net ir kiek vėliau paskelbtas JAV prez. R. Reagano sankcijos Sovietų Sąjungai, buvo jo paminėtas televizijai skirtose kalboje. "Aerofloto" lėktuvų skrydžiai į Niujorką ir Vašingtoną jau yra sustabdyti dėl įvykių Lenkijoje. "Aerofloto" lėktuvai Montrealin daugiau

sia atskraidindavo savus keleivius iš Sovietų Sąjungos, kurie tada kitų bendrovių lėktuvais skrisdavo į JAV. Dabar tokius skrydžius sovietų keleiviams teks atlikti iš Meksikos miesto, kur "Aeroflotas" nėra praradęs nusileidimo teisės. Kubon skrendančių "Aerofloto" lėktuvų nusileidimas Ganderio orauostyje, Newfoundlandijoje, nebuvo suspenduotas. Jie ir toliau tenai galės pasipildyti kurą, tik negalės palikti savo keleivių ir pasiimti naujų.

Ganderio orauostin dažnai būdavo atgabenamos igulos sovietų žvejybos laivams, taisomoms Newfoundlandijos uostuose, pakeisti Sovietų Sąjungon atostogoms išskraidintų igulų. Šiai operacijai abiem

Antakalnio (buvusi Stiklių) gatvė Vilniuje. Gatvės gale matyti Šv. Kazimiero šventovę, kurią sovietinė valdžia atėmė iš tikinčiųjų ir joje įrengė bedievybės muziejų, tuo būdu išniekindama lietuvių tikėjimą

Ginklai bejėgiai prieš laisvės ilgesį

Iš ką tik gauto Lietuvos pagrindinio leidinio "Lietuvos Ateitis" 6-to numerio, išleisto 1983 m. Šis rašinys, perpintas poezija, skirtas Vasario 16-jai ir autoriaus pavadintas "Lietuva — mano tėvynė"

... Dienom, naktim aš kankinuos:
Nejaugi niekas nežinos,
Nejaugi viskas užsimirš,
Ar iškreiptu aidu pavirs?
Šviesi saulute neprabilis
Ir tamsią naktį nepakils
Pasigailėjimo nelaukė,
Žaibų tvirkėjimo pilna!!
Ar girių gėmės nepraneškas,
Ar akys eržerų užkas,
Akmuo tylės prie pakelės,
Ar marios skundo neišlies?
Nejaugi aimanos ir skriaudos
Išnyks, užslops ant visados?
Nejaugi be žado, be minties
Šalta ramybė užmaršties
Užviešpataus galutinai?!

Tai kalinio kraupi rauda
Į dangų aidi visada...
Tautietį klausia... ar gyva
Dvasia tų pilkapių augstų,
Didvyrių rankom supiltų?
Gal jau kaip užguiti vergai
Savo nuvertinom pigiai?!

Ir trypdami kapus tėvų
Mes jieskome kitų dienų?!

... ir jų minias kankino ten:
Teisybės pasmerkto vardan...
Į dujų kameras sugrūd...
Bet nemažiau nužudė čia
Ledinė Sibiro kančia,
Beviltsi lėgys namų,
Žiaurumas požemių tamsių,
Kur bolševikai sužvėrėję
Taurių lietuvių kraują gėrė...

O, kad šiandieną pagėmintų
Kas nors paliešti žadą
gyvų!...

Nublokšti skraistę nevalyva
Nuo atminimo tų herojų,
Kurios despotas sudorojo;
Kurį nežinomas net kapas,
Taiga po maumedžių jį
slepia...

Juos ryja tundra klampūs
liūnai,
Po anglių klodais liko kūnai.

Ne pasakų tai karaliūnai,
Ne narsūs riteriai klajūnai,

Ne milžinai iš Naglio kalno, —
Tai Lietuvos vaikai ten šaunūs
Nelygią kovą jie kovojo,
Galingi priešai juos teriojo
Per audrą kėlės jie ir krito;
Ir dužo į uolas granito.
Kovos lauke nepasitraukė,
Pasigailėjimo nelaukė,
Vėl turime naujus pilėnus...
Tad nepamirškime nė vienas
Tų, kurie už laisvę ir idėją
Gyvenimo atsižadėjo!

Ašigalio speiguos jie miega, —
Aplink naktis, pūga ir sniegas,
Ir mirgančių pašvaisčių šokis,
Šiaurinių dvasių piktas juokas.
Ten vandenynas ledinuotas,
Uralo vėjas nežabotas
Didingą "Rekviem" jiems
groja —
O jie pavasarį sapnuoja...
Tad nepamirškime nė vienas
Tų, kurie už tiesą ir idėją
Gyvenimo atsižadėjo!

Vasario 16-jį, nepriklausomos Lietuvos susikūrimo dieną, kiekvienam lietuviui reikšminga. Tik, deja, nevienodu požiūriu: vieniems ši diena primena, kad Lietuva — tai jų Tėvynė, vardan kurios verta kovoti, kurios šventą vardą yra pareiga išsaugoti tyrą, laisvą, neiškreiptą melo. Kitiems gi ši diena primena, kad jie išdavė savo Tėvynę, kad sutepė patys save savo brolių krauju, kančia ir išdavyste.

Vasario 16-oji puikiai žinoama ir tautos pavergeiui. Jau šventės išvakarėse visur knibždėte knibžda samdytų šunų, kurie klausio, ką žmonės šneka, kokios jų nuotaikos: stebi, gal pamatys kur plevėsuoja lietuvišką trispalvę ar priklijotą atsišaukimą.

Ir ko gi jie bijo? Nejaugi to vieno kito lapelio su užrašu: "šalin okupantus!" "Lietuva

bus laisva!" ar vienur kitur iškeltos trispalvės medžiagos skiautės, simbolizuojančios nepriklausomą Lietuvą? Ne. Jie bijo laisvos lietuviškos dvasios, kuri nenužudoma, neišstremiama, nesugaudoma nugalimai plevena mūsų širdyse. Prieš laisvės ilgėsį, prieš Tėvynės meilę jie neturi ginklo. Net mes, kurie gimėme ir augome visiškose okupacijose naktį, jaučiame, kad kažkada Lietuva laisvai kvėpavo, kad buvo ir diena — ne vien juoda naktis. Nuo pat kūdikystės dienų mums bruktas melas, kad esame laisvi, laisvos šalies žmonės, kad mūsų tėvynė ne Lietuva, o TSRS, kad vardan laisvės paguldę galvas mūsų broliai buvo "liaudies priešai", "banditai", — nerado atgarsio širdyse.

Jie sakė mums: — Varpai bažnyčių maldą tyliai gaudžia, žmogus pro juos mirties balsu kad negirdėtų... Tauta tautos, žmogus žmogaus neskriaudžia... — Ne, netiesa! — šaukiame mes: melas! Veto!

1940-ti metai. Juodi debesys iš Rytų slenka Lietuvos pusėn. Jie slenka prieš visų lietuvių valią.

— Rytų siaubas atėjo į mūsų žemę, — nuskamba per visus kaimus, miestus ir miestelius. Atėjo šis slibinas pamažu, savo kelią žymėdamas gaisrais ir griuvėsiais, žmonių viltis skandindamas giliai giliai nusiminime. Atslinko, savo purvinomis kojomis traiskydamas visa, kas gražu, gera, visa, kas lietuviui buvo šventa. Jis grobė sodybas, kaimus, miestus. Iš žmogaus atėmė vis-

Pasaulio įvykiai

JUNGTINIŲ TAUTŲ SAUGUMO TARYBOS POSĖDYJE BUVO išklaustas į juosteles įrašytas sovietų pokalbis radijo bangomis, susietas su P. Korėjos keleivinio lėktuvo sunaikinimu prie Sachalino salos. Iš jo paaiškėjo, kad tas taikiniu lakūnų vadinamas lėktuvas skrido su navigacinėmis šviesomis, kad į jį buvo iššautos raketos. Pokalbyje nieko nebuvo apie perspėjamuosius šūvius. Juos tik gerokai vėliau neaiškiai įrašė surado ir pripažino amerikiečiai. Sovietų Sąjungos ambasadorius Jungtinės Tautos O. Trojanovskis įrašus juostelėje pavadino JAV propaganda. Dėl tų įrašų Maskva betgi buvo priversta pakeisti ankstesnę savo taktiką ir pripažinti lėktuvo sunaikinimą su 269-niais keleiviais, tačiau ir toliau kaltę suverčia JA Valstybėms.

Vakariečiams žurnalistams Maskvoje buvo surengta užsieniui televizijos transliuota konferencija, kurioje į klausimus atsakinėjo generalinio štabo viršininkas maršalas N. Ogarkovas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas G. Kornienka ir kompartijos tarybinių ryšių skyriaus vadovas L. Zamjatinas. Pasak maršalo N. Ogarkovo, P. Korėjos lėktuvas Sibiran buvo įskridęs špiuono žonu. Esą jis netgi buvo susitikęs su žvalgybiniais JAV lėktuvu "RC-135", vėliau nuskrudusiu Aliaskon. Vašingtone buvo patvirtinta, kad "RC-135" lėktuvas tą naktį skrido virš tarptautinių vandenų, bet nuo P. Korėjos lėktuvo jį skyrė 75 mylios. Kai pastarasis buvo sunaikintas prie Sachalino salos, "RC-135" lėktuvas jau buvo grįžęs Aliaskon ir ištiesą valandą praleidęs bazėje. Keleivinio "Boeing 747" lėktuvo neįmanoma sumaišyti su žvalgybai naudojamu "Boeing 707" lėktuvu, kuris yra gerokai mažesnis. Tad sunku suprasti sovietinę versiją, kad naikintuvų pilotai neatpažino keleivinio lėktuvo, perspėjamais šūvais bandė jį nukreipti į aerodromą ir pagaliau iššovė dvi raketas taikiniui sunaikinti. Esą tai buvo padaryta Sovietų Sąjungos saugumui užtikrinti ir taip bus elgiama ateityje su špiuonais įsivėlusiais lėktuvais.

Kritika Madride Baiginiuose Madrido konferencijos posėdžiuose aštrių priekaištų dėl keleivinio P. Korėjos lėktuvo numušimo susilaukė A. Gromyka, ypač iš JAV valstybės sekr. G. Shultz. A. Gromyka atskirto kaltinimų, kad šis incidentas buvo surežisuotas Vašingtone, sąmoningai siektą tarptautinės įtampos melagingomis priemonėmis. Problemos neišsprendė ir JAV ambasadoje įvykęs valstybės sekr. G. Shultz susitikimas su A. Gromyka. Ir šiame pokalbyje A. Gromyka atsiskleidė pareikšti apgailestavimą dėl sunaikinto lėktuvo, 269-nių žuvusių asmenų, kaltę versdamas JA Valstybėms. Pasak G. Shultz, pokalbis lietė žmogaus teises ne tik žemėje, bet ir oriniame susisiekiame. Tarptautinė lakūnų organizacija

Pirmosios aukos Izraelio kariuomenės dalinių pasitraukimas iš Šufo kalnų prie Beiruto atgaivino pilietinį karą tarp krikščionių ir mahometonų milicininkų. Libano kariuomenė jų neįstengia sutramdyti. Mahometonai milicininkai žudo krikščionis, apšaudo net ir taikos priežiūrai atsiųstus neutralius karius. Lig šiol jau žuvo 4 amerikiečiai mariniai, buvo sužeisti 25. Prancūzai neteko 16 karių, li-goninėse paguldė 44 sužeistus. Dėl šios įtampos virš Šufo kalnų jau pasirodė JAV ir Prancūzijos naikintuvai iš lėktuvų, bet milicininkų pozicijų nepuolė, tik JAV fregata "Bowen" savo patrankomis nutildė ir marinus nukreiptą artillerijos ugnį.

Šiame numeryje:

Jaunimo nutarimai
Pagrindinės V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso gairės
Ginklai bejėgiai prieš laisvės ilgėsį
Iš Lietuvos pagrindinio jaunimo laikraščio "Lietuvos Ateitis"
Lietuvos prisikėlimo ir laidotuvių dalyvis
Buvusio ministerio pirmininko Ernesto Galvanauskio veikla
Jaunimo kongresas, trukęs dvidešimt keturias dienas
Tęsinys aprašymo apie V PLJ Kongreso renginius Š. Amerikoje
Politiniai jaunimo kongreso nutarimai
Brandus jaunosios kartos žvilgsnis į dabarties problemas
Išeivijos kunigų rūpesčiai suvažiavime
Atliktieji darbai ir numatomi planai kazimieriniais metais
Naujo pobūdžio stovyklos
Sėkmingas bandymas su lietuviškai nekalbančiais stovyklautojais
Prie Mirties jūros ir Jericho griuvėsio
Išpūdziai iš kelionės po istorines vietas Izraelyje
Viešnių belaukiant literatūros popietėje
Pokalbis su rašytojomis Nijole Jankute ir Danguole Sadūnaite
Sėkmingas liuanistų suvažiavimas
Lituanistikos Instituto paskaitos gausiai visuomenei Toronte

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostata.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Ginklai bejęgiai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ką: nuosavybę, laisvę, o daugeliu atvejų net gyvybę. Tada lietuvius pagalvojo: "O gal bėgti? Gal pakeis tėvynę kiti kraštai?" Kaikas pabėgo. Tačiau dauguma suprato: "Tas ne lietuvis, kurs kaip kūdikis bailiai, iš-

duos ką bočiai gynė nuo amžių milžinų keliais". Suprato, reikia ginti tėvynę. Jie ėmė ir rankas šautuvus ir ėjo, ėjo... Ėjo į miškus. Galvojo ginklų išsikovoti laisvę. Paliko raudančias mylimąsias, seseris, motinas...

*Vos išdykėlis vėjas langinę pabaldis,
Ir siautiesi pečius tu skara vilnone
Ir žiūri jau praskleidus užuolaidas baltas,
O išbarki, motule, išbarki tu mane.*

*Tu išbarki, kad šėšėliu Tau širdgėla gula
Ant šviesių, sidabrinų senatės dienų,
Tu išbarki ir atleisk, išėjau juk, motule,
Prizadėjęs Tau laisvę parnešti dovanų.*

*Ne vien Tau, o ir tiems, kur po darbo jau miega,
Išėjau pavojaingais gynybės keliais.
Kad anksti sukiubau pagirų aš į sniegą,
Tu atleisk man už tai, o geroji, atleisk...*

Persunki buvo kova. Nepajėgė broliai lietuviai jėga mums išsaugoti laisvę. Kaip lapai rudenį, jie vienas po ki-

*Tą naktį dangus negesino žvaigždžių,
Aušra nusigandusi švito.
Ir kraujas iš daugelio vyrų širdžių
Nudažė pilkajį arimą.*

*Rytuose išbrėško sidabro aušra,
Ir buvo nutilusios salvės.
Į kapines žengė lygiuojant gretas
Sušaudytos rankos ir galvos.*

*Ir sugulė vyras prie vyro šalia
Ir vietos visiems neužteko
Ir buvo velėna žalia kruvina, —
Pakojis išraustojo kapo.*

*Kai skausmas sustingdė krūtine visų,
Ir šautuvų tūtos blizgėjo,
Tada takeliu į didvyrių kapus
Pavargus senutė atėjo.*

*Ir tarė jinau partizanui jaunam:
"Palaukit, jūs turit dar laiko,
Aš noriu pažvelgti į akis šiam vienam,
Kurs buvo tikriausiai man vaikas".*

*Švelnia ir gyslota, bet tvirta ranka
Ji vartė kiekvieną lavoną,
Ir josios prijuostė pasvirus marga
Krauju nusidažė raudonu.*

*Ir niekas neištarė žodžio tada,
Tik saulė į vakarus krypo.
Senutės sausa ir gyslota ranka
Prie kruvino veido prilipo...*

Nors tėvai ir broliai neišsaugojo mums laisvės, bet paliko kilnų pavyzdį, kaip reikia mylėti Tėvynę, kaip reikia aukotis vardan kilnių idėjų. Savo krauju jie mums įrašė amžiną priesaiką, amžiną testamentą: "Geriau YRA MIRTIS, KAIP SAVO TĖVYNĖ IŠDUOTI!"

Tad nesistebėkime, kad atomu ginkluotas mūsų priešas išsigąsta šeštos klasės mokinuko sąsiuvinyje nupieštos trispalvės ar paprasto pieštuko išvedžiojo užrašo: "Atiduokite Lietuvą lietuviams!" Jie bejęgiai prieš meilės ir

ištikimybės, Tėvynei dviasia. Bejęgiai jų melas prieš tiesą! Bejęgiai ginklai ir kalėjimai prieš laisvės ilgesį!...

*Lietuviškas dar teka kraujas
Širdy motulės Lietuvos,
Ją atgimimas šaukia naujas
Į dieną darbo ir kovos.*

*Aušra tekėjo ir užgeso,
Bet tėviškos dangus — dar ne!
Dar tau naktuzė miegą nesė,
Dar bėga kraujas Nemune!*

*Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
Dar kopytelės pakeliuos...
Tad eik, šalie, kur pasiryžai,
Jieškot ir rast naujos dalios.*

Buvusiam "Lito" revizijos komisijos pirmininkui

A. a. JONUI MASKOLIŪNI
mirus,

jo motiną VERONIKĄ nuoširdžiai užjaučiame —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos
valdyba, komisijos ir tarnautojai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens
ir skulptūros darbus — greitai ir meniskai.
Užsakymus atliekame pagal projektus
ir taip pat turime didelį pasirinkimą
pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Penktojoje dainų šventėje Čikagoje dalyvavo ir šokėjų būrys, kuris programos pabaigoje įsijungė šventėn ir atliko keletą tautinių šokių, prisiderindamas prie jungtinio choro dainų

Nuotr. J. Tamaliūčio

Lietuvos prisikėlimo ir laidotuvių dalyvis

Politiko ir ministerio Ernesto Galvanausko atsiminimai, išleisti atskira knyga Čikagoje

P. LELIS

Anksčiau skundėmės, kad kaikurie mūsų žymesni politiniai veikėjai neparašė ir nepalik savo gyvenimo bei veiklos atsiminimų. Ypač buvo pasigendama buvusio ministerio pirmininko, užsienio reikalų ministerio ir žymaus diplomato Ernesto Galvanausko atsiminimų. (Jis mirė ir palaidotas Prancūzijoje 1967 m. Toliau jo pavardę rašysime raidė G.). Šią spragą iš dalies užpildė jo brolis Gediminas Galva, išleidęs 1982 m. politinę G. biografiją. Pats G., nors buvo raginamas, savo atsiminimų neraišė, nes jį labiau domino ne praeitis, o dabartis ir ateitis.

Knygos autorius stengėsi būti ištikimas brolio žodžiams: panaudojo daugybę jo laiškų, įkalbėtų juostelių, oficialių dokumentų, jo kalbų seime ir t.t. Tų laiškų kopijos, dokumentai ir įkalbėtos juostelės yra saugomos PLB archyve Čikagoje.

Tėviškė ir mokyklos

E. Galvanauskas gimė 1882 m. stambokame 30 ha ūkyje Zizonių k., Vabalninko vls., Biržų apskr. (caro laikais — Panevėžio).

Baigęs rusišką Vabalninko pradžios mokyklą, norėjo įstoti į Panevėžio realinę, bet dėl rusų valdžios politikos varžyti kaimiečių vaikų augstesnį mokslą jis dukart neišlaikė egzaminų ir turėjo persikelti į Mintaują, kur privačiai pasiruošęs įstojė į III klasę. Šioje realinėje mokykloje buvo tik keli lietuviai. Joje vyravo, latviai ir vokiečiai. Mintaujos gimnazijoje mokėsi daugiau lietuvių. 1896 m. lietuviai ir kiti katalikai mokiniai nutarė nesimelsti rusiškai ir neiti sekmadieniais į cerkvę. Už tai daugiau kaip 100 mokinių buvo pašalinti iš gimnazijos ir atleistas gimnazijos mokytojas Jonas Jablonskis (vėliau žymus kalbininkas). Realinėje mokykloje tokių bruzdėjimų nebuvo.

Baigęs Mintaujos realinę 1902 m. ir gavęs brandos atestatą, labai norėjo įstoti į Petrapilio Kalnų Institutą. Ten buvo didelė studentų atranka — iš 1200 prašymų egzaminus laikė 900, o priėmė tik 55 (48 ortodoksus, 5 katalikus ir 2 žydus). Išlaikiusių įstojamuosius egzaminus sąrašas buvo ir G. pavardė.

Tuo metu Petrapilyje gyveno jau daug lietuvių. Ten 1842 m. buvo iš Vilniaus perkelta dviasinė katalikų akademija su lietuvišiais studentais ir profesoriais. Putilovo fabrike dirbo daug lietuvių darbininkų. Prasidėjo lietuviška visuomeninė veikla, kurią judino studentai ir valdininkai.

Rusų politinių veikėjų organizuotame susirinkime G. pasakė karštą prakalbą, reikalaujama Rusijoje demokratinės santvarkos, o lietuviams ir kitoms tautoms — nepriklausomybės. Ta jo kalba buvo atpasakota dienraštyje "Biržų Viesdomosti" (Biržos žinios).

1905 metai

Po pralaimėto karo prieš japonus prasidėjo telkimas jėgų kovai prieš carinę santvarką. 1905 m. sostinėje prasidėjo

Buvęs nepriklausomos Lietuvos ministeris pirmininkas, finansų ministeris, diplomatas ERNESTAS GALVANAUSKAS, daug nusipelnęs atstatant nepriklausomą Lietuvą

neramumai, kurie persimetė ir į kaimus. Tų metų lapkričio mėn. G. organizavo Čypėnuose ir Kupiškėje kaimiečių susirinkimus ir sakė ten karštą prakalbą prieš caro valdžią. Čypėnų susirinkimas priėmė 10 punktų atsisaukimą, reikalaujantį nemokėti mokesčių, išvaryti rusus mokytojus ir valdininkus, nestoti į rusų kariuomenę, išrinkti atstovus į Vilniaus seimą ir t.t. Tie Čypėnų nutarimai buvo panaudoti Vilniaus seimo rezoliucijoms.

Vilniaus seime G. dalyvavo kaip Čypėnų, Vabalninko, Kupiškio atstovas. Vietinė rusų valdžia jau turėjo daug žinių apie G. veiklą, bet kadangi jis dėvėjo puošnią Kalnų Instituto uniformą, panašią į augsto valdininko, tai vietos rusų "čėnaukininkai" ir policija nedrįso jo liesti.

Kauno gubernatorius Veriovkinas pranešė Vilniaus gen. gubernatoriui, kad veiklesnį Vilniaus seimo dalyvį gyvena Panevėžio apskrityje ir jie kelia neramumus kaimuose. Caro rūmų kamerjunkeris, gavęs gubernatorių pranešimus, 1906.XII.26 įsakė siųsti baudžiamuosius kareivių būrius į Kauno ir kitas gubernijas.

Po mėnesio atvyko baudžiamieji būriai į Vabalninko apylinkę. Dar neišaušus, policininkai ir kariai apstojo Galvanauskų sodybą. Ernestas buvo suimtas ir nugabentas į Panevėžio kalėjimą. Jo tardytojas rusas buvo žmoniškas ir po kelių dienų pasiuntė žymiai veikėjai Felicijai Bortkevičienei telegramą: "Skubiai atvykite gelbėti Galvanausko". Bortkevičienė atsivežė 500 rublių užstatą ir G. buvo paleistas iš kalėjimo. Bet po dviejų dienų valstybės gynėjas gavo iš Kauno telegramą: "Suimti E. Galvanauską ir laikyti kalėjime be sąlygų".

Dabar jam vėl svilo padai, nes jo įieškojo policija tėviškėje ir Petrapilyje. Jis turėjo nutraukti studijas ir bėgti į užsienį. Bortkevičienė parū-

pino jam mirusio austro pasą, kuriame buvo įrašyta Žukausko pavardė. Su tuo pasu G. norėjo patekti į Švediją. Bilietų pardavėja suomė, pažvelgusi į pasą, tarė: "Negudriai sugalvojote. Aiškiai matyti, kad naudojate svetimą pasą. Eikite į restoraną — ten gražinsiu jūsų pasą". Kelionės bilietą geležinkelio jį vis dėlto davė, ir G. sėkmingai atsidūrė Vakaruose.

Studijos Belgijoje

Po ilgo žinių rinkimo jis apsisprendė mokslą baigti Liezo universitete Belgijoje, nes ten prie un-to buvo kalnų institutas ir pragyvenimas pigesnis. Kadangi prancūzų kalbos jis nemokėjo, tai pirmieji mokslo metai buvo sunkūs. Antrais mokslo metais ne tik kalbos klūtį įveikė, bet ir moksle pirmavo. Per trejus metus baigęs studijas, gavo kalnų ir kasyklų inžinieriaus diplomą. Kadangi jo profesoriai sakė, jog menkas yra kalnų inžinierius, kuris nenusimano apie elektrotechniką, G. dar tęsė studijas elektrotechnikos institute, kurio ketverių metų kursą baigė per dvejus metus. Didžiausia jo remėja studijų metu buvo jo sesuo, įsikūrusi Čikagoje.

Tarnyba Serbijoje

1911 m. baigęs universitetą 29 m. jaunuolis turėjo įieškoti darbo. Į Rusiją negalėjo grįžti, nes jo byla dar nebuvo numarinta. Belgijoje ir net Prancūzijoje svetimsaliumi, neturintį amžių ryšių, sunku rasti atsakingesnį darbą. Galima buvo įsidarbinti Belgijos ar Prancūzijos kolonijose, bet jis nenorėjo palikti Europos.

Beįieškodamas darbo, G. užtikto spaudoje žinutę: "Serbijos vyriausybėi reikalingi užsieniečiai kalnų inžinieriai". Apie darbo sąlygas net Serbijos konsulas nieko nežinojo, tik pasakė, kad Serbija labai kalnuotas kraštas su 4 milijonais gyventojų. Nieko geresnio nebelaukdamas, G. pasiskolino galiojantį rusišką pasą, sėdo į "Orient Express" ir nuvažiavo tiesiai į Belgradą.

Neturėdamas ten jokių pažįstamų, kreipėsi į Rusijos ambasada. Jį priėmė pats ambasadorius von Hertling, Baltijos kraštų baronas. Išdėstęs savo reikalą, G. pasisakė esąs Rusijos pilietis, bet politinis išievis. Ambasadorius atsakė: "Mano pareiga rūpintis Rusijos piliečiais. Jų politinis nusiteikimas manęs nedomina". Pakėlęs telefono ragelį kažkam paskambino. Baigęs kalbėti, parašė raštelį ir jį įteikdamas tarė: "Štai kuni-gaikiškio Andronikovo adresas ir telefonas. Jis taip pat politinis tremtinys ir seniai dirba prancūzų-serbų bendrovėje geležinkelių statybos inspektorium. Seną savo bičiulį paprašiau priimti ir patarti".

Nuėjęs pas Andronikovą, G. buvo maloniai priimtas ir patartas nepasidaryti Serbijos valdininku, bet kreiptis į tą bendrovę, kur jis pats dirba. Pažadėjo su vyr. bendrovės direktorium pasikalbėti. Kitą dieną nuėjęs į "Societe Franco-Serbe de Travaux Publics" būstinę, pradėjo inžinieriaus darbą.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Diskusinės mintys ir nuomonės

Patriotinis ar "antitarybinis" auklėjimas?

Atsiliepiant į "Gimtojo Krašto" samprotavimus

AURELIJA BALASAITIENĖ

"Gimtasis kraštas", kuris save vadina "kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje" laikraščiu, atrodo, yra gerai susipažinęs su laisvojo pasaulio lietuvių spauda, kurios, deja, "laisvos" sovietinės Lietuvos pareigūnai nei per pasą, nei per turistus nepraleidžia, ją savo valdiniams skaityti draudžia. Dažnokai su pasigėrėjimu "GK" bendradarbiai mėgsta cituoti mūsų spaudą, kurioje yra keliamos išievojios gyvenimo problemos. Ypatingai džiaugiasi "GK" leidėjai, kai mes sielojamės dėl jaunosios kartos nutautėjimo grėsmės.

Su dideliu dėmesiu yra sekami visi straipsniai, kuriuose diskutuojamos liuanistinės mokyklos. Kai prieš keletą metų dėl susidariusių nuo ne mūsų pačių priklausantių gyvenimo sąlygų, ekonominio gyvenimo pasikeitimo, rajonų veido keitimosi buvo uždaryta Klevelando Vysk. Valančiaus mokykla, "GK" leidėjų džiaugsmui nebuvo galo. Ir 1983 m. liepos 28 d. laidoje Vytautas Užgiris komentavo mano "Tėviškos Žiburiuose" straipsnį apie jaunimą, pabrėždamas esą mes bandomė jaunimą įtraukti į "patriotinę", t.y. "antitarybinę" veiklą.

Atrodo, gerbiamas žurnalistas suplaka dvi nesuderinamas savokas, būtent, patriotizmą, kuris yra apibūdinamas kaip "savo krašto meilė", ir "antitarybiškumą", kuris yra politinės veiklos sritis. Reiškia, pagal V.U. išeina, kad "tarybiškumas" yra priešingas patriotizmui. Bet kodėl okupuotoje Lietuvoje kalbama apie "Tėvynės karą", o ne apie "tarybinį karą"? Čia prasišverbia pati negražiausioji "tarybinės" filosofijos žymė — geras "tarybininkas" negali būti lietuvis patriotas! Tai atviri vartai rusinimui, savo tautos ir kultūros išsižadėjimui.

Mūsų mokyklose "antitarybinio" auklėjimo nėra, o tik "prolietuviską" auklėjimą, supažindinimą toli už savo tėvų krašto ribų gimusio jaunimo su Lietuvos istorija (nesuklas-tota), literatūra, geografija, liaudies menu, šokiais, muzika, instrumentais ir t.t. "Antitarybinio" auklėjimo programos įvesti nereikia. Tą auklėjimo procesą atlieka pati "tarybų" Lietuvos valdininkija.

Ne paslaptis, kad dauguma lietuvių savo vasaros atostogas praleidžia užsienyje, ke-liaudami su JAV ar Kanados bei kitų laisvų kraštų pasais po visą platų pasaulį, kuris ir turistus žiūri palankiai, sudaro malonias viešnagės sąlygas, beveik be tikrinimo praleidžia per muitines ir kontroles.

Prisimenu savo kelionę į P. Ameriką, kurioje, išlipus iš "OSIRIS" motelio savininkai J. ir K. Mieželiai kviečia atstogautojus prie jūros į St. Petersburg Beach Floridoje. Kambariai su virtuvėmis ir kitais patogumais. Rašyti: Osiris Motel & Apartments, 620 — 68th Ave., St. Petersburg, Fla. 33708, USA. Skambinti tel. (813) 360-6052 arba Toronte 532-4660

Užsakykite "Tėviškos Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

"OSIRIS"

motelio savininkai J. ir K. Mieželiai
kviečia atstogautojus prie jūros į
St. Petersburg Beach Floridoje.

Kambariai su virtuvėmis ir kitais patogumais.

Rašyti:

Osiris Motel & Apartments,
620 — 68th Ave., St. Petersburg,
Fla. 33708, USA.

Skambinti tel. (813) 360-6052 arba Toronte 532-4660

Obawak Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Jaunimo kongresas, trukęs dvidešimt keturias dienas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Savaitgalis Toronte

Po pilnos savaitės įtempto darbo jaunimo kongreso studijų dienose Trent University, Peterborough, Ontario, Kanadoje, 130 jaunimo atstovų iš 11 kraštų atvyko pertraukai į Torontą liepos 16 d. Raimundo Smolskio suorganizuotu maršrutu autobusai vežė svečius, apgyvendinti Toronto mieste. Jų rankose — turistinė informacija apie Torontą ne tik anglų, bet ir lietuvių kalba.

Autobusai pietų pertraukai sustojo prie Toronto miesto rotušės, kur miesto savivaldybė suruošė pietus bei priėmimą su miesto burmistru Art Eggletonu. Priėmime taip pat dalyvavo lietuviams gerai pažįstamas ir lietuvių daug remiantis Tony O'Donohue.

Burmistras savo žodyje sveikino atvykusius ir gerai pakalbėjo apie dabartinę Lietuvos būklę, išreiškdamas viltį, kad ateis Lietuvai laisvės diena. Jam visų vardu padėkojo Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Zita Bersėnaitė, įteikdama lietuvišką drožinį su trispalve vėliava ir painformuodama apie jaunimo kongreso studijų dienas bei iki šiol atliktus darbus. Miestas dalyvių apdovanojo Toronto ženkleliais.

Po ketat valandų trukusio miesto apžiūrėjimo pėsčiomis autobusai visus suvežė į Lietuvių Namus, kur jau laukė Irenos Petrauskienės vadovaujama nakvynių komisija, skirstanti jaunimą į šeimas. Kaikuriuos jų laukė svečių jau nuo pat pietų. Paskirstymas vyko labai sklandžiai, ir visi labai noriai/sveikinosi bei sudarė naujas pažintis.

Vakare Lietuvių Namuose įvyko šokiai "Vakaras su žvaigždėmis". Vakaro žvaigždės — tai jaunimo kongreso įvairių kraštų atstovai.

Meninę vakaro programą gyvai, entuziastingai ir tikrai jaunatviškai atliko Toronto "Volungės" vienetas, vadovaujamas Dalios Viskontienės. Aiškiai buvo matyti, kad programa specialiai parinkta, įpinant romantiškas svajonines pilnas melodijas su lietuviškom bei humoristinėm dainom. "Volungės" koncertas tikrai smagiai nuteikė publiką.

Po koncerto publika pirmą kartą buvo supažindinta su tik ka studijų dienose išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba iš Los Angeles, kuriai pirmininkauja Gintaras Grušas.

Programos viršūnę buvo vakaro organizatoriaus Jurgio Valaičio vadovaujamas iškvičiamas visų kraštų atstovų su vėliavomis ant scenos, kur jie buvo pagerbti kaip šio vakaro žvaigždės įteikiant po gėlę. Tikrai įspūdingai atrodė scenoje per 100 jaunimo kongreso atstovų, kai po jų kojomis plaukė dūmai (tai debesys), o virš galvų blizgėjo žvaigždės.

Šokiuose dalyvavo arti 500 lietuvių, kurių dauguma buvo jaunimas.

Liepos 17, sekmadienį, jaunimo kongreso atstovai dalyvavo 10 v.r. pamaldose Prisikėlimo šventovėje. Jaunimo atstovai įėjo šventovę, nešdami savo kraštų vėliavas. Įspūdingai giedojo Toronto "Volungė".

Po Mišių Prisikėlimo parapijos taryba atstovus pavaišino pusryčiais. Ne iš vieno girdėjosi komentarai, esą niekur taip gerai nepavalgysi, kaip prie lietuvių šeimininkės stalo. Toronto lietuvių visuomenės vaišingumas ano savaitgalio metu ilgiai liks neužmirštas.

Po pusryčių autobusai visus vežė į Toronto salas gegužinė. Belaukiant laivo, pasigirdo akordeono garsai. Prasidėjo lietuviškų dainų pynė bei rateliai. Tai buvo lyg vieša reklama, nes nevienas praeivis klausė, kas esate, kokia kalba dainuojate ir iš kur atvykote.

Vėliau sužinota, kad viešbutyje prie uosto kitais reikalais apsisostę lietuviai, išgirdę lietuviškas dainas, prisijungė prie ekskursijos į salas. Taip pat iš salų grįždamas vienos radijo stoties pranešėjas susidomėjo mūsų grupe ir, gavęs informaciją, paruošė trumpą pranešimą per savo ra-

dijo programą apie jaunimo kongresą.

Salose įvyko gegužinė — žaidimai, buvo sudaryta proga pasimaudyti norintiems ir nenorintiems šaltame Ontario ežero vandenyje, surengtas laužas ir dešrelių kepimas. O dainoms nebuvo galo. Vakare apie 7 v. visi jau lipo į autobusus ir pradėjo 2 valandų kelionę atgal į Trento universitetą testuoti studijų dienų. GJP

Kanados sostinėje

Nors kongreso dalyviai Otavoje buvo tik vieną dieną (liepos 21), bet pasiruošimas tai dienai prasidėjo prieš pusę metų. Tikslas — duoti proga atstovams susitikti su jų kraštų ambasadoriais Kanados sostinėje, supažindinti juos su lietuvių gyvenimu ir jaunimo kongresu. Kiekvieno krašto įgaliotinis galėjo iš anksto parašyti laišką savo krašto ambasadoriui, prašydamas susitikimo. Kanados atstovai turėjo lankyti užsienio reikalų ministeriją.

Buvo paruošta medžiaga ambasadų lankymui. Tai trumpa apžvalga Lietuvos istorijos, dabartinės jos būklės, Molotovo-Ribbentropo sutarties, Helsinkio akto, Europos parlamento rezoliucijos ir t.t. Taip pat kongreso stovykloje ir per studijų dienas atstovai rašė ambasadoriams memorandumus, kurie buvo įteikti Otavoje.

Prie parlamento rūmų

Liepos 21 d. atstovų autobusas artėjo prie parlamento rūmų. Buvo matyti būrys Otavos lietuvių, kurie atstovus gražiai ir mieliai priėmė. Iškeltas plakatas sveikino kongreso atstovus. Einanti Otavos burmistrės pareigas ponija Holzman sutiko atstovus ir įteikė miesto plaketę. Buvo iškelta Lietuvos vėliava miesto rotušėje. Parlamento rūmuose tarė žodį Vida Balsevičiūtė ir Julija Mitalaitė, Otavos lietuvių jaunimo atstovės. Kongreso atstovams teko matyti ir sargybos pasikeitimą prie parlamento rūmų.

Argentinijos, JAV, Prancūzijos ir V. Vokietijos lietuvių jaunimo atstovai lankė savo kraštų ambasadas, o po pietų australiečiai — savo ambasadą. Juos lydėjo Otavos lietuviai.

Užsienio reikalų ministerijoje

Kanados lietuvių jaunimo atstovai aplankė užsienio reikalų ministeriją. Nuvažiavo į Lester B. Pearson pastatą, kur valdžios pareigūnai juos priėmė. Nuvedė į ministerio konferencijų kambarį, kur įvyko pokalbis. Jame buvo keliami klausimai apie Lietuvą ir lietuvių Kanadoje.

Buvo iškeltas Baltijos valstybių konsulių klausimas, paaiškinant, kad jis buvo diskutuojamas kongrese ir kad jaunimas tuo klausimu rūpinasi. Įteikėm naujausią "LKB Kroniką" ir informavom apie stovykloje surengtą žmogaus teisių dieną. Paminėjome Europos parlamento rezoliuciją.

Sužinojome, kad Madrido konferencija priėmė Kanados pasiūlymą konferencijos "Experts Meeting on Human Rights". Ta konferencija įvyks Otavoje 1985 m. gegužės mėnesį.

Taip pat minėjome, kad dabartinė Kanados parlamento

Helsinkio grupė neturi pakenkamai įtakos ginti žmogaus teises pasaulyje. Prašėm įsteigti parlamentinį Helsinkio komitetą, kuris veiktu drauge su užsienio reikalų ministerijos komitetu (Standing Committee of External Affairs and National Defense).

Įteikėm memorandumą pareigūnams, jiems ir kitiems parlamento rūmuose po knyga dr. Pajaujo "Soviet Genocide in Lithuania". Tai buvo Tautos Fondo dovana. Įteikėm mažą dovanėlę Alan McLaine, kuris suorganizavo visų kitų pareigūnų atsilankymą. Po to kartu su pareigūnais važiavom į parlamento rūmus pietauti.

Pietūs parlamento rūmuose

Pietūs globiojo parlamento narių komitetas, pirmininkaujamas Walterio Bakerio ir Jesse Fliso.

Pietų pranešėja Rūta Danaitytė iš Otavos pakvietė popiežiaus pranciūzų Angelo Palmas sukabėti maldą. Sužinojė, kad nuncijus važiuos į Romą sekančią dieną, paprašė, kad įteiktų popiežiui laišką nuo kongreso jaunimo.

Pagrindinė iškilmės kalbėtoja Aileen Nicholson, parlamento narė iš Toronto Trinity, perdavė kongresui sveikinimus min. pirm. P.E. Trudeau, užsienio reikalų min. Allan MacEachen ir daugiakultūrių reikalų min. Jim Flemingui. Vėliau buvo gautas sveikinimas iš gubernatoriaus Edwardo C. Schreyerio.

Per pietus kanklėmis skambino Aldona Sendžikaitė ir Gailė Šaltmiraitė iš Toronto. Jolanta Vaičiūtė-Goutt iš Prancūzijos dainavo įvairias lietuviškas dainas. Po oficialios dalies atstovai bei svečiai pasivaikiojo skaniais lietuviškais kepiniais, kurie buvo iškeikti Otavos moterų. Pietūs baigti Lietuvos himnu, akompanuojant muz. Jonui Govėdui.

Vėliau mažos vaišės įvyko J. Fliso, parlamento nario, istaigoje, kur atstovai turėjo progą pamatyti parlamento rūmus iš vidaus.

Ketvirtą val. autobusai išvyko. Prieš iškeldami į Montreālį, apvažiavom Otavos miestą. Atstovams buvo malonu matyti Lietuvos trispalvę vėliavą, iškelta Otavos miesto rotušėje.

Šiame jaunimo kongrese buvo daug diskutuojama apie konkrečius darbus ir reikala kuo plačiau išskirti Lietuvos vardą pasaulyje. Tai buvo Otavos tikslas, kuris labai gerai pavyko.

Ilgai ruošiasi

Otavos lietuviai minėtam žygiui pradėjo ruoštis prieš metus, kai buvo nutarta priimti kongreso atstovus parlamento rūmuose pietums. Kartais atrodė, kad tai nebus įmanoma. Didžiausia problema buvo lėšos. Otavos jaunimas prieš metus suruošė išvyką laivu, norėdamas sutelkti lėšų. Taip pat buvo suruošta loterija, kurios pirmasis laimikis buvo vakarienių parlamento rūmuose su parlamento nariu Jesse Flis ir susitikimas su min. pirm. P. E. Trudeau.

Ruošos komitetą sudarė Rūta Danaitytė, Ladas Giriūnas ir pirmininkė Rita Rudaitytė. Komitetas dėkoja visiems — organizacijoms ir asmenims, kurie jam talkino. Ačiū už piniginę paramą. Gauta iš Kanados Lietuvių Fondo — \$700,

Kanados Lietuvių Bendruomenės — \$300, Prisikėlimo parapijos bankelio — \$200, "Talos" bankelio — \$200, "Paramos" bankelio — \$100, Tautos Fondo — \$200 ir 30 egz. "Soviet Genocide in Lithuania". Taip pat ačiū Otavos lietuviams, kurie ne tik lėšomis rėmė, bet ir paaukojo savo laiką, padėdami įvairiuose techniniuose reikaluose.

Rita Rudaitytė

Pabaiga Montrealyje

Liepos 21, po vienos dienos Kanados sostinėje Otavoje, atstovai autobusais atvyko nakvynėi į Montreālį. Pirmasis oficialus žingsnis — liepos 22 d. įvykstanti spaudos konferencija "Sheraton" viešbutyje miesto centre. Jaunimui atstovavo iš anksto pasiruošę kongreso dalyviai — pasakojo apie dabartinę Lietuvos padėtį, politinius kalinius, išėjvijos lietuvių gyvenimą įvairiuose kraštuose, Pasaulio Lietuvių Dienas bei jaunimo kongresą. Sekančią dieną viename pagrindinių Montrelio laikraščių "Le Devoir" pasirodė interviu su Pranciūzijos lietuvių jaunimo atstove Jolanta Vaičiūtė-Goutt, kuriai pasisekė pagauti korespondento dėmesį, įrodant panašumus tarp Kvebeko pranciūzų kovos su Lietuvos ir lietuvių kovomis dėl panašių teisių. Korespondentas straipsnyje trumpai paminėjo ne tik tai panašumus tarp pranciūzų ir lietuvių, bet ir aprašė dabartinę Lietuvos būklę.

Kas vakarą vyko įvairūs šokiai — baliai. Didysis kongreso uždarymo pokylis įvyko "Palais de Congress" naujose patalpose Montrelio centre. Dalyvavo per 300 asmenų — daugiausia jaunimo. Trumpą kongreso atliktų darbų apžvalgą padarė Audronė Stepanienė iš Australijos.

Liepos 24, sekmadienį, įvyko iškilmingos pamaldos katedroje, miesto centre. Kraštai įgygiavo su savo vėliavomis. Giedojų jungtinis choras ir solistė Gina Čapkauskienė. Pamokslą pasakė jaunas Amerikos lietuvis kun. Tony Markus. Baigiamąjį pamokslą pasakė teologijos studentas Edis Putrimas.

Po pamaldų visi skubėjo į Sv. Elenos salą uždarymo akademijai ir koncertui. Ten garbės stalą sudarė visų kraštų vadovai, naujosios ir buvusios PLJS valdybos pirmininkai, PLB valdybos atstovė Milda Lenkauskienė, Kvebeko valdžios atstovė ir kun. A. Saulaitis, SJ. Po padėkos žodžio Kvebeko valdžiai už visokeriopą, ypač finansinę, paramą ir įteikimo lietuviškos juostos pagrindinę kalbą pasakė JAV atstovas iš Cicero, Illinois, Arvydas Žygas. Jis kalbėjo labai uždegančiai, primindamas mūsų pareigas Lietuvai ir gyvybines kovas, vykstančias tenai per pagrindį dėl tautos laisvės.

Violeta Rakauskaitė atliko estradinių dainų koncertą. Solistė, atskraidinta iš Anglijos, klausytojus džiugino dainų įvairumu ir atlikimo gyvumu. Antroje dalyje pasirodė Montrelio "Gintaro" ansamblis. GJP

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar ju neskaitančių adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso veikėjų dalis pas Toronto miesto burmistą A. Eggletoną miesto rotušėje. Iš kairės: V. Abariūtė, Z. Bersėnaitė, A. Eggleton, G. Palubinskaitė, neatpažinta, G. Grušas, R. Stancikaitė, L. Polikaitis, T. Dabšys

Nuotr. St. Dabkaus

Politiniai jaunimo kongreso nutarimai

Veikti su kitom tautybėm, protestuoti prieš nepagrįstus kaltinimus, rūpintis lietuvių belaisviams Afganistane, reikalauti lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje, papildyti diplomatinę tarnybą

Ryšiai su kitomis politinėmis grupėmis

1. V PLJ Kongresas pripažįsta, jog išėjvijos lietuviams efektinga veikti drauge su kitomis pavergtomis tautomis, k.a. su kitais baltiečiais bei ukrainiečiais, ir įpareigoja PLJS ir kraštų LJS valdybas kartu su jomis imtis bendros politinės veiklos.

V PLJK taip pat ragina PLJS valdybą remti BAFL (Baltic American Freedom League), European Liaison Group ir panašius vienetus.

2. V PLJK prašo PLJS valdybą skatinti PLB ir įvairias lietuvių organizacijas skirti stipendijas studentams, norintiems dirbti tokiose institucijose, kaip Lietuvių Informacijos Centras Niujorke, Ethnic Community Services Čikagoje, BAFL Los Angeles ir Keston College D. Britanijoje. Stipendijų kandidatai turėtų būti visos išėjvijos lietuvių jaunimas, kad tokio pobūdžio veikla plėtotųsi per visą išėjviją.

OSI bylos lietuviams

1. 1979 m. JAV valdžios įsteigta specialių tyrimų įstaiga (angl. Office of Special Investigations — OSI) pradėjo kelti administracines bylas dėl pilietybės atėmimo ir deportacijos kaikiuriems iš Rytų Europos kilusiems Amerikos piliiečiams, jų tarpe ir lietuviams, kaltindama juos neteisingu anketų užpildymu įvažiuojant į JAV. Tokiu apkalpinimu ji įtaigauja mintį, kad jie bendradarbiavo su naciais II Pasaulinio karo metu.

Yra daromas spaudimas ir kitų kraštų (pvz. Kanados, Australijos, Vakarų Vokietijos) valdžioms, kad panašios įstaigos pradėtų veikti tuose kraštuose. Mes su tinkame, kad visi karo nusikaltėliai turi gauti užtarnautą bausmę, bet esame įsitikinę, kad tai turi būti daroma krašte veikiančių įstatymų rėmuose.

Kadangi OSI, vesdama šias bylas, grubiai pažeidinėja JAV įstatymus (naudoja tarybinę KGB sufabrikuatą kaltinamąją medžiagą, ignoruoja Baltijos kraštų inkorporacijas į Sov. Sąjungą nepripažinimą, sprendama deportacijos bylas, ir pan.), trys pagrindiniai lietuvių išėjvijos veiksniai — VLIKas, ALTA ir JAV LB įsteigė bendrą lietuvių teisėms ginti komitetą, kurio tikslas yra kovoti prieš neteisėtą šių bylų vedimą.

V PLJK sveikina šio komiteto įsteigimą ir pilnai remia jo užsimotus darbus. Kongresas skatina visą pasaulio lietuvių jaunimą prisidėti prie šio komiteto veiklos, pvz.: a. rinkti 1941–1944 m. laikotarpiu liečiančią istorinę medžiagą apie Baltijos kraštus, ypač Lietuvą; b. iš anksto tinkamai pasiruošus dalyvauti anksčiau minėtuose teismo procesuose, moraliai paremiant neteisėtai apkalintus asmenis; c. remti lėšomis gynybos fondą.

Šis darbas yra nepaprastai svarbus, nes tuo būdu įmanoma užkirsti kelią kaikiuriems mūsų tautos istorijos išskraipymams bei daugelio nekaltų žmonių persekiojimams.

Kiti politiniai reikalai

1. V PLJK skatina išėjvijos lietuvių jaunimą stebėti iš Sov. Sąjungos oficialiai atvažiuojančias baltiečių grupes ir užmegzti su jų nariais neoficialius ryšius, painformuojant juos apie išėjvijos lietuvių veiklą. Tuo pačiu metu reikėtų informuoti visuomenę, kad šios grupės yra atvykusios iš okupuotų Baltijos kraštų.

2. 1984 m. įvyks olimpiniai žaidimai Los Angeles mieste (JAV). V PLJK skatina PLJS ir kraštų LJS valdybas atkreipti ypatingą dėmesį į baltiečių sportininkus, atvykstančius iš Sov. Sąjungos. Per masines komunikacijas priemonės ir demonstracijas reikėtų informuoti gyvenamojo krašto visuomenę, kad šie sportininkai

yra iš pavergtų kraštų ir jiems neleidžiama atstovauti savo kraštams olimpinuose žaidimuose.

3. Pastaraisiais mėnesiais vienas Afganistano rezistencijos vadas, lankydamasis Europoje, pasiūlė išėjvijos lietuviams atiduoti dešimt lietuvių karo belaisvių su sąlyga, kad išėjvijos lietuviai jais rūpintųsi ir jiems sudarytų sąlygas persikelti į Vakarų, jei belaisviai to pageidautų.

Esamos karo sąlygose afganistaniečiai nebus įmanoma belaisvius ilgai saugoti, ir jiems gresia mirties pavojus. Jausdami, kad mūsų pareiga yra rūpintis visame pasaulyje pasisklidusiais lietuviams, ypač tais, kuriuos ištiko nelaimė, siūlome PLJS-gos ir PLB valdyboms: a. nusiųsti asmenį į Pakistaną tartis su afganistaniečiais lietuvių karo belaisvių reikalui; b. telkti lėšas lietuviams belaisviams pervežti į Vakarų Europą; c. sudaryti galimybes jiems įsikurti.

4. Po Antrojo pasaulinio karo, pasibaigus ginkluotai partizanų kovai už Lietuvos laisvę, lietuvių tauta toliau puoselėjo laisvės idealą. Šiandien pogrindžio sąjūdis jau yra įrašęs į tragišką tautos istoriją drąsų pasipriešinimo puslapi. Ta Lietuvos pogrindžio veikla domimės ne tik mes, išėjvijos lietuviai, bet ir platus pasaulis.

Žinome, kad tauta šiandien kaupti visas jėgas prieš išnykimą. Vyksta tautinis bei religinis atgimimas, auga religinė bei tautinė sąmonė.

Įvairūs įvykiai sovietų okupuotose kraštuose ir Rytų Europoje mus skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

5. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

6. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

7. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

8. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

9. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

10. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

11. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

12. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

13. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

14. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

15. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

16. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

17. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

18. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

19. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

20. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

21. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

22. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

23. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

24. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

25. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

26. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

27. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

28. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

29. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

30. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

31. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

32. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

33. Seinų lietuviams daroma skriauda dėl Seinų bazilikoje uždraustų lietuviškų pamaldų mums skatina ir juos reaguoti. Didėjanti įtampa reikalauja pasisakyti dėl kovų už tautos laisvę. Mes remiame visus veiksmus, kurie kovoja už laisvą Lietuvos rytų. Mūsų visų troškimas — nepriklausoma Lietuva.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SIEMET MIRĖ KUNIGAI

A. a. kun. Pranciškus Andriulaitis, Vytauto Didžiojo šventovės altariaus, mirė birželio 13 d. Kaune. Velionis buvo gimęs 1897 m. vasario 17 d. Jurbarko apylinkėse, kunigų įšventintas Kaune 1931 m. gegužės 30 d. Dirbo keliose parapijose vikaru ir klebonu. Po pamaldų Vytauto D. šventovėje birželio 15 d. buvo išvežtas ir palaidotas Jurbarko kapinėse. — A. a. kun. Albinas Budrikis, 66 metų amžiaus, mirė Vilniuje birželio 22 d. Buvo kilęs iš Žemaitijos, baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją 1938 m. marijonų vienuolijon įsijungęs 1934 m. Studijas Kauno universiteto teologijos fakultete baigė 1944 m. ir kunigų buvo įšventintas ty metų birželio 11 d. Ilgiausiai jam teko būti klebonu Zapyškio parapijoje ir ten iki mirties globoti iš Sibiro grįžusį kun. prof. J. Kuraitį. Vėliau klebonavo Seredžiaus ir Kelmės parapijose. Prieš šešerius metus ištikas paralyžiaus, apsigyveno Vilniuje, gydydėsi ligoninėje ir privačiai. Buvo žymus pamokslininkas, dažnai kviečiamas ir parapijas ir kunigų laido tuves. Palaidotas birželio 24 d. — A. a. kun. Vladas Abramavičius, Pajūrio-Didkiemio parapijos klebonas, mirė liepos 12 d. Buvo gimęs 1924 m. lapkričio 8 d., kunigų įšventintas 1948 m. spalio 31 d. Kaune. Palaidotas liepos 14 d. Pajūryje, Tauragės rajone. — A. a. kun. Juozas Bielskus, Blindžiapupės kopyčios rektorius netoli Prienų, mirė rugpjūčio 5 d. Velionis buvo gimęs 1910 m. rugsėjo 1 d. Blindžiapupstyje, baigęs Vilkaviškio kunigų seminariją, kunigų įšventintas 1940 m. birželio 9 d. Jis pats įsteigė šią kopyčią, ją beveik padarė parapija, visą laiką buvo tos kopyčios rektoriumi. Palaidotas rugpjūčio 8 d. Veiveriuose.

TVIRTAS ŠIMTAMETIS

Kelmės rajono Vaiguvo miestelyje gyvena Steponas Vaidotas. Jo pase įrašyta gimimo data — 1873 m. liepos 7 d. Jis yra gerokai peržengęs šimtą metų, bet jaučiasi sveikas. Jei kartais užpuola kokia slogelė, išsiverda puplaiškių arbatos. Ilgame savo gyvenime S. Vaidotas nerūko, negėrė jokio alkoholio. Pasak guvaus senelio, judėjimas yra gyvenimo paslaptis. Esą jis pats dar neseniai dengęs stogą, pjaustęs malkas, kastuvu sodinę daržę bulves. Skaitas lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai. S. Vaidotas 50 metų dirbo siuvėju. Dabar jį slepia vienuoliai, nes jau mirė 90 metų amžiaus sulaikusi žmona Magdalena, su kuria buvo išgyvenęs 56 metus 2 mėnesius 10 dienų.

VIEŠBUTIS KAUNE

Kaune statomas devynių aukštų viešbutis "Turistas", suprojektuotas architektu H. Vaitkūno. Esą jis bus vienas moderniausių viešbutių Lietuvoje, turės tik viešviečius ar dviečius kambarius, erdvius vestibulius. Turistų patogumui bus avalynės, odinės galanterijos, drabužių remonto, valymo dirb-

tuvės, kirpykla, saunos ir medicinos punktas. H. Vaitkūno projektas yra įjungtas 300 vietų restoranai, administracinės ir buitinės patalpos. Viešbutis statomas K. Donelaičio gatvėje. Kvadrato formos daugiaaugstis pastatas turės vidaus kiemėlį, per kurį praeis kelias iš K. Donelaičio gatvės į Laisvės alėją.

NERIES KRANTINĖS

Vincas Kisarauskas "Literatūros ir Meno" rugpjūčio 20 d. laidoje kritiškai aptaria Neries krantinės Vilniuje. Kadangi pavasario potvyniai grauždavo ir papludavo žaliuosius Neries slautus, prieš keletą metų krantinų tvarkymas buvo pradėtas Žvėryne. Jos ten susilaukė gelžbetonio plokščių, nusileidimo laiptelių, privažiavimo takų. Pradžioje vilniečiai grožėsi su tvarkytomis Neries krantinėmis, o dabar jau pastebimas didėjantis nusivylimas: "Tolės krantinų atkarpos ne gerėja, o priešiną — blogėja. Pirmojoje dalyje iki Žvėryno tilto dar yra laipteliai nusileisti į vandenį. O pažūrėkime į krantinės atkarpą nuo I. Černiakovskio tilto pasroviui, prie centrinės universalinės parduotuvės, einačią link Pedagoginio instituto. Žemyn nusileisti toje ilgoje atkarpoje padaryti vieninteliai laipteliai prie pat tilto, toliau neišvaizdus privažiavimas nusileidimas. Ir tai viskas. Krantinė tęsiasi vienoda ir nyki kaip koks techninis irigacinis stepės kanalas. Nematyti toje krantinėje ir žmonių, vienas kitas praeina ir vėl skuba išlipsti į gatvę. Kur žolė, ten žmonės suseda, sugula, ilsisi atsigauja. O ką čia veikti? Neatveda motinos vaikų pagėbioti, net bijo paleisti šunelį palakstyti šeiminkams... Krantinėje prie vandens nėra jokio barjero, jeigu įkris vaikas ar šunelis, kaip ištraukti. Vasarą vanduo žemai, ir jį leidžiasi stati lygi gelžbetonio siena. Pažiūrėkime — krantinė ilgiausia, o laipteliai į vandenį tera, kaip minėjau, vieninteliai. Jeigu ir nušoks į upę, paimsi įkritusį vandeninį į glėbį, kaip išlipsi iš upės... Teks bristi iki kurio nors tilto! Tad nesistebėkime, kodėl tokia tuščia krantinė, pačiame miesto centre, atskyrusi žmones nuo upės, upę atskyrusi nuo žmonių. Negi negalėtų čia būti medžių, žalumos salų krantinėje, suolelių, ne šiaip medžių, o akmeninių, kurių nakties metu nesulažys pertekė energijos ir milicijos nebaudžiami jaunuoliai. Ant tų suolelių, išsilūsų per dieną, po medžiais susėstų senukai, motinos su vaikais. Juk gali būti krantinės dalys kad ir su nedideliais barjerais, nevienodo aukščio, gali būti daugiau laiptelių, paprastų ir puošnesnių, gali būti ir dekoratyvinių skulptūrų. Daug kas galėtų būti. Tad kodėl viso to nėra, klausia tylosis ir netylomis ne vienas vilnietis. Kodėl taip nykia puošiamieji savo gražuolė Nerį, tarsi ji mums kuo nors nusikalto? Už ką baudžiamie save, vaikus ir vaikus?..." V. Kst.

Iškilmės metu sukaityvėne skautų "Aušros" stovykloje prie Auroros miestelio Kanadoje. Nuotr. J. Tamulaičio

Lietuvių "Rambynas" auga

Hamiltono lietuvių pensininkų namai "Rambynas" jau įpusėjo. Rangovas žada š. m. gruodžio mėnesį įteikti raktus. Vieną pavyzdinį butą žada įrengti spalio-lapkričio mėnesį. Draugovė prašo Hamiltono ir apylinkės lietuvių paskubinti įteikti pareiškimus tuose namuose butui gauti. Pirmiesiems bus galima pasirinkti patinkamesnį ir nuomos nuolaidą gauti.

Valdžios įstaiga CMHC, remianti mūsų namų statybą, reikalauja, kad visi butai būtų išnuomoti iki namo statybos užbaigimo.

Hamiltono "Rambynas" statomas ne vien tik hamiltoniečiams, bet visiems lietuviams, kad ir iš toliau atvykstantiems. Turime pareiškimų iš Montrealio, Vankuverio, net iš Anglijos. Visi mieliai bus priimti, kiek tik butų turėsime. Bet turime pareiškimų jau ir iš kitataučių kanadiečių. Surinkę pareiškimus pradėsime sudarinėti nuomos sutartis. Vieno miegamojo buto nuomos kaina \$330 — \$350 mėnesiui.

Pagal dabartinių laikų statybos kainas šis nuoma apskaičiuota minimali. Tik paskaičiuokime, kiek mūsų patiesame savo name gyventi kainuoja. O ir dabar dar pigesni seniau statyti apartamentai pakels savo nuomas, nes kaip ir jau nebeišsiverčia. Bet ir šią mūsų nustatytą kainą (\$350) turės mokėti tik pasturintieji, t. y. gautieji per \$1400 pajamų į mėnesį. Mažiau gautieji mokės tik ketvirtadalį savo pajamų. Pvz. gautant \$800 į mėnesį, už butą reikės mokėti tik \$200. Skirtumą (\$150) padengs valdžia. Apskaičiuojant savo pajamas, reikia sudėti visų metų įvairias pensijas ir jų priedus, bankų indėlių nuosimčius (ne patį kapitalą), valdžios bonų, šerų ar kitų investavimų nuosimčius ir padalinti iš 12. Tai ir bus mėnesinės pajamos, pagal kurias bus apskaičiuojama nuoma. Žinoma, viso pastato su tokiomis nuolaidomis išnuomoti negalėsime. Nuolaidų gavimas priklausys nuo pirmumo pareiškimo įteikiant.

Pastatas bus 4-5 aukštų, turės 45 butus su vienu miegamuoju ir 5 su dviem miegamojais. Kiekvienas butas turės balkoną, kilius ant grindų, virimo plytą, šaldytuvą, kabelinės televizijos laidą. Visas pastatas bus apšildomas elektra. Už ją atskirai mokėti nereikės — tai įskaičiuota nuomai. Reikės mokėti tik už telefoną ir televizijos kabelį, jei kas norės jį turėti. Pastate bus keltuvai, kiekvienam augstas — atmatų angos, apatijos — skalbykla, pirtis, sauna. Bus ir bendrų patalpų: salė susirinkimams su virtuve, poilsio kambarius — skaitykla, įvairiems darbams kambariai, sandėliai. Salės bus vėsinamos. Į butus, kas norės, galės vėsinimą įsivesti pats — tam viskas paruošta.

Pastatas statomas Hamiltono vakaruose (1880 Main St. West). Priekyje bus 15 automobilių aikštelė. Vieta švari, graži, be oro taršos, geras autobusų susisiekimas su lietuvių šventove ir miesto centru. Aplink yra įvairių krautuvų. Žodžiu, gera, rami vieta pensininkams gyventi be jokių rūpesčių lietuviškoje aplinkoje.

Dar neturime tam pastatui lietuvių vedėjo-superintendente — gali būti ir nepensininkas. Pageidaujama vedusių pora. Gaus butą ir atitinkama atlyginimą. Besidominčius šiuo darbu prašome kreiptis į organizacijos narius. Šiuo metu draugijoje "Rambynas" yra 6 nariai: L. Skripkute — pirmininkė, A. Patamsis — vicepirmininkas, R. Sakalas — išdinininkas, B. Kronas — finansinis patarėjas, A. Šilinskis — statybos patarėjas, A. Jankūnas — sekretorius.

Mortgicijai gauti 35 metams. Namų pastatytas, reikės mokėti tik 2% palūkanų. Po 35 metų arba ir anksčiau mortgicijus išmokejusi,

tas pastatas taps lietuvių pensininkų klubo nuosavybe.

Prašant pareiškimų blankų ir kitais reikalais rašyti ar skambinti A. Jankūnui, 103 Academy Ave., Ancaster, Ont. L9G 2Y2. Tel. (416) 648-3428. Galima kreiptis ir sekmdieniais po Mišiu Jaunimo Centre pas G. Kairienę.

"Rambynas"

Vancouver, B. C.

PADEKA

Š. m. rugpjūčio 21 dienos — gražaus sekmadienio popietę mums buvo staigmena, kai į mūsų sodą suvažiuavo gražus būrelis svečių. Tai nuopelnus ponį — Adolfo Vileitienės ir Leonardos Macijauskienės. Už suruoštas mums įkurtuves ir už gražią bei vertingą dovaną iniciatoriems esame nuoširdžiai dėkingi.

Ta proga mums apylankė ir prisidėjo prie dovanos: B. A. Vileitis, I. L. Macijauskai, B. H. Hermanai, E. A. Goranson, dr. J. Sakalauskas, A. V. Nutaštai, P. A. Skučai, A. E. Kvietinskai, R. V. Maleiriai, L. G. Venskai, O. Macijauskienė, A. Stalioniš, M. J. Kokol, K. A. Smilgiai, L. Klimentienė, E. Vanagienė, V. A. Miškiniai, I. Piotrowska, I. A. Šmitai, I. Kinderis, P. Dainius, N. Grėbliauskienė, K. Grėbliauskaitė, J. O. Kartocius, A. Pilibaitis, S. Radzevičius.

Jiems visiems nuoširdus aciu — Edvardas ir Elena Gumbeliai

Hamilton, Ontario

"GYVATARAS" pradeda šio sezono darbą: studentų grupė — rugsėjo 14 d., 7 v.v., parapijos salėje, vaikai ir jaunesnieji šokėjai — rugsėjo 21 d., 6 v.v. Į visas grupes kviečiami registruoti nauji šokėjai pas grupių mokytojas — Vidą Benušienę, Jolantą Jokūbaitę ir Genovaitę Breichmanienę. Kviečiame visus jungtis į "Gyvatarą" ir ruošis VII tautinių šokių šventei Klevelande, G.B.

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS gegužinė Hamiltono medžiojų klube praėjo su labai geru pasisekimu. Ji surengta sesių šaulių, S. Petkevičienės vadovaujant. Daug svečių buvo atvažiuavę ne tik iš Hamiltono, bet ir iš kaimyninių kolonijų. Iš Montrealio buvo atvykę rinktinės vadai J. Šiaučius ir P. Myle.

Gausiai suaukotas vertingų daiktų ir pinigų loterijai: buvo paruošti 27 laimikiai. Laimingųjų dauguma savo laimikius atsiėmė, bet dar yra likę 5, kurie yra p.p. Petkevičių žinioje. Laimingųjų bilietai numeriai: 1109972, 1109566, 934010, 1109991, 1109580.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.Č.) 6%
santaukas 7½%
kasdienes palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 9½%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9½%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 12½%
nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaukų
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagietis kunigas dr. Juozas Pręšnis, dvi savaites praleidęs Šv. Kryžiaus ligoninėje, buvo perkeltas į kitą ligoninę, kur intensyviau širdies veikimo tyrimus po jos turėjo priepuolio atlieka dr. R. Nemickas.

Prel. Juozas A. Neverauskas, Shenandoah, Pa., lietuvių parapijos klebonas, sunkiai susirgo. Guli slaugymo namuose paralyžuotas. Jis yra gimęs 1908 m. gruodžio 31 d., kunigų įšventintas 1938 m. gegužės 26 d. Klebonu jo parapiją yra paskirtas kun. Paskalis J. Sabas.

A. a. kun. Eduardas Petrelevičius, gimęs 1907 m. gruodžio 9 d. Liepojoje, mirė š. m. rugpjūčio 11 d. West Paterson ligoninėje Wayne, N.J. Baigė jėzuitų kolegiją Valkenburge, Olandijoje. Pasitraukęs iš jėzuitų, teologijos mokslus baigė Kauno universiteto teologijos-filosofijos fakultete. Kunigų įšventintas 1939 m. balandžio 14 d., kapelionavo ir mokytojo Ukmergėje, Jurbarko, pokarinėje Vokietijoje — Gross Hesepe, Greveno ir Seedorfo lietuvių stovyklose. Atvykęs į JAV, kurį laiką gyveno Bostone, redagavo "Rytą". Persikėlęs kitur, dėstė lotynų, vokiečių ir rusų kalbas gimnazijoje, reikiškesi žurnalistineje veikloje K. Mažučio slapyvardžiu. Lietuvių kalba buvo išleides "Mažąjį žmoniškumo manifestą", "Didžiasis grumtynės", anglų kalba — "An Introduction to Educational Suggestology". Gedulines Mišias šv. M. Marijos N. Prasidėjimo lietuvių parapijoje laikė septyni lietuviai kunigai. Palaidotas rugpjūčio 13 d. St. Michael kapinėse, Roslindale, MA.

Neseniai miręs kun. Stašys Yla bus prisimintas Los Angeles bei aplinkinių lietuvių spalio 23, sekmadienį, 10.30 v.r., Mišiomis šv. Kazimiero šventovėje. Oficialus velionies pagerbimas, rengiamas Los Angeles ateitininkų, įvyks 12 v. viršutinėje Šv. Kazimiero parapijos salėje. Apie velionies gyvenimą bei jo kūrybą kalbės rašytoja Alė Rūta-Arbienė. Meninė dalis bus atlikti vietinėmis pajėgomis. Visi kviečiami dalyvauti.

Susivienijimo Lietuvių Argentinose organizacija savo 69 metų veiklos minėjimui paskyrė visą liepos mėnesį. Liepos 3 d. įvyko SLA kultūros komisijos suorganizuotas piešimo konkursas vaikams. Jin įsijungė 33 įvairaus amžiaus vaikai, suskirstyti pagal amžių į penkias grupes. Mirusius savo narius SLA organizacija prisiminė liepos 9 d. kun. J. Petraičio atnašautomis Mišiomis Lietuvių Aušros Vartų šventovėje. Giedodavo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas A. Mikucionio. Po pamaldų buvo padėtas gėlių vainikas prie lietuviško kryžiaus parapijos sodelyje. Trumpai kalbėjo SLA pirm. H. Levanačiūsis, paskutinių vienerių metų laikotarpį mirusių narių sąrašą perskaitė R. Stalioraitis. Liepos 10-ji buvo skirta 69-tajai SLA veiklos sukakčiai. Susivienijimą Lietuvių Argentinose sveikino kitų organizacijų bei institucijų atstovai. Buvo įteiktos lietuviškos knygos vaikų piešimo konkurso laimėtojams. Dainų programą atliko dr. J. Simanauko vadovaujamas muzikinis SLA vienetas "Žibutės". Su tautiniais šokiais pirmą kartą viešai pasirodė SLA mažų šokių ansamblis. Sukautinė vakarienė liepos 30 d. sutraukė apie 250 svečių, kuriuos prie salės durų sutiko SLA centro valdyba. "Ilgiausių metų" sugiedota visiems dalyviams, kurie liepos mėnesį šventė savo gimtadienius.

Argentinos Lietuvių Centras Buenos Aires mieste liepos 24 d. paminėjo Dariaus-Girėno skrydžio per Atlantą penkiasdešimtmetį, tradicinę Ateivių Dieną ir Onines. Lietuviškai paskaita apie S. Dariaus ir S. Girėno žygį bei jų tragišką mirtį skaitė Sofija Bagdanavičiūtė, tos paskaitos ištraukas ispanų kalba — programai vadovavusi Kristina Valantinaitė-Katinienė. Meninė programą pradėjo jugoslavų ir ispanų ansambliai, jų užbaigė AL centro tautinių šokių ansamblis "Inkaras", vadovaujamas J. Puliko. Šventėje dalyvausius Onas pasveikino ir joms po gėlę prisegė dr. Br. Rukšėnaitė.

Australija

Newcastle universitetas, pagerbdamas neseniai mirusį dr. Algirdą Ivinskį už jo nuopelnus psichologijos srityje, nutarė įsteigti jo vardo stipendiją fondą. Velionis universitete dir-

bo 18 metų, paskelbė daug mokslinių darbų, liečiančių tyrimus teorinėje ir klinikinėje psichologijoje. Metinė stipendija bus skiriama IV kurso studentei ar studentui, geriausiai baigusiems III kursą. Fondui jau telkiamos lėšos, gautos pažadas nuolatiniam metiniam įnašui iš Australijos Psichologų Draugijos. Tikimasi, kad prie savo tautiečio atminimui skirtos fondo įsteigimo prisidės ir Australijos lietuviai. Lėšas telkia ir informacijas teikia Newcastle universiteto filosofijos fakultete dirbantis prof. V. Doniela.

Kun. P. Butkus, Sydnejaus lietuvių kapelionas, praneša, kad lietuviškame kapinių skryjuje planuojama pastatyti paminklinę sieną, kurios nišose bus patalpintos urnos su sugedintų lietuvių pelenais. Šiuo metu renkamos pavarės ir adresai tautiečių, planuojančių savo palaidų sugedinti. Pareiškimai šiuo reikalu gaunami pas kun. P. Butkų.

Britanija

Europos žirgų sporto varžybose liepos 27-31 d. Hicksteade dalyvavo apie 50 jojikų iš dvilkių valstybių. Jų eilėse buvo ir du Lietuvos atstovai — Edmondas Klimovas su žirgu Despotas ir Zigmantas Šarka su Fascidu, įjungti Sovietų Sąjungos rinktinėn. Varžybose reikėjo įveikti suolius per kliūtis greičiausiu laiku. Ir E. Klimovą, ir Z. Šarką pakirto dvi labai arti viena kitos esančios kliūtys. Abiejų žirgai atsisakė šokti per antrąją kliūtį. Despotas ją nugriovė savo krūtine ir persoko tik antrąjame bandyme, o Fascidas buvo diskvalifikuotas po dviejų atsisakymų. Atrodo, E. Klimovo ir Z. Šarkos žirgai nebuvo paruošti suoliams per arti esančias kliūtis.

Rugpjūčio 27 d. Londonan grįžo 53-jų lietuvių ekskursija iš sovietų okupuotos Lietuvos, suorganizuota anglų kelionių biuro "Yorkshire Tours". Ekskursijos dalyviai autobusų važiuavo Budapestan, o iš ten — traukiniu į Vilnių per Lvovą. Buvo apgyvendinti naujajame "Lietuvos" viešbutyje, susitiko su gimnėmis, kairurie nelegaliai lankėsi kaimuose. Kaskodėl penkių dienų viešnagė Vilniuje buvo sutrumpinta iki keturių. Dėlto ir Londonan teko grįžti vieną dieną anksčiau nei buvo numatyta.

Vokietija

Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 50 metų sukakties minėjimą rugsėjo 16-18 d. Bad Godesbergo, Annabergo rūmose, rengia VLK Koelno-Bonnos apylinkės valdyba ir Lietuvių Kultūros Draugija. Oficialioji minėjimo dalis bus pradėta rugsėjo 17 d. paskaitomis, pranešimais, pasikalbėjimais. Ekumeninės pamaldos bus laikomos rugsėjo 18, sekmadienį, 9.30 v.r. Po pamaldų numatomas Lietuvių Kultūros Draugijos susirinkimas.

Lenkija

Lenkijos pajūrio mieste Slupске jau 20 metų veikia Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos skyrius, jungiantis nemažą būrį lietuvių. Metiniame narių susirinkime išrinkta nauja skyriaus valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Joana Jurevičienė, sekr. Antanas Suraučius ir ižd. Vladas Minkštinas.

Dariaus-Girėno penkiasdešimtmečio minėjimą prie jiems skirtos paminklo Pšcėlnike liepos 20 d. laidoje aprašė vakarų rajono dienraštis "Gazeta Lubuska", idėdamas ir tris iškilmių nuotraukas. Pirmoje — tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvių neša gėlių vainikus prie paminklo, antroje — garbės sargyboje stovi du Lenkijos kariai ir dvi skautės, trečioje — atnaujinta paminklą atidengia Gožovo vaivados pavaduotojas M. Jutkiewicz, perkirpdamas juostą. Rašinio antraštė — "Lietuvos lakūnų prisiminimas". Rašoma, kad atnaujintas paminklas yra skirtas Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui, kurie toje vietovėje tragiškai žuvo 1933 m. liepos 17 d., skrisdami lėktuvu "Lituanica" iš Niujorko į Kauną. Esą tą vietovę gerbia ne tik lietuvių kilmės Lenkijos visuomenė, bet ir to rajono kiti gyventojai. Komunistinis lenkų laikraštis nutylėjo religines apeigas prie paminklo, nes jose nedalyvavo valdžios atstovai. Laikraštis patvirtina apylinkių gyventojus ir turistus aplankyti paminklą, susipažinti su žuvusių lietuvių tautos didvyriais.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

Spalio 6 Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos.
Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- Nuperkame automobilius bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- Sutvarkome dokumentus išskvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR
(Kellionių įstaigos registracijos numeris — 1835961)

Išėivijos kunigų rūpesčiai suvažiavime

KUN. J. STAŠKUS

Metinis JAV Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas įvyko 1983 m. rugpjūčio 17 ir 18 d.d. Filadelfijoje, "Holiday Inn" viesbutyje. Dalyvavo 28 kunigai, beveik visi iš Atlanto pakraščio. Pasigesta kunigų iš lietuviškų parapijų tokiuose didesniuose lietuvių centruose, kaip Čikaga, Detroitas ir Klevelandas.

Atliekami darbai

Suvažiavimas pradėtas malda, kurią sukalbėjo kun. L. Andriekus, OFM. Suvažiavimui pirmininkavo kun. V. Pikturna, o sekretoriavo kun. dr. V. Cukuras.

Apie valdybos atliktus darbus pranešimą padarė Pasaulio ir JAV LKK Vienybės pirm. kun. A. Kontautas. Jis išreiškė gilią padėką visiems Lietuviškos Parapijos Metų darbuotojams ir nurodė eilę dabar jau vykdomų paruošiamųjų darbų Šv. Kazimiero metų paminėjimui. Suvažiavusiems jis priminė, kad JAV LKK Vienybės pastangomis visi "LKB Kronikos" numeriai verčiami į anglų kalbą ir leidžiami sąsivieniu forma nuo 1972 m. kovo 19 d. Tam JAV LKK Vienybė iki šiol yra išleidusi per \$100.000. "LKB Kronikos" leidimu rūpinasi kun. K. Pugevičius. Tebėra leidžiamos sekmadienio Mišių knygelės, kurių leidimu šiuo metu rūpinasi kun. R. Krasauskas.

Kun. A. Kontautas pasidžiaugė, kad paskutiniųjų metų laikotarpį visos lietuviškos parapijos jau gavo JAV LKK Vienybės rūpesčiu išleista gražų sekmadienio bei švenčių mišiolą, kurį redagavo kun. V. Zakaras, OFM, finansinius reikalus tvarkė a.a. kun. V. Martinkus, o vėliau — kun. V. Dabušis. Mišiolio tekstai buvo surinkti pranciškonų spaustuvėje Brooklyn, o patį spausdinimą bei įrašimą tvarkė J. Kapocius.

Nuo 1982 m. JAV LKK Vienybės liturginei komisijai vadovauja kun. G. Kijauskas, SJ, kurio rūpesčiu paruoštos paraliiturginės pamaldos ir ruošiamas naujas giesmynas. Prel. V. Balčiūnas dar vis planuoja paruošti kunigams lietuvišką kasdieninį mišiolą.

Gauta daug gerų atsiliepimų iš amerikiečių apie kun. A. Kontauto paruoštą ir JAV LKK Vienybės vardu išsiuntintą kritiką JAV vyskupų pastoračinio laiško antrojo projekto karo bei taikos klausimais. Kun. A. Kontauto manymu, net ir dabar priimtas paskutinis projektas pilnai nesiderina su II Vatikano santarybos bei paskutiniųjų popiežių mintimis. Pranešimą baigdamas jis nurodė, kaip svarbų lietuviams vis daugiau ir plačiau pasireikšti JAV katalikų gyvenime ir jį praturtinti savo įnašu.

Lėšos, sveikinimai, maldos

Apie JAV LKK Vienybės išdą susirinkusius painformavo izd. kun. V. Dabušis, o apie kunigų šalpos izdo stovį pranešimą padarė to izdo tvarkytojas kun. J. Pakalniškis.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Filadelfijos arkivyskupo kard. Krol vardu tos arkivyskupijos kancleris prel. P. J. Statkus, Lietuvos Vyčių vardu — kun. A. Jurgelaitis, OP, ir vėliau atvykęs vysk. V. Brizgys. Raštu suvažiavimą sveikino Ateitinių Federacijos vadas J. Laučka ir Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolio provincijolės ses. Aloyza.

Pradinės suvažiavimo Mišios įvyko viesbutio patalpose. Mišias koncelebravo visi suvažiavusieji kunigai. Pagrindiniu atnašautoju buvo Pasaulio ir JAV LKK Vienybės pirm. kun. A. Kontautas, o pamokslą pasakė kun. K. Pugevičius.

Skurdoka dyasia

Svarstyboms lietuviškosios sielovados temomis vadovavo naujasis jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ. Buvo gvidenti šie klausimai: 1. lietuviškosios parapijos, y kunigai bei jų pasiskirstymas; 2. lietuviškų parapijų atsinaujinimas; 3. tarnyba tikinčiųjų bendruomenėje; 4. parapijinės lietuvių sielovados modeliai. Buvo stengtas nustatyti dabartinę lietuviškų parapijų būklę ir bandyta ją palyginti su amerikietiškomis parapijo-

mis. Iš dalyvių nuomonių bei pasisakymų aiškėjo, kad lietuviškos parapijos finansikai laikosi gerai, tačiau jaučiama skurdoka jų dvasinė būklė dėl ribotų kunigų pasiskirstymo galimybių, dėl įvairių religinių priemonių lietuvių kalba stokos, dėl lietuvių tikinčiųjų pasyvumo ir dėl trūkumo aktyviai veikiančių kunigų lietuviškose parapijose.

Lietuviai dijakonai

Apie pastoviuosius dijakonus lietuviškoje sielovadoje kalbėjo kun. P. Žemeikis, talkinamas dviejų pastovijų dijakonų — H. Keturviečio ir A. Samalonio. Jie darbuojasi lietuviškoje Šv. Petro ir Pauliaus parapijoje Elizabeth, N.J. Kun. P. Žemeikis paaiškino, kad jų parapija įsteigta prieš 70 m. ir šiuo metu turi apie 700 plačiai išsisklaidžiusių parapijiečių. Parapija turinti mokyklą, kurioje mokosi jau ne tik parapijiečių, bet ir visos apylinkės vaikai.

Šios įvairios aplinkybės bei vyskupo siūlymas išnaudoti visas naujas struktūras ir galimybes paskatino kun. P. Žemeikį įieškoti sau pagalbininkų — pastovijų dijakonų. Abu klebono suieškoti kandidatai jau buvo išėję pensijon. Jiedu baigė visus reikalingus mokslus ir dabar darbuojasi parapijoje. Pradžioje žmonės į juos žiūrėję keistokai, tačiau dabar šie pastovieji dijakonai jau visų lietuvių parapijiečių yra šiltai priimami.

Dijakonas H. Keturvietis paaiškino, kad jiems visas teologinis pasiruošimas trukęs 3,5 metų ir prieš šventimus vyskupas atsilaukęs jų žmonių, ar jos sutinkančios su jų būsimomis pareigomis. Tik po žmonių duoto sutikimo buvę duoti jiems dijakonato šventimai.

Dijakonas Samalonis kalbėjo apie dijakonato galimybes dabartinės sąlygose ir pabrėžė, kad dijakonai nėra kokie nors kunigų tarnai ar tarp žmonių ir kunigų tarpininkai, bet asmenys, užima specifinę, jau pirmaisiais krikščionybės amžiais numatytą vietą tikinčiųjų Bendrijoje. Dijakonai lankon ligonius su šventiausiuoju, rūpinasi neturtingais parapijiečiais, moko tikybą parapijos jaunimą ir ruošia jaunuolius bei jaunuoles Santuokos sakramentui.

Katalikų gynyboje

Apie JAV Katalikų Religinį ir Pilietinių Teisių Sąjungą kalbėjo kun. P. Stravinskas. Šią sąjungą prieš 10 metų įsteigęs kun. V. Bloom, SJ. Sąjungos užduotis — ginti katalikus bei jų tikėjimą nuo spaudos ir radijoje ir televizijoje pasitaikančios pajuokos bei klaidingos informacijos, puoselėti sveiką katalikišką mintį visuomenės gyvenime. Kun. P. Stravinskas aiškino, kad dabar jis esąs šios sąjungos rytinio JAV pakraščio vadovas, besidarbuojas negimusį kūdikių gyvybės ir tėvų teisių gynimo srityje. Jis taipgi esą nepamiršta Lietuvos tikinčiųjų reikalų ir stengiasi jų prispaūda bei persekiojimams iškelti viešumon amerikiečių spaudoje.

Kazimieriniai metai

Šv. Kazimiero metų reikalais kalbėjo Šv. Kazimiero Metų Komiteto pirm. V. Volertas. Jis skatino lietuvių kunigus pasirūpinti, kad jų vyskupai kartu su lietuviais tikinčiaisiais ta proga Šv. Kazimiero šventę atitinkamai atšvęstų. Savo kalboje jis priminė apie iškilmingųjų metų pradžią Romoje, kur dalyvaus pats Šv. Tėvas ir lietuviams atlaikys Mišias, ir užbaigė Toronte, kur įvyks Religinis Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongresas. Jau ruošiamą eilę veiklų apie Šv. Kazimierą įvairiomis kalbomis, yra nukaldinti specialūs Šv. Kazimiero medaliai ir Vatikane ta proga bus išleistas Šv. Kazimiero pašto ženklas. Baigdamas savo apžvalgą, jis išreiškė padėką lietuviams kunigams už Šv. Kazimiero metų darbams didelę finansinę paramą. Pasirodo, kad iki šiol surinkta apie \$30.000 ir didžiąją dalį tų pinigų suaukojo lietuvių kunigai.

Ekskursijos

Kun. A. Bartkus painformavo susirinkusius apie ruošiamas

keliones iš JAV į Romą šv. Kazimiero metų iškilmingo atidarymo proga. Jau tikrai žinoma, kad pats Jonas Paulius II laikys ta proga Mišias ir todėl jau pats laikas kelionei bei iškilmingoms Romoje ruoštis. Jis nurodė, kad ekskursijos vyks ta ne tik iš Niujorko, bet ir iš Kalifornijos, ir Floridos, ir Toronto. Būtų gera, jei kuo greičiau visų ekskursijų žinios būtų sutelktos vienon vieton ir skelbiamos bendrai lietuviškoje spaudoje. Taip lietuvių tikintieji lengviau galėtų susigaudyti, kur jiems patogiau kreiptis ir iš kur patogiau į šventės atidarymą vykti.

Daugelis kunigų pritarė pasiūlymui, kad kuo greičiau būtų paskelbti pagrindiniai Šv. Kazimiero iškilmių Romoje punktai. Tai padėtų vykstantiems maldininkams iš anksto pasiruošti ir atitinkamai dalyvauti.

Buvo pasiūlyta, ir visi dalyvavusieji kunigai pritarė, sušaukti pirmąjį Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės seimą Toronte šv. Kazimiero metų užbaigos proga. Siūlomoji data — 1984 m. rugpjūčio 30, ketvirtadienis. Tikimasi, kad ta proga galės dalyvauti Europos, P. Amerikos ir Australijos atstovai ir bus galima visiems bendrai pasitarti lietuviškosios išėivijos sielovados reikalais.

Prezidento palankumas

Tema "Tautybių bei katalikų rūpesčiai ir Baltieji Rūmai" kalbėjo L. Kojelis. Jis paaiškino apie savo pareigas Baltuosiuose Rūmuose Vašingtone ir apie JAV prezidento bei jo patarėjų palankias nuotakas Baltijos kraštams. Prez. Reaganas esąs pirmasis taip baltiečių reikalams palankus JAV prezidentas. Jo iniciatyva jau atlikta visa eilė mums naudingų darbų. Pastaruoju metu buvo surengtos laiškas Baltijos valstybių besišėiančios vergijos reikalu ir JAV valdžios atstovų įieiktas visiems Jungtinių Tautų nariams. Esą prez. R. Reaganas atkakliai kovoja prieš negimusį vaikų žudymą, bet jau nuolat kelią pastoja kongresas bei vyriausias teismas. R. Reaganas esąs pirmasis JAV prezidentas, kuris ėmėsi rūpintis finansine privačių mokyklų parama. Taigi, dabartinis JAV prezidentas mums ir kaip lietuviams, ir kaip katalikams esąs pats palankiausias iš iki šiol buvusių JAV prezidentų.

Taip savo mintis dėstė L. Kojelis, kuris šiuo metu yra oficialus Baltųjų Rūmų ryšininkas su etninėmis grupėmis ir katalikais.

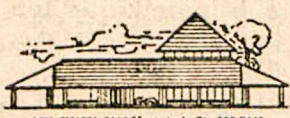
* * *

Kunigų suvažiavimas buvo iškilmingai užbaigtas Mišiomis Šv. Juozapo šventovėje kartu su Lietuvos vyčiais, kurie tuo metu pradėjo savo seimą. Mišias su vysk. Brizgiu koncelebravo visi dalyvavusieji kunigai, pamokslą pasakė kun. A. Jurgelaitis, OP, o Mišių pabaigoje atsiųstą popiežiaus sveikinimą Lietuvos vyčių seimui perskaitė Filadelfijos arkivyskupijos kancleris prel. Pr. Statkus.

Kunigų suvažiavimas praėjo pakilioje nuotaikoje. Džiugu, kad jau kelinti metai JAV LKK Vienybės suvažiavimo ir Lietuvos vyčių seimo vieta ir da tinamos ir sudaromos galimybės vieni kitiems pagelbėti.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Lietuviškai kalbančių vaikų vasaros stovykloje N. Wasagoje, Kanadoje, būrelis stovyklautojų vaidina gyvulių kaimą. Nuotr. A. Kaknevičius

Naujo pobūdžio stovyklos

EDIS PUTRIMAS

Vis kildavo klausimas, kodėl Kanadoje nerengiamo tokia stovykla, kuri pritrauktų visą lietuvišką jaunimą. Juk mes turime jaunimo ir gerų bei rimtų vadovų, tai ko daugiau trūksta?

1982 m. rugsėjo mėnesį Toronto Prisikėlimo parapijos klebono A. Simanavičiaus pastangomis buvo sudarytas komitetas, kuris rūpintųsi jaunimo stovyklomis. Klausimas kilo, ar verta rengti stovyklas? Visų dalyvių nutarimas buvo, kad yra būtinas reikalas toliau testuoti jaunimo stovyklas, bet reikia sujungti visų Toronto lietuviškų parapijų jaunimą, ruošiant dvi stovyklas — vieną lietuviškai kalbantiems, kitą lietuviškai nekalbantiems. Šis darbas yra visų mūsų reikalas, ypač tų tėvų, kurie turi stovyklaujančio amžiaus jaunimo. Ir taip š. m. liepos mėnesį lietuvių pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje įvyko pirmą sykį tokios dvi stovyklos.

Lietuviškai nemokantiems stovykla

Turime matyti tą faktą, kad lietuviškai nekalbančio jaunimo skaičius didėja. Nemokėti kalbos dar nereikia, kad asmuo negali turėti lietuviškos dvasios. Mes jų negalim atmesiti, nes tas jaunimas taip pat yra mūsų tautos dalis. Jeigu mes jų negalėsime dabar pritraukti prie lietuviškos veiklos, kol dar jauni, tai mes juos prarastim.

Pirmas dvi savaites (liepos 1-16) stovyklos programa buvo pritaikyta tiems jaunuoliams, kurie nekalba lietuviškai, nes kilę dažniausiai iš mišrių šeimų.

Atvyko apie 50 stovyklautojų. Nors ir geras skaičius pirmam bandymui, tačiau galėjo būti daugiau. Kaikurie tėvai nesutiko leisti savo vaikų į šią stovyklą, nežiūrint ar vaikai nori ar nenori. Viena motina neleido savo vaikučių į stovyklą nes joje nėra arklų nei baidarių. Kaikurie buvo nepatenkinti, kad stovyklos vadovybė atskyrė jų vaikams nuo lietuviškai kalbančių draugų: esą ta stovykla "žemesnio lygio". Viena mama atsiėmė savo vaikus po pirmos stovyklos savaitės, aiškindama, kad jos vaikai pasiilgo savo mėgstamiausių televizijos programų.

Stovykla buvo nežemesnio lygio, gerai paruošta ir rūpestingai tvarkoma. Atsisveikinimas buvo sunkus visiems. Ypatingai džiaugėmės, kad visi stovyklautojai ir net tėvai buvo patenkinti šios stovyklos rezultatais ir žadėjo sekančiais metais grįžti ir prikalbinti savo draugus. Dauguma tėvų apgailestavo, kad nemokė savo vaikų lietuvių kalbos, bet buvo patenkinti, kad pagaliau jų vaikai galės prisidėti prie lietuviškos veiklos ir pramokti lietuviškai. Vaikai stovykloje susidraugavo ir gavo šiek tiek lietuviškos dvasios, kurios negauna žaisdami gatvėje.

Buvo pastebėta, kad šie vaikai ateityje bus didesni patriotai, negu mes manome. Pvz. per "Kronikos" vakarą vadovai draminiu būdu pavaizdavo dabartinę padėtį Lietuvoje. Tie stovyklautojai taip susijaudino ir įsikarščiojo, kad mes jų ilgai negalėjome nuraminti.

Lietuviškai kalbantiems stovykla

Antra stovykla buvo skirta lietuviškai mokantiems jau-

nuoliams (liepos 17-30). Taip pat atvyko apie 50. Programa buvo beveik ta pati kaip ir anoj stovykloje, tik jau visas vyko vien lietuvių kalba. Labai sklandžiai visas praėjo, nes ir programa, ir visų vadovų pareigos buvo nustatytos iš anksto.

Programa buvo įvairi, sudaranti sąlygas visiem pasimokyti, susidraugauti linksmoje lietuviškoje nuotaikoje. Tai, ko duoda stovykla, negausi nei namuose, nei mokykloje. Mūsų stovyklines nuotakas Tadas Slivinskas, baigiant stovyklą, pasidalino su okupuotos Lietuvos klausytojais, ypač jaunimu, per Vatikano radiją.

Turime džiaugtis, kad mūsų lietuviškas jaunimas turi tokias geras stovyklas, tik gaila, kad nevisi jas įvertina ir kada tėvai perdaug malonumų reikalauja iš jų. Aišku, šie pirmieji metai buvo tik bandymas, bet aiškiai įrodė, kad mes pajėgiam suorganizuoti tokias įdomias ir naudingas stovyklas. Kitais metais, tikimės, stovyklautojų skaičius padidės, o vienerių metų patirties dėka stovykla pagerės.

Suruoti tokias stovyklas buvo nepaprastai didelis darbas. Norim padėkoti visiems, kurie vienaip ar kitaip prie jo prisidėjo.

Stovyklos komitetas ištisus metus ruošė programas ir tvarkė administracinius reikalus. Tą komitetą sudarė: Lina Kuliavičienė — koordinatore, Edis Putrimas, ses. Onutė Mikailaitė, Rūta Jaglowitz, Vida Šiaučiuilienė, Andrius Kaknevičius, Žiba Šilinkaitė, Dalia Viskontienė, Rasa Mickevičienė, Laima Underienė ir Vida Valiulienė.

Į stovyklos vadovai: Andrius Kaknevičius, ses. Onutė, Edis Putrimas, Linas Dauksa, Stasys Stončius, Stan Tillson, Renata Mikėnaitė, Lina Kuliavičienė; padėjėjos — Brenda Bawks, Sylvia August; šeimininkės: p.p. Greičiūnienė, Bonner, Grenke, Kairienė, Enskaitienė; ūkvedys — P. Drastus. II stovyklos vadovai: Rimas Kuliavai, Rasa Šoliūnaitė, Edis Putrimas, Renata Kaknevičienė, Linas Dauksa, Danutė Dirmantaitė, Stan Tillson, Jonas Ažubalis, Darius Čuplinskas ir slaugė Kristina Ulozaitė. Šeimininkės: p.p. Macijauskienė, Pajaujienė, Pečiulienė, Bernadeta Abromaitė ir Danutė Čepaitė; ūkvedys — Arūnas Pabedinskas. P. Šapočkinas nepaprastai daug prisidėjo prie stovyklų pasisekimo — tvarkė stovyklų maisto reikalus, o Vytas Greičiūnas suvežė į stovyklą maistą.

Jau sekančių metų stovyklos planuojamos. Jos yra susijusios su didelėmis išlaidomis. Tikimės, kad kitais metais daug ko nereikės pirkti, kad tėvai paaukos namuose turimų reikmenų — pvz. piestukų, dažų, medžiagų, kaulių, knygų, popierių ir t.t. Stovyklose galima beveik viską panaudoti. Prašome, jei turite namuose daiktų, kuriuos galėtumėt perleisti stovyklom, pranešti Rūtai Jaglowitz 769-3275 arba Linai Kuliavienei 766-2996 Toronte.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Prie Mirties jūros ir Jericho griuvėsių

HALINA MOŠINSKIENĖ

Būti Izraelyje ir nepamatyti Mirties jūros būtų lyg nevisai išnaudota kelionė. Pasinaudodami "Galilee Tours" paslaugomis (žinoma, iš anksto apsimokėję) gegužės 25 d. popietę išvykome iš Jeruzalės autobusu su įprastu 1 val. pavėlavimu.

Asfaltuotu keliu

Iš Jeruzalės važiuojame į dykumas, apie 30 km, asfaltuotu keliu, vingiuojančiu tarp smėlio kalnų ir kalnelių, padengtų sausos žolės kuokštais. Kur nekur matėme beduinių palapines ir bandas besiganančių ilgavilnių ožkų. Kupranugariai ramiai skabė tuos žolių kuokštus — pagrindinį jų maistą. Nors atrodė, kad tuose tyruose nėra lašo vandens, visur yra praversti vandentiekio vamzdžiai ir troškulių niekas ten nesiskundžia.

Beduinių susisiekimo priemonė — kupranugariai, asilukai ir mulai, Brazilijoje dažnai sutinkami patvariausiu ilgausiajam nusususia uodega arkliai — asilo mišinys. Tomis priemonėmis beduinai naudojami visur. Pvz. grįždamos su drauge iš Zijono kalno pėsteliu, pamatėm arabą, jojančį ant kupranugario, su "skara" ant galvos, ramiai linguojantį vienuolyno pusėn. "Matai, kaip jam lengva lipti į tą kalną" — pasakiau draugei, šluostydama prakaitą, kai kojų padai degte degė iš nuovargio.

Tie nomadinės genties žmonės nėra nei elgetos, nei nukriautieji. Jie gyvena savo palapinėse sotūs, maitinasi gamtos duotais natūraliais maisto šaltiniais. Prekiauja, parduodami pačių brangiausių pasaulyje vilną, būtent, kupranugarių ir ilgaplaukių oškų, taip pat — pieno produktus, ypač tie, kurie turi net karvių bandas. Jie maistui pasisėja ir javų, primityviai dirbdami žemės plotus. Rūmūs, niekam jie neklivia. Visas jų gyvenimas — smiltynų plotai ir oazės, kur stypos kelios palmės bei sruvena vandens šaltinis.

Prie Mirties jūros

Mirties jūra pasiekėm per 1 valandą (apie 50 km nuo Jeruzalės vingiuojančia autostrada). Pirmiausia sustojome Kumrane (Qumran). Čia 1947 m. du beduinių ožkų piemenukai užtikio 7 molio puodus, kuriuose buvo paslėpti labai vertingi bibliniai rankraščiai. Pradėjus archeologinius kasinėjimus, ten buvo rasta daugybė pergamento ritinių ir vienas vario ritinys. Toje vietoje, kaip manoma, buvo slepiamos šventyklos brangenybės. Kai 1951 m. griuvėsiai buvo apvalyti, pasirodė, kad čia būta esenų vienuolyno (II ir I š. pr. K.) su didele susirinkimų sale, valgykla, virtuve ir skalbykla. Būta ir molinių puodų dirbtuvės, cisternos su

vandeniu maudyklėms, raštinės (scriptorium).

Manoma, kad esenai vienuoliai anais laikais perrašinėdavo senuosius raštus ir juos slėpė nuo Bejsiveržiančių romėnų. Niekieno neužtikti, tie raštai išsilaikė labai sauso ir karšto klimato dėka per 2000 metų. Šiandieną jie laikomi specialioje Izraelio muzėjaus salėje. Į pietus nuo Kumrano, kur mėgstama ilsėtis paplūdimyje, yra gėlo vandens šaltinis Ein Feshka. Čia esenų sektos nariai, gyvenantys ir besidarbuojantys Kumrane, turėjo savo galvijų ganyklas ir kailių pramonę. Taip pat turėjo ir savo kapines.

Kaitroje ir sauroje išklaušius vadovo aiškinimus, mano žvilgsnis siekė 700 m nuotolyje į kalnų atšlaitę atsirėmusį "aquamarina" — nuostabaus mėlynumo Mirties jūros paviršių. Pagal S. Testamentą, Abraomo laikais čia buvusios Sodomos ir Gomoros gyvenvietės, nusikaltusios Dievui. "Saulė pakilo virš žemės, kai Lotas pasiekė Segorą. Tada Viešpatys įsakė, kad kristų ant Sodomos ir Gomoros sietros bei ugnies lietus. Jo siunčiamas iš dangaus. Ir taip sunaikino tuos miestus, visą slėnį drauge su gyventojais ir žemės augmenija". (Gen. 14, 23-25).

Tas mėlynas Mirties jūros paviršius, kaip istorinė mūsų planetos akis, dunkso giliausioje žemės rutulio dauboje (400 m žemiau jūros lygio).

Jos ilgis — 75 km, plotas — 15 km, gilumas 400 m. Jos vanduo turi 10% daugiau druskos, kaip vandenynų. Žmogus, neturįs jokių žaizdų kūne, gali ramiai išsitiesti tame vandenyje ir plūduriuoti neskęsdamas. Bet, anot prel. A. Celišiaus, jei patektų bent lašas to vandens į akis, rodos, tuoj apakintų.

Tas vanduo yra perdirbamas, valomas ir vartojamas pramonei, trąšoms, eksportui.

Jeriche

Karščio ir troškulio išvarginti, pagaliau atsidūrėme Jeriche. Senojo miestelio griuvėsiai gana toli nuo dabartinio. Tai 9.000 metų praeities miestas su visomis iškasenomis. Jis yra saugomas: tik ekskursijom su vadovais leidžiama lankytis. Vėl reikėjo klampoti smiltynais ir kalnų pakilimus, kol pasiekėme seniausias iškasenas. Laiko ir smiltynų dėka jos stebina savo tvirtove, didingą praeitį išlaikiusios iki mūsų dienų. Pirmieji nomadai čia įsikūrė ir kovojo už savo teises tame derlingame šaltinio žemės "rojuje".

Šiandieną Jerichas yra viena turtingiausių ir gausiausių savo vaisiais Izraelio sričių. Miestelyje yra 7000 gyventojų, bet aprūpina vaisiais savo kraštą ir visus kaimynus. Yra visokių vaisių sulčių, finikų palmių vaisių — kiek nori. Turistų gausybė iš paties Izraelio palaiko juos.

Seserys pranciškietės misijonierės Australijoje. Iš kairės: sesuo Pranciška Gaidamavičiūtė, sesuo Olga (australietė), sesuo Teresė (prancūzė), sesuo Eulalija (prancūzė). Sesuo Pranciška yra gimusi Lietuvoje; jaunystėje išvyko užsienin ir įstojo pranciškietiško misijonierių vienuolijon. Apie 30 metų darbuosini Kinijoje; kai valdžią paėmė komunistai, ji, kaip ir kitos misijonierės, 1953 m. buvo ištremta. Nuo to laiko gyvena Australijoje. 1982 m. ji atšventė 50 metų vienuolinio gyvenimo sukaktį

Pasaulio Lietuvių Dienose Čikagoje susitikę Bendruomenės veikėjai. Iš kairės: JAV LB krašto valdybos vicepir. J. URBONAS, Kolumbijos LB atstovas kun. N. SALDUKAS, SDB, PLB seimui rengti komisijos pirm. dr. P. KISIELIUS. Nuotr. J. V. Danilo

Solženicinas apie Svarinską

Kai Vankuveryje vyko Pasaulio Bendrijų Tarybos (World Council of Churches) posėdžiai, tuo pačiu metu ir tame pačiame mieste buvo tarptautinės "Krikščionių solidarumo" organizacijos atliekami vadinamieji "Jakunino apklausinėjimai".

Ortodoksų kun. Gleb Jakuninas prieš aštuonerius metus buvo parašęs Pasaulio Bendrijų Tarybai laišką, kuriame tvirtino, kad taryba tyli, kai Rusų Ortodoksų Bendrija Sov. Sąjungoje yra beveik sunaikinta. Nuo to laiko prasidėjo kun. Jakunino persekiojimas. Šiuo metu jis yra koncentracijos stovykloje Uralo srityje.

Komisijai, atliekančiai vad. "Jakunino apklausinėjimus", rusų rašytojas, Nobelio premijos laureatas Aleksandras Solženicinas yra parašęs laišką, kuriame yra paliestas ir kun. A. Svarinkas.

A. Solženicinas rašo: "Kun. G. Jakunino pilnas kančių gyvenimas liudija apie dvasininko likimą Sov. Sąjungoje, kai

nepaisitaiko prie komunistinių savivaliavimų. Už atvirą laišką, ne už ką kitą, apie Ortodoksų Bendrijos persekiojimą Sov. Sąjungoje jam buvo atimta teisė laikyti pamaldas. Vėliau buvo suimtas, šališkai ir klasingai tardomas, tačiau nesusvyravo ir todėl buvo nubaustas kaliniu sunkaus režimo stovykloje, kur jam buvo atimtas šv. Raštas. Jis kelių mėnesių badavimu reikalavo, kad šv. Raštas būtų jam grąžintas.

Tikiuosi, kad Jūs komisiją išreikš veidmainiškai sovietų valdžiai savo pasipiktinimą dėl šio sąžiningo dvasininko kankinimo už išpažinimą krikščioniško tikėjimo, tuo parodydama, koks melas yra "tikėjimo laisvė" Sov. Sąjungoje.

Tikiuosi, kad Jūs taip pat nepamiršite ir kito kankinio už tikėjimą — lietuvio dvasininko kunigo Alfonso Svarinsko. Jis, atlikęs 16-kos metų bausmę koncentracijos stovykloje, štai ir vėl prieš du mėnesius buvo nuteistas dvylika metų kalėti".

Siuntiniai į Lietuvą

Siųskite siuntinius sekantį kartą pigiau ir greičiau.

Palyginkite mūsų kainas:

laivu	lėktuvu
iki 5 kg — \$17.00	\$31.50
iki 10 kg — \$27.00	\$55.50

Visos prekės turi būti naujos. Siuntiniai ir avies kailius pigia kaina. Mūsų mokėsi gali apmokėti siuntėjas Kanadoje arba gavėjas Lietuvoje.

Naujas standartinis maisto siuntinys "Holiday":

(Kaina \$66.00, įskaitant oro pašta)

kava (instant)	— 0.06 sv.	arbatžolės ("Salada")	— 0.12 sv.
braziliška kava	— 1.00 sv.	sriuba (jautienos ir vištienos	— 0.60 sv.
kakava "Nelson"	— 0.55 sv.	buljonas "instant")	— 0.60 sv.
karštas šokoladas	— 1.15 sv.	apelsinų sunkos milteliai — 1.15 sv.	
"Quick"	— 1.65 sv.	saldainiai (fruit drops) ..	— 0.56 sv.
3 plytelės šokolado	— 0.66 sv.	juodųjų pipirai	— 0.08 sv.
"Saroni"	— 0.07 sv.	cinamonai	— 0.07 sv.
arbatžolės ("Tetley")	— 0.25 sv.		

Iš viso 10 svarų.

Priimame užsakymus paštu.

Muitas apmokamas Sov. Sąjungoje.

Adresas: Save-o-way, 337 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8 Telefonas 532-3042 arba Save-o-way, 747 Barton St. E., Hamilton, Ontario L8L 3A9. Telefonas 544-3603

Lietuvių bendruomenės išvyka į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimo iškilmes Romoje 1984 metais

Tiesioginiai skridimai į Romą:

išskrendama 1984 m. vasario 28 d. iš Toronto ir Montrealio, grįžtama kovo 6 arba 13 dienomis

KELIONĖS KAINA	Vienai savaitei	Dviem savaitėm
Torontas/Montrealis	\$995.00	\$1227.00

(Kaina asmeniui gyvenant dviese kambaryje — Amerikos doleriais) Galima praleisti vieną arba dvi savaites Romoje

Asmenys, kurie po iškilmų norės dar atskirai keliauti Europoje, galės ta progą pasinaudoti. Bus galima parsikristi iš Romos ir vėliau už tą pačią kainą, iš anksto nustatius grįžimo datą. Norintiems bus parūpinti traukinio kuponai (Eurailpass).

Pasinaudokite šia progą su lietuvių ekskursija aplankyti "amžinąjį miestą" Romą ir dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse šv. Petro bazilikoje!!!

Dėl smulkesnės informacijos ir registracijos prašome kreiptis:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643, USA
Tel. (312) 238-9787

Žmonės ir žvėrys rašytojo akimis

Kunigo Stasio Ylos kacetinių atsiminimų bei pergyvenimų knyga išėivijos jaunuolio akimis

DARIUS ČUPLINSKAS

Šio rašinio autorius yra gimnazijos moksleivis, lituanistinių kursų studentas Toronte. Jis gvil-dena kun. St. Ylos "Žmonės ir žvėrys" ne tik perskaitęs tą knygą, bet ir pasikalbėjęs su tema su pačiu autoriumi prieš jo mirtį, t.y. 1982 m. gruodžio 31 d. Dainavos stovyklavietėje. RED.

1943 m. kovo mėnesį Lietuva okupavę vokiečiai suėmė 46 lietuvių inteligentus, jų tarpe ir kunigą Stasį Ylą. Kaliniai buvo išvežti į Stutthofą kacetą (koncentracijos stovyklą) netoli Dancigo. Jų grupę sudarė profesoriai, rašytojai, advokatai, inžinieriai ir kiti išsimokslinę žmonės. Lietuviai atvyko į Stutthofą kovo 25 d. Iš lauko kacetas atrodė neblogai — apsuptas miško, netoli jūros, o komendantas gyveno puikiuose rūmuose. Deja, įėjus susidarė kitas vaizdas...

Kaliniai buvo greitai suregistruoti, gavo po numerį (kun. Ylai teko numeris 21257), chemikalais dezinfekuoti, "apdovanoti" naujais dryžuotais kalinių drabužiais, suskirstyti pagal tautybes į tris pagrindines kategorijas: politiniai, religiniai ir kriminaliniai kaliniai (kun. Yla buvo religinis kalinys).

Lietuviai buvo suvaryti į tą patį "bloką" (baraką), kur gyveno 800 vyrų. Viduje kaliniai miegojo sugrūsti po du į vieną lovą (lovos buvo trijų aukštų "bunks"). Buvo atskiras kambarys valgyklai.

Žiauriose nelaisvėse

Kitą rytą patyrė, kaip sunkus bus gyvenimas. Atsikėlę pamatė nemažai mirusių kalinių, kurie gulėjo ant grindų. Buvo įsakyta keliems lietuviams lavonus išnešti laukan. Po "pusryčių" (gabalus duonos su vandeningos sriubos dubenėliu) lietuvių grupė nuėjo registruotis ligoninėje, darbo skyriuje ir kitose įstaigose.

Po liesos vakarienės įvyko patikrinimas, kuriame buvo išrikuoti ir suskaičiuoti visi kaliniai.

Antrą dieną lietuvių grupė buvo išsiųsta į darbus. Kun. Yla pateko į darbo "koloną", kuri dirbo prie smėlio kopų netoli stovyklos.

Kitą grupę kalinių tas kopas kasė. Kaip skruzdės trūsė jie, vieni kasdami kalnelius ir žerdami smėlį žemyn, kiti — nužertęjį mesdami į vagonėlius. Mūsų pareiga buvo tuos vagonėlius nustumti iki didesės duobės, ten išpilti ir vėl grįžti... klumpės teko nuimti nuo kojų ir, sumetus į vagonėlį, basomis kojomis bėgti... širdis nežmoniškai plakė, gerklėje apkarto. Aišku, kaltas buvo mūsų nepasiruošimas tokiems darbams. Bet ir darbo tempas, kad jį kur! (Stasys Yla, Žmonės ir žvėrys, 1951 m., 52 psl.).

Taip ir prasidėjo kaceto rutina: ankstyvas kelimasis, pusryčiai, varginantys darbai, pietūs, vėl darbai, vakarienė, patikrinimas, pagaliau laikas gulėti. Žmogus šiose sąlygose negali ilgai išlikti. Begalinis nuovargis sužlugdo jo sveikatą ir sunaikina jo norą gyventi.

Nauji kaliniai greitai patyrė kaceto realybę. Pirmą realybę buvo kancija: kaliniai dažnai dėl mažiausių priežasčių mušami lazdomis. Visi buvo nuolat alkani ir pavargę. Vieni sirgo dizenterija, kiti gavo utėlių, tretį kentėjo galvos skausmus (kun. Yla turėjo užkrėstą ranką).

Jau pirmą darbo dieną, prie vagonėlių, atsirado dešinėje rankoje pūslis. Antrą dieną, prie smėlio, jos atsivėrė, o trečią pasidaro tikros žaizdos. Tai buvo purvinos žaizdos, priveltos žemių ir smėlio. Jos pūliavo, plėtėsi, nežmoniškai diegė. Naktimis, prisimenus, nebuvo kur jų dėti, kaip nuraminti (t.p. 65 p.).

Antra kaceto realybė — mirtis. Kasdien kaliniai buvo apsupti mirties — mirė artimi ir nepažįstami. Kun. Yla matė keletą kartų, kaip kaliniai buvo lazdomis ir batais mirtinai sudaužyti. Lavonai vis renkami iš stovyklos ir vežami į krematoriumą. "Mirtis, — man aiškino kun. Yla per mūsų pasikalbėjimą, — pasidarė tokia natūrali — natūralesnė už gyvybę" (1982 m. gruodžio 31 d. Dainavos stovyklavietėje).

Pirmosios mirtys

Kaliniai lėtai pradėjo priprasti prie naujo gyvenimo. "Jautrumas atbuko nebe savaitėmis, bet dienomis... nes,

jautriai pergyvendamas, turėjau išeiti iš proto" (62 p.). Pradžioje savaitės. Lietuvių kalinių grupė išmoko būdus lengvinti darbą, gauti daugiau maisto, susipažino su kitų kalinių grupėmis — lenkais, moterims, prižiūrėtojais — sužinojo kurie žiauresni, kurie švelnesni. Sveikata vis menkėjo. Staiga balandžio mėnesį prasidėjo epidemija, kuri per tris mėnesius numarino 43% kaceto kalinių. Epidemija buvo kažkokia vidurių liga, kuri per porą savaičių žmogų pribaidydavo.

Pirmas lietuvis mirė balandžio 14 d. Tai buvo teisininkas Stasys Puodžius. Jį sekė Zigmas Masaitis, Algirdas Tuminas, Petras Kerpė ir keli kiti. Kunigas Yla pateko į ligoninę, bet pagijo.

Ši epidemija buvo pagaliau sustabdyta, bet sekė neretos lietuvių mirtys dėl kitų priežasčių — nuo primušimų, plaučių uždegimo, dėmėtiosios šiltinės ir kitų.

Lietuvių skaičius mažėjo, jų sveikata kasdien menkėjo. Jie žinojo, kad kiekvienam ateina mirtis. Kacetinė die-ta ir darbų sunkumas buvo išplanuotas, kad eilinis kalinys mirtų per pusantų metų.

Staigmena

Gegužės 31 d. įvyko tai, ką kun. Yla vadina stebuklu. Visa lietuvių grupė buvo po pietų sušaukta ir išrikuota prie savo bloko. Atėjo SS kapitonas ir prabilo:

Nuo šiandien jūsų grupę vadinsiu "garbės kaliniais". Būsite apgyvendinti naujoje patalpoje. Nuo šiandien esate atleisti nuo priviolomo darbo, nebent patys to panorėtumėte. Nereikės nešioti kalinio numerio, tik geltoną raštą ant rankos. Galesite rašyti kas savaitę laiškus ir gauti knygą. Galesite klausyti radiją. Viena jums griežiausiai draudžiama: susitikti ir bendrauti su kitais kaliniais. (t.p. 181 p.).

Vėliau, išsilaisvinus, paaiškėjo, kad ši pakaita įvyko dėl politinių įvykių Lietuvoje.

Lietuvių grupės paaugstinimas į garbės kalinius išgelbėjo jų gyvybes. Pasilikę eiliniai kaliniai, jie būtų netrukus visi mirę. Dabar sąlygos palengvėjo — pradėjo gauti daug maisto siuntinių iš Lietuvos. Kas norėjo, gavo lengvus darbus; kun. Yla pradėjo dirbti SS bibliotekoje ir biuro reikmenų sandėlyje.

Gyvenimui palengvėjus, garbės kaliniai pradėjo domėtis daugiau negu tiktais savo gyvybe. Anksčiau... visų minčių tik ir sukosi apie duoną... dvasia nebepajėgė jausti savo alkio. Jokia aukštesnė mintis nebekilo savaime". Dabar kaliniai pradėjo domėtis savo dvasiniu gyvenimu. Pradėjo jų grupę bendrai melstis rytą ir vakarą.

Atsikrausčius į naujas patalpas, buvo nutarta atnašauti Mišias slaptaį anksti sekmadienio rytą. (Lietuvių tarpe buvo du kunigai — kun. Yla ir kun. Alfonsas Lipniūnas). Kun. Lipniūnas laikė Mišias, o Yla sakė pamokslą. Visi lietuviai, net vienintelis jų tarpe evangelikas, dalyvavo.

Išpušis buvo neapsakomas. Netilpo galvoj, kad štai meldžiamės, kartu su laisvėje esančiais, ir čia mūsų tarpan atskiviečiame eucharistinį Dievą. Kambary — mirtina tyla. Atrodė, draugai nedrįso kvėpuoti. Tik juntamai kiekvienas šluostėsi ašaras, riedančias skruostais. Gyvenime galima užmirti viską, bet šių išpuščių — niekadoms, nors jų apibūdinti nėra įmanoma. (t.p. 208 p.).

Per 30 puslapių kun. Yla detalai aprašo lietuvių grupės dvasinį atgimimą — kaip jie, du kunigai, slapta klausė išpažinėčių, kaip pogrindžio būdais kitiems kaliniams dalino Komuniją.

Akademine veikla

Garbės kalinių grupėje taip pat kilo noras pasitobulinti intelektualiai. Susidarė "Stutthofo akademija", kuriai vadovavo profesorius Jurgutis.

Kasdien, priešpietiniu laiku, buvo skaitoma viena paskaita. Ji trukdavo neilgiau kaip akademine valanda. Temos buvo imamos įvairios: iš filosofijos, religijos, istorijos, literatūros, meno, švietimo, teisės, ūkio sričių. Iš turimų savo įėgų — profesorių, daktarų, advokatų, žurnalistų susidarė pakankamas lektorių skaičius (t.p. 234 p.).

Taip pat susidarė neformalus "kalbų institutas", kuriame vienas kitą mokė anglų ir prancūzų kalbų. Trečia grupė buvo kultūrinis "aitvarų klubas", kuriam vadovavo poetas Balys Sruoga. Tai buvo rašytojų grupė, kuri vedė diskusijas ir paruošė keletą vaidinimėlių lietuviams. Kiti domėjosi tapyba ir muzika, privačiai ar viešai lavino savo talentus.

Metai praėjo palengvintose sąlygose. Stovykla vėl pradėjo keistis. Buvo pastatyti nauji barakai. Kaliniai spėjojo, kas įvyks. Netrukus sužinojo.

Atrodė, kad vokiečiai ruošiasi iš rytų trauktis ir čia sugabenti mases naujų įkaltų ir nepatikimųjų. Jiems apgyvendinti ir naikinti, ne kam kitam, ir buvo rengiami tie nauji pastatai... Mūsų stovyklos veidas keitėsi nebe savaitėmis, bet dienomis. Moterų skaičius tą vasarą (1944) išaugo iki 27.000, vyrų iki 18.000 (t.p. 346 p.).

Nebuvo sunku sužinoti ką su tom masėm naujų kalinių žadėjo naciai daryti.

Dujų kamera buvo įrengta tariamai rūbams dezinfekuoti. Rūbams ją pavartojo tik du kartai, o paskui pradėjo "dezinfekuoti" žmones (t.p. 362 p.).

Žydus ir šaudydavo, kai dujų kamera nebepajėgė užtenkamai greitai atlikti savo funkcijos. (Po karo buvo sužinota, kad per 6 metus Stutthofe mirė 65.000 asmenų).

Ši stovyklos veikla vyko rudėnį ir žiemą. Sausio mėnesį stovykloje nuotaika staiga pasikeitė — pradėjo sklisti gandai, kad karas eina prie galo ir kad artėja išlaisvinimas.

Įsakymas žygiuoti

Sausio 25 d., 4 v.r., atėjo įsakymas evakuoti stovyklą. Lietuvių grupė buvo pasiruošus ir greitai išėjo laukan.

Apsupti SS kareivių, kaliniai paliko stovyklą, kurioje buvo praleidę pusantų metų.

Jau aušo, kai slinkome pro Stutthofo vartus. Savotiškas jausmas kuto krūtine. Jautėmės tarsi būtume išėję į laisvę (t.p. 403 p.).

Prasidėjo "mirties procesija". Tie, kurie sukritę arba atsilikę, buvo vietoje nušauti. Retai gavo valgyti. Nakvojo kaimuose, ūkiuose. Pats kun. Yla beveik pasidavė nuovargiui.

Širdis beldėsi kaip pamišus. Gerklėje buvo kartu ir prakaitas žliaugė per akis. Kad tik sustot, pailsėt. Jei SS-manai pastebėtų maną geltoną raštą ant rankos — garbės kalinių ženklą, galvoju, gal manęs nenušautų. Bet vėl top-telejo mintis: kas žiūrės į ženk-lus? (t.p. 412 p.).

Vasario 6 d., po 12 dienų, grupė pasiekė Ganso stovyklą, kur Stutthofo kaliniai buvo perkelti. Du trečdaliai jų, kurie buvo pradėję žygi, mirė pakeliui.

Praleidę mėnesį Ganse, kovo 9 d. stovykla vėl išžygiavo į Pucko miestelį. 1945 m. kovo 12 d. rusų kariuomenė išvijo vokiečius iš Pucko. Kun. Yla buvo pagaliau laisvas.

Mes laisvi, suprant! Laisvi!

Bučiavomės spausdamai vienas kitą prie savęs. Tarp mūsų nebuvo daugiau nei lenko, nei ruso, nei žydo, nei lietuvių (t.p. 463 p.).

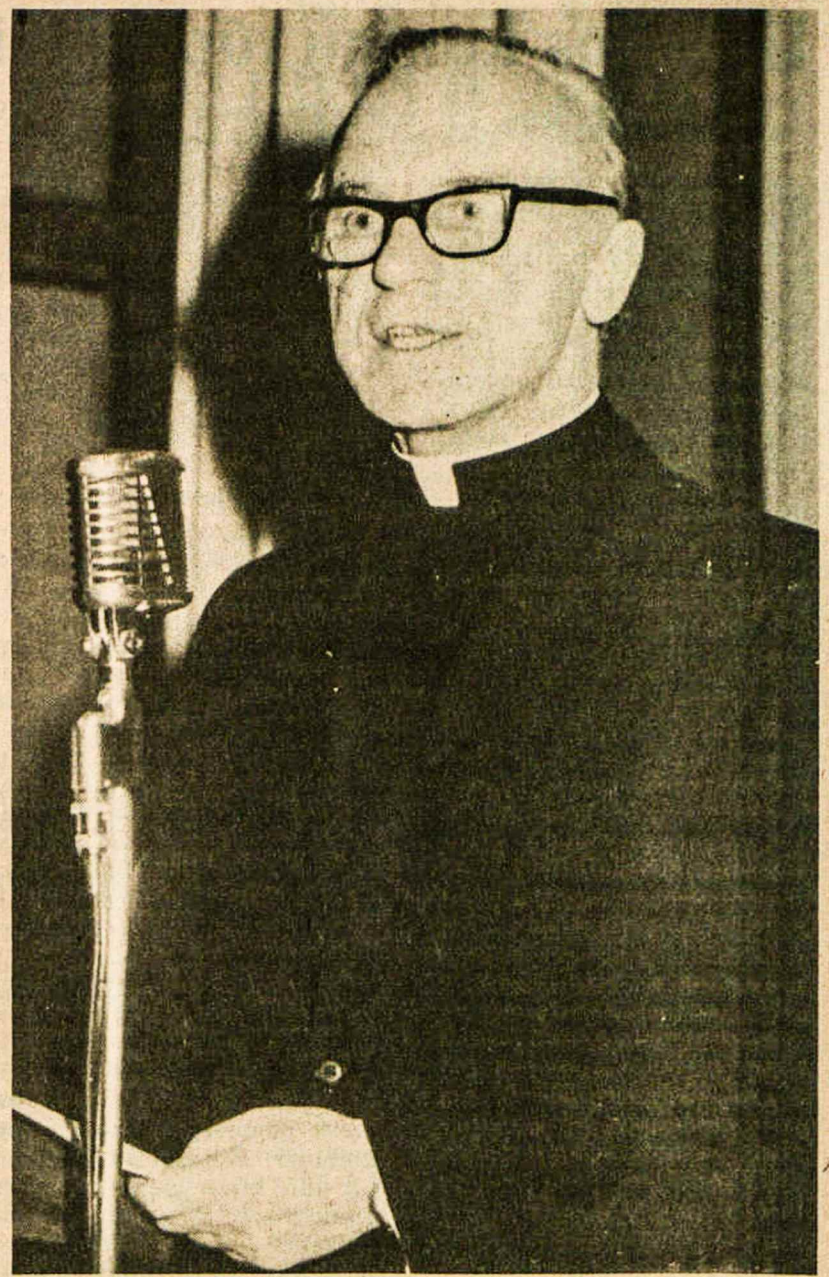
Bet laisvė nebuvo pilna. Bolševikai neužilgo pradėjo areštus ir tardymus. Kun. Yla liko Pucke apie pusantro mėnesio. Tame laikotarpyje mirė jo artimiausias draugas kun. Alf. Lipniūnas — kovo 28 d.

Kun. Yla iš Pucko pasišalinė balandžio 24 d. Pateko į vie-nuolyną netoli Varšuvos ir ten praleido ilgą laiką, mastydamas, skaitydamas, meldamasis. Per šiuos mėnesius jis fiziškai ir dvasiškai atsigaavo ir turėjo progos suprasti, kaip kaceto pragaras įj pakeitė ir paveikė. Iš ten jis var-gais negalais pateko į išlaisvintus Vakarus.

Stilius ir charakteriai

Pasikalbėjime kun. St. Yla man paaiškino, kad rašydamas "Žmonės ir žvėrys" rado įkvėpimą Dostojevskio knygoje "Iš mirties namų": "Dostojevskis man davė paskatą rašyti ne žurnalistiškai, įvykių po įvykių, bet vaizdais, įvykius išplečiant, gilinant atskirų kalinių ir SS-manų psichologiją".

Tame sakinyje išreiškiami du stipriausi šios knygos bruožai: vaizdingas stilius ir gili psichologinė įžvalga.

Kalba jaunimui a. a. kunigas STASYS YLA, kurio iniciatyva buvo įsteigti moksleivių ateitininkų kursai Dainavos stovyklavietėje prie Detroito

Kun. Ylos stilius toje knygoje yra vaizdingas ir faktiškas. Apibūdindamas pirmuosius kalinių išpuščius išėjus iš kaceto, jis rašo:

Pasilgę laukų ir platesnės erd-vės, dabar galėjome svaigti jos apstumu. Matėm pusnis, užkloju-sias kopas, gėrėjomes lyg bangų raštais, vėjo išraižytas sušalusio sniego paviršiumi" (403 p.).

Apibūdindamas baisų la-vonų deginimą, autorius var-toja tą patį stilių:

Išlipęsnojusi smala degino tuos šimtus mirusiųjų moterų, o kaliniai su ilgais pagaliais vartė jų kūnus. Mums žiūrint pro langus, atrodė, kad liepsnų atožvaistoje vėlniai šoka savo šoki... (396 p.).

Antra knygos stiprybė, kaip minėjau, yra žmonių apibūdi-nimas. Kun. Yla paskiria visą skyrių kaceto charakterių na-grinėjimui. Jis rašo apie prak-tinius ir politinius charakte-rius, apie "teisybės įjiekoto-jus", "pasyvius ramintojus" ir apie kankintojus — "žvėris".

Autorius dažnai paskiria net keletą puslapių, analizuoda-mas ypatingai įdomų žmogų, žiūrėdamas, kaip kacetinis pragaras paveikė jį.

Žmoniškumas ir žvėriškumas

Kokia šios knygos tema? Ne-įsigilinus atrodė, kad tai as-meniniai atsiminimai apie pergyvenimus kacete, bet gi-liau pažvelgus, matyti, jog "Žmonės ir žvėrys" yra psicho-loginė analizė kancios ir nu-žmoginimo, skirtumo tarp žmo-gaus ir žvėries.

Joseph Conrad knygoj "The Heart of Darkness" (Toronto, Bantam Books, 1902, p. 120) centrinis asmuo Marlow iške-liauja į Afrikos gilumą ir ten sutinka žvėrišką žmogaus pu-sę, kurią autorius vadina "tam-sos širdimi". Marlow, pažinęs ir supratęs šią "tamsos širdį", tampa tobulesniu žmogui. Kurtz, antrasis knygos veikė-jas, pasiduoda savo žvėrišku-

mui. Marlow tampa žmogumi, o Kurtz — žvėrimi.

Ylos tezė, man atrodė, yra ly-giai ta pati: "Kacetas buvo sa-kyčiau, bandymas, labai dra-matiškas bandymas. Vienas dalykas normaliaame gyvenime išlaikyti savo žmogišką oru-mą, kitas — šitose sąlygose" (iš pasikalbėjimo). Toliau jis man aiškino: "Yra kažkoks zoo-loginis žmogaus instinktas išlaikyti savo gyvybę betko-kia kaina net ir kitų sąskait-on". Kaceto tamsumoj, kur "žmogus nebesei žmogus, su-tryptas ir nuasmenintas" (62 p.), kiekvienas turi pasi-rinti tarp žmoniškumo ir žvė-riškumo. Jei asmuo teisingai pasirenka, pasidaro tobules-niu. "Vargas, kancija — mes bai-siai jų bijom — yra valantys, duodantys kažkokio stiprumo, jėgos, gilesnės įžvalgos į gy-venimą" (iš pasikalbėjimo).

Grįžęs namo Marlow taip reaguoja:

I found myself back in (London), resenting the sight of people hurrying through the streets... because I felt so sure they could not possibly know the things I knew... I had to restrain myself from laughing in their faces so full of stupid importance (t.p. 120 p.).

Kai kun. St. Yla buvo išlais-vintas, jo reakcija buvo labai panaši. Jis atsimena, kaip ba-nalus atrodė laisvųjų gyveni-mas. "Aš su šitais pasauliu ne-besusigyvensiu. Kokie jie vai-kiški! Gyvena visiškai tuštumoj" (iš pasikalbėjimo).

"Žmonės ir žvėrys" galima skaityti kaip nuotykių knygą, kaip istorinį dokumentą, kaip filosofinę ir psichologinę stu-diją apie kanciją. Kiekvieno atveju knyga palieka skaity-tojų gilų išpušį apie žmoni-škos potencialą žvėriškumui. Kacetas buvo žvėriškumo vie-ta, kur "mirtis pasidarė natū-ralesnė už gyvybę". Bet net ir tame žemiškame pragare gyva-vo dorumas ir viltis.

A+A VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

jo šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjau-čiame —

Drąsųjų šeima

A+A IGNUI JUZUKONIUI

mirus,

jo šeimai, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Drąsųjų šeima

Rašytoja NIJOLĖ JANKUTĖ

Poetė DANGUOLĖ SADŪNAITE

Viešnių belaukiant literatūros popietėje

KLK Moterų Draugijos Prisi- kelimo parapijos skyrus rengia literatūros popietę 1983 m. spalio 2 d. Prisi- kelimo salėje. Savo kū- rinis skaitys rašytojos bei poetės: JULIJA ŠVABAITĖ-GYLIE- NE, NIJOLĖ JANKUTĖ-UŽUBA- LIENE, sesuo ONUTĖ MIKAILAI- TE ir DANGUOLĖ SADŪNAITE. Ta proga joms buvo pateikti klau- simai, į kuriuos atsakydamos minėtos rašytojos atskleidžia li- teratūrinį savo pasaulį. RED.

Pokalbis su Nijole Jankute

— *Pažįstame Jus kaip knygų vaikams ir novelių rašytoją. Kas paskatino daugiausia dėmesio skirti rašinams jauni- mui?*

— Nuo vaikystės priklausau Lietuvių Skautų Sąjungai, todėl su jaunais žmonėmis teko dirbti gana daug. Ilgus metus vadovavau praukščių (6-10 m. mergaičių) draugei. Jos, nuo- lat pageidaujančios ne tik žai- dimų, bet ir pasakų, buvo ma- no paskata rašyti vaikams.

— *Kaip sudominti jaunimą lietuvių literatūra? Kokia Jūs patirtis? Kokie patarimai?*

— Šiuo klausimu nesu opti- mistė. Realūs žvilgsnis į gy- vijos jaunimą rodo, kad iše- vimo krašto kalba jam yra kur kas artimesnė ir pavaldesnė, negu lietuviškoji. Logiškai jaunimas kreipia didesnę dė- mesį į literatūrą nelietuvių kalba. Be to, Vakaru pasaulyje televizija pamažu išstū- mia knyga iš jos per šimtme- čius užimtos švietimo ir pra- moginės pozicijos. Argi nedą- žnai girdime: kam skaityti knygą, jeigu ji bus greit „susuk- ta“ į filmą?

Visa tai dar nereikia, kad mūsų jaunimas visai neskaito. Skaityti, bet permažai, net gy- venamo krašto kalba, ir labai mažai lietuviškai. Galime ta- čiau džiaugtis, kad yra nedide- lis nuosimtis jaunuolių, kurie domisi lietuvių literatūra, kny- gas skaito, jas diskutuoja ir kritikuoja. Jiems negalioja populiarusis pasiteisinimas (taip dažnai girdimas tėvų ir mokytojų) — „lietuviškų kny- gų neskaitau, nes jos neįdomios“. Skaitytieji jaunuoliai puikiai supranta, kad ir svei- mose literatūrose yra neįdomi- ū bei skaityti nevertų kny- gų. Lietuviai klasikai ir nevie- nas šiuolaikinis rašytojas (gal dar labiau poetai), kartą apval- dyti ir įsigilinti, gali suteikti nemažiau pasigėrėjimo, kaip ir kitataučiai.

Toks požiūris į knygą neatei- na pats savaime. Kad knygą pa- miltum, reikia įprasti skaityti. Ne kiekviena šeima sugeba knygos meilę perduoti vai- kams, juo labiau šių dienų mo- kyklos. Lietuanistinė mokykla turi per daug ribotą laiką, kad galėtų atsvirti knygos atžvil- giu neigiamas aplinkos ir kitų mokyklų įtakas.

Norėčiau būti tokia išmin- tinga, kad galėčiau duoti grei- tai ir efektyviai veikiančius patarimus. Žinau tačiau, kad pvz. Lietuvių Skautų Sąjunga jau keleri metai iš eilės daro gana vykusius bandymus sudo- minti savo jaunuosius narius lietuvių literatūros klasikais. Tai savotiškos kelių dienų literatūrinės stovyklos, kurio- se jaunimas išgyvena vieną (ar jo dalį) kurio nors mūsų kla- sikų veikala. Ten vaikai dėvi, kiek įmanoma, aprašyto laiko- tarpio drabužius, valgo knygo- je minimą maistą ir, iš anksto

pasiruošę, suvaidina svarbes- niuosius knygos epizodus. Taipgi patys gaminasi rašytojo minimų ginklų, pinigų, įran- kių ir paū. replikas. Epizodus jungia ir knygos mintį aiški- na iš anksto pasiruošę pasa- kotojai. Su dideliu pasiseki- mu taip buvo išgyventas — su- vaidintas V. Pietario „Algi- mantas“ ir V. Krėvės „Šiaudi- nės pastogės“ ištraukos.

— *Su kokiais sunkumais susi- duriate rašydama?*

— Rašymui man reikia daug laiko. Jo neturiu arba nemoku „pasidaryti“. Rašyti reikia kas- dien, o kai to padaryti neįmano- ma, rašymas „prabėgom“ nepa- tenkina.

— *Kokios moters rašytojos mėgstamiausios? Kuri prozos rūšis artimiausia?*

— Nevisos kurios nors rašy- tojos knygos yra vienodai įdo- mios ar vienodai gerai pavyku- sios. Į šį klausimą vėčiau atsakysiu prisipažinimu ku- rios knygos (ir kurių moterų rašytojų) man yra mėgstamiausios būtent: Selmos Lagerloeff „Mažoji Nilsa kelionė“, Made- leine L'Engle „Wrinkle in Time“, Ievos Simonaitytės „Augstųjų Simonių likimas“, Satrijos Raganos „Senamė dvare“, B. Pūkelevičiūtės „Aš- tuoni lapai“, Sally Salminen „Kotryna“, Vyt Zilinskaitės satyros... Būtų perilgas sąrašas visas mėgstamiausias talentingų moterų knygas iš- skaičiuoti...

Visada mane labiausiai do- mino novelė. Esu įsitikinusi, kad gera novelė parašyti yra sunkiau, negu gera romanas. Čia autorius negali išeiti į „plačius lankas“ su pasakoji- mais, aprašymais ir minia vei- kėjų. Novelė turi pataikyti į taikinį be aplinkinių kelių. Čia viskas turi būti „trumpai — drūtai“ pasakyta. Glausta kompozicija, auganti įtampa, dažnai staigi ir netikėta ato- mazga pririša skaitytoją, ta- čiau pareikalauja didelių ga- bumų iš autoriaus. Todėl ir nepasensta tokie novelės „ka- raliai“, kaip Čechovas, E.A. Poe, S. Maugham, G. de Mau- passant, W. Saroyan, O. Henry, R. Bradbury, Cheever. Kiek džiaugsmo, pasigėrėjimo, susi- mąstymo teikia tie trumpi jų kūriniai!

Nepretenduoju į novelistes, bet, kaip sako, bandyti galima. Noveles rašyti man įdomiausia ir... sunkiausia.

Su Danguole Sadūnaite

— *Nepernesiausai teko suži- noti, kad esate Nijolės Sadū- naitės pusseserė. Kokie sei- mos prisiminimai Jums ryš- kiaus, maloniausi? Kokia buvo Jūsų vaikystė?*

— Taip, Nijolė yra mano pus- seserė. Ji — mano tėvo jauniausio brolio Jono (abu jau mirę) duklė.

Esu augštaite. Ir visa mano jaunystė prabėgo kaime, — tenai kažkur tarp Kauno ir Pa- žaislio įstrigusiose Amaliuo- se. Tikrai negalėčiau pasakyti, kokie šeimos prisiminimai man ryškiausi, maloniausi. Juk vaikai, jeigu ir neviskas malonu, tai tikrai viskas ryšku ir daro įspūdį. Net nakties atė- jimas jam (kai jis mažas) yra tarytum neišvengiama katas- trofa... Apie šias vaikystės dienas esu šiek tiek rašiusi 1971 m. išleistojo knygoje (ši (Nuketla į 9-tą psl.).

Sėkmingas lituanistų suvažiavimas

V. MATULAITIS

Lituanistikos Instituto reng- tas suvažiavimas įvyko š. m. rugsėjo 3-4 dienomis Toronto Lietuvių Namuose. Jį pradėjo pirm. dr. R. Šilbajoris. Daly- vius pasveikino KLB kultūros komisijos pirm. A. Sungailienė ir padėjo už atvykimą bei lituanistinės kultūros kėlimą.

Filosofinės ir istorinės temos

Filosofinėms temoms vado- vavo dr. K. Skrupskelis. Jis supažindino su filosofinių lei- dinių redagavimu. Tai labai kruopštus darbas, reikalaujan- tis atrinkti įvairius autorius raštus, mašinraščius, korektū- ras, pastebėti spausdinimo pa- taisas, įvairias klaidas, pada- rytas atsistatinti ar sąmonin- gai, leidėjų cenzūrą, atrasti įvairius dokumentus. Toks kruopštus darbas reikalauja daug laiko. Dėlto tokios kny- gos kaina skaičiuojama šim- tais tūkstančių dolerių. Dr. K. Skrupskelis šiuo metu redaguoja W. James raštus.

Istorinėms temoms vadovavo dr. J. Slavėnas.

J. Dainauskas panagrinėjo Lietuvos istorijos klausimus ir skirtinai aiškina, kaip nebuvo dokumentinio Lietuvos istori- jos tyrinėjimo. Kiekviename „Aušros“ numeryje buvo pla- čiai rašoma Lietuvos istori- jos tematika. Poezija, mitolo- gija, pasakojimai, poetiniai gamtos aprašymai buvo sieja- mi su istorija. Ideali, garbin- ga ir didinga Lietuvos praei- tis augstina siekiant prikelti Lietuvą. Ji žadino ir kėlė lietuviškumo supratimą lietu- vių liaudyje. „Aušra“ ryškio- tautinį skirtumą nuo lenkų. Ūkininkų ir inteligentų atsto- vai rašė iš visos Lietuvos ir budino tautą. J. Dainauskas pateikė daug įvairių citatų iš „Aušros“.

Kai literatai prabyla

Aušra Liulevičienė įdomiai, gausiai cituodama „Aušra“ apžvelgė „A“ poezijos bruo- žus. „A“ poezija buvo žemo ly- gio, tautiniais motyvais, roman- tinė ir realistinė. Ši poe- zija siekė prasmingo Lietu- vos gyvenimo, išskeldama gar- bingą senovės Lietuvos pra- eitį, visuomeninius dalykus. Jai rūpi šviesos, aušros, te- kančios saulės apšviesta gam- ta, vedanti į šviesų, kylančios tautos gyvenimą. Visuomeni- nių ryšių palaikymas buvo poe- zijos tikslas. Ta visuomenė suprantama visa tauta. Dievas, Praamžius yra visų globėjai. Aušrininkams rūpėjo kelti vi- sus į augstesnę žmogiškos kul- tūros laipsnį, steigiant lie- tuviškas mokyklas, turėti savo kalbą mokyklose, šventovėse, politiniame gyvenime, jungti visus tautine vienybe. Dide- lis pasakėčių skaičius sklei- dė žmonėms įvairius pamoky- mus. Poetai savęs neaugštin- o. Jie tik visus kreipė į vienybę, lygybę, brolybę, tautos gerovę.

Dr. Br. Vaškis yra surin- kęs labai detalių žinių apie J. Vaičkų dramų teatrą JAV- se. J. Vaičkų buvo pirmasis, suorganizavęs profesinį lie- tuvių teatrą JAV. Jis atvyko į Brooklyną 1923 m. Suradęs vie- tos lietuvių teatro mėgėjų, vaidino Brooklyn, Filadelfijoje ir kitur. Vėliau įsikūrė antra teatro grupė „Dzimdzi-Drim- dzi“, vadovaujama Vanagaičio, kuri išnaudojo vietinę rekla- mą ir konkuravo su J. Vaičkų grupe.

Dr. Br. Vaškis yra surin- kęs labai detalių žinių apie J. Vaičkų dramų teatrą JAV- se. J. Vaičkų buvo pirmasis, suorganizavęs profesinį lie- tuvių teatrą JAV. Jis atvyko į Brooklyną 1923 m. Suradęs vie- tos lietuvių teatro mėgėjų, vai- dino Brooklyn, Filadelfijoje ir kitur. Vėliau įsikūrė antra teatro grupė „Dzimdzi-Drim- dzi“, vadovaujama Vanagaičio, kuri išnaudojo vietinę rekla- mą ir konkuravo su J. Vaičkų grupe.

J. Vaičkų persikėlė į Čika- gą su rimtais veikalais. Daug kas jo nesuprato. Atvykusi „Dzimdzi-Drimdzi“ grupė vai- dino komedijas, kurios labiau patraukė publiką. Vaičkų pa- statė keturias dramas per tris mėnesius. Abi grupės rungti- niavo. Visiems sekėsi. Nuo 1925 m. Vaičkų teatras regu- liariai vaidino. 1927 m. jis gastroliavo įvairiose vietose su įvairiais veikalais. 1928 m.

aktoriai vaidino tik atlieka- mu laiku nuo kasdieninio dar- bo. 1929 m. kovo mėn. įvyko paskutinis spektaklis Čikago- je. Per penkerius metus J. Vaičkų aplankė 75 lietuvių kolonijas ir surengė 300 spe- ktaklių.

J. Vaičkų buvo geras teatra- las, darbštus, atkaklus, turė- jo daug laimėjimų ir pralaimė- jimų. 1929 m. grįžo į Lietuvą, bet valstybės teatras jo neįsi- leido. Kai jis 1935 m. mirė, bu- vo pašarvotas valstybės teatre ir rimtai buvo vadinamas lietu- vių dramos teatro tėvu.

Dr. Ilona Gražytė-Maziliaus- kienė gvildeno St. Kondroto romaną „Žaltio žvilgsnis“, iš- leista 1977 m. okupuotoje Lie- tuvoje. Tai yra žmogžudystės analizė. Romane atvaizduoti blogio ir gėrio pasireiškimai žmogui įvairiausiose aplinky- bėse ir skirtingai kiekvien- me asmenyje. Veiksmai nukel- ti į 1907-1925 m. laikotarpį, nors jie gali vykti ir dabar. Gamta yra tvarkinga, spindu- liuoja ir negyvi daiktai. Žmo- guje gi siaučia aistros, gundy- mai, kurie kankina jautringą- jį jausmais, protą, jautimą — min- timis ligi sunaikinimo. Iškyla kaltė, atsakomybė, išpažintis. Romane suvedami mitai, pasaka, protas ir jausmai į bendrą veiksmą. Romanas sunkus skaityti, dramiškas, moder- nus, galimas aiškinti įvairiais požiūriais.

Paskaitininkė sužavėjo klau- sytojus savo lengvai maloniais sakiniais ir gyvai pavaizdavo sunkiai suprantamus romano veiksmus. Klausytojai mėgi- no romano veiksmus bei pa- grindinę mintį aiškinti dabar- tinio gyvenimo remuose.

Vakariene

Po šios paskaitos buvo pa- daryta ilgesnė pertrauka. Po jos susirinko 90 instituto narių bei torontieški vakarie- nei. Prieš vakariene dr. R. Šilbajoris pakvietė dr. J. Žmuidziną, gen. Lietuvos kon- sulą Kanadoje, tarti žodį. Konsulas pasveikino LI suva- žiavimą bei svečius ir paste- bėjo, kad pirmieji lituanis- tai buvo liaudies poetai, met- raštininkai, autoriai, kildinę lietuvių tautą iš romėnų, darę teigiamą įtaką lietuvių tautai. Jis padėkojo visiems dirban- tiems lituanistams. Suvaži- avimą sveikino JAV Lietuvių Bendruomenė, istorikė dr. V. Sruogienė ir istorikas kun. V. Valkavičius.

Visus maloniai nuteikė kon- certinė programa, atlikta abie- jų smuikinkų Bankų ir pia- nistės Bankaitės. Po vakarie- nės Perkūnas Krukonis, atvy- kęs iš Bostono, parodė gražių Lietuvos gamtos bei miestų vaizdų skaidrių su įrekorduo- ta malonia lietuviška muzika. Kaikas pasigėdo vaizdų paaiš- kinimo.

Žmogiškumo skaidrėjimas

Sekmadienį 1.20 v.p.p. dr. R. Šilbajoris su daugeliu citatų iš okupuotos Lietuvos poezi- jos gvildeno žmogiškumo skaidrėjimą pokario Lietu- voje. 1948 m. A. Venclova savo poezijoje garbino vado kultū- ra įvaizdžiais vėliavų, lavo- nų, emblemų, skiriamų vadui.

Kun. dr. KESTUTIS TRIMAKAS, psichologas, Lituanistikos Instituto suvažiavime Toronte kalbą apie anketa, skaičiais pavaizduojančią išeivijos jaunimo lietuviškumą

Nuotr. A. Vaičiūno

Mieželaitis aprašo žmogų sim- boli, modelį pagal komunistų partijos idėją. Vėliau Marti- naitis jau kalba apie gyvą, organišką žmogaus esybę. De- gutytes žmogus kencia už pa- sekmes, nusigrįžęs į tamsų langą. Dar vėliau atsiranda žmogaus meilės tematika, pro- tėvių daina. Žmogiškumo skaidrėjimas eina nuo žmo- gaus modelio į tikrą žmogų. Žmogaus vertei atstatyti ro- doma moralinių pastangų.

Jaunimo lietuviškumas

Kun. dr. K. Trimakas kalbėjo psichologine tema „Lietuvių jaunimas keturiuose kontinen- tuose pagal 1983 metų PLJK studijines anketas duomenis“. Rodydamas ekrane anketos duomenis, jis nuosimčiai parodė, kad viener mažiau, kitur daugiau vyksta nuliutu- vėjimas, mažėja lietuvių kal- bos vartojimas, dalyvavimas lietuviškoje veikloje. Mergai- tės reikišiasi žymiai stip- riau nei vaikinai. Imant gyve- namais kraštais, skaičiai palankiausiai kalbėjo apie JAV ir V. Vokietijos jaunimą.

Šia paskaita klausytojai la- bai domėjosi ir gausiai dalyva- vo diskusijose. Bene jautriaus-iai klausytojai reagavo į Ka- nados lietuvių jaunimo išjun- gimą iš anketos analizavimo, nes teatsakė 9 asmenys. Buvo ir kritiškų balsų, keliančių abejonų dėl anketos išvadų, dėl permažai atsakusių skai- čiaus, nepasirūpinimo plačiau ją paskleisti. Buvo neaišku, kodėl Kanadoje ji nebuvo pas- kleista. Liko tikslai ta paguo- da, kad, pagal turimus anke- tos duomenis, bendra padėtis tautiniu požiūriu nėra tragiš- ka.

Svarstybos

Iš dr. J. P. Slavėno vadovau- tų svarstybų „Lituanistinės problemos Vakaruose“ paaiš- kėjo, kad mokslininkai turi savo pažiūras ir būna šališki moksliniuose darbuose. Fak- tai yra faktai, bet jų interpre- tavimas būna skirtingas.

Lituanistikos Instituto na- riai skaičiumi didėja (nuo 28 iki 142 1982 m.). Nariai išlei- do daug lituanistinių darbų. Reikia idealizmo, susidome- jimo ir pasižvelgti lituanis- tiniam darbui, nes už tai nie- kas nemoka. Reikia įjungti į darbą lietuvišką jaunimą. LI taryba nusprendė steigti LI studentų sekciją.

JAV kaikiurių universitetų bibliotekos išmeta lituanis- tinus leidinius. Reikia rinkti lituanistinę archyvinę medžia- gą į saugias vietas. Iš svar- stybų dalyvių pareiškimo paaiš- kėjo, kad LI taryba nusprendė remti lituanistinės katedros steigimą Iliinojaus unte- Čikagoje. Dr. J. Gimbutas jau pasiuntęs \$1000.

Svarstybose dalyvavo dr. A. Musteikis, dr. J. Slavėnas, dr. J. Gimbutas, kun. dr. K. Trima- kas ir dr. K. Skrupskelis. Diskusijose dalyvavo kun. dr. P. Gaidis ir J. Dainauskas. Ta proga buvo iškeltas reikalas steigti Kanados Lietuvių ar- chyvą.

Suvažiavimas baigtas Lietu- vos himnu. Dalyvavo pilna salė klausytojų — arti 150.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Radiologas dr. J. G. Skučas, Ročesterio universiteto profeso- rius ir to universiteto ligoninės ra- diologijos skyriaus vedėjas, tre- čią kartą buvo pakviestas Europon skaityti paskaitų radiologų konfe- rencijose. Rugsėjo mėnesį jis paskaitas skaitė Olandijoje ir Prancūzijoje. Šiemet jis parašė ir išleisdino trečią plačios apim- ties veikalą „The Radiological Ex- amination of the Colon“.

Viešoji Cambridge biblioteka

Bostone liepos 18 — rugsėjo 5 d.d. surengė dail. Irenos Mano- maitienės dvidešimties tapybos kūrinių parodą, kurioje vyravo gėlių natūrmortai, gamtovaiz- džiai ir keli portretai. Dail. I. Ma- nomaitienė yra studijavusi ekono- miją Kauno universitete; ištėkė- jusi už inž. Eugenijaus Manomai- čio, apsigyveno Bostone. Nors dai- le domėjosi jau gimnazijos laika- is, bet ją studijavo tik JAV — West Roxbury, Lighthouse Gallery, Tequest, Floridoje. Savo kūri- nimais vartoja aliejinius, vande- ninius dažus ir pastelę.

Teresė Pautienė-Bogutienė

„Lithuanian Video“ bendrovės reikalais iš San Francisco buvo atvykusi Čikagon. Su savo vyrų ji kuria vaizduojančių filmus, įam- žinančius žymiusius lietuvius bei išeiviją liečiančius įvykius. Jos apsilankymu Čikagoje buvo pa- darytas filmas apie velionį dail. Juo- zą Pautienį. Filman norima įjung- ti kaikiurių jo gyvenimo, laido- tuvių ir kūrybinio palikimo vaiz- dus. T. Bogutienė turėjo pasikal- bėjimus su dail. M. Šileikiu, kun. dr. J. Prunskiu ir velionies našle Stase Pautieniene.

Dail. Adomo Galdiko darbų paroda

š.m. spalio 15-16 d.d. Niū- jorko ir aplinkinių lietuviams di- džioje Kultūros Židinio salė- je surengs jo vardo galeriją. Ji parūpins dalį paveikslų, o kita da- lis bus gauta iš N. Pr. Marijos se- selių Putnami ir privačių rinki- nių. Paroda norima paminėti dail. A. Galdiko 90 metų gimimo su- kaktį. Dalis paveikslų bus pa- duodama.

Bostone jau ruošiamas II-sis

„Lietuvių Enciklopedijos“ papi- ldytų tomas. Tomo redaktorių pranešime primename, kad jau pernai turimais adresais buvo iš- siuntinėti klausimai, prašantys papildyti biografinius duomenis ir įjungti naujus asmenis. Iš tų, kurie jau yra įtraukti į „Lietuvių Enciklopediją“, laukiama tik pa- pildyto faktų, įvykių po biografi- jos paskelbimo. Redaktoriai lau- kia adresų jaunosios kartos vei- kėjų, kurie dar nėra įjungti „Lie- tuvių Enciklopedijon“. Jie taipgi rezervuojasi teisę padaryti at- ranką papildymų toman siūlomų įjungti kandidatų. Laukiama ir visuose ligioliniuose „LE“ to- muose padarytų klaidų atitaisy- mo, jeigu jos tebėra neatitaisy- tos. Šiais klausimais prašoma ra- šyti iki š.m. rugsėjo 30 d. „Lietu- vių Enciklopedijai“, P. O. Box 95, So. Boston, MA 02127, USA.

Dokumentinis Bernardo Braz- džio filmas baigiamas kurti Los

Angeles mieste, Pauliaus Jasiuko- nio filmavimo studijoje „Gintar- ras“. P. Jasiukonis yra prityręs filmuotojas, laimėjęs kelis žyme- nis už profesinį savo darbą doku- mentinių filmų srityje. Kuriamo filmo pavadinimas — „Per pasaulį keliauja poetai“.

Nuotraukomis filman bus įjungtos su B. Brazdžio- nio gyvenimu susijusios vietovės, Biržai, pilies griuvėsiai, Pasvalys, Zadeikiai, jų pradžios mokykla, Kaunas, buvusieji Vytauto D. uni- versiteto humanitarinio fakulteto rūmai, Maironio namai, bazilika su Marionio antkapiu ir bareljefu. Bus stengiamasi užfiksuoti B. Brazdžio gyvenimą, kūrybą ir veiklą Lietuvoje, pokario Vokie- tijoje ir JAV. Archyvinės medžia- gos parūpino fotomenininkas Algi- mantas Kezys, SJ, ir poetais Baly- s Gaidžiūnas. Lešas filmo pagami- niui telkia septynių asmenų komi- tetas, vadovaujamas pirm. Anta- no Adomėno. Pirmai filmo kopii- jai reikės apie \$20.000, papildomos kopijos kainuos po \$1.500. Nori- ma jų pagaminti daugiau, kad su mūsų žymiuoju poetu B. Brazdžio- niu galėtų būti supažindinti litua- nistinių savaitgalio mokyklų moki- niai. Lėšų tėra suteikta pirmajai filmo kopijai. Tūkstantis dolerių buvo gauta iš JAV Lietuvių Fon- do. Aukų čekius prašoma rašyti ir siųsti: Lithuanian American Com- munity of U.S.A., Western Divi- sion, c/o Lithuanian Educational Council of U.S.A., Inc., 2319 Mi- chigan Ave., Santa Monica, Calif. 90404, USA.

„Vagos“ knygyne Vilniuje

knygženklių parodą surengė dail. I. Labutytė, šį mažosios grafikos žanrą pamėgusi nuo studijos laikų Vilniaus dailės institute. Jos kny- gženkliams yra būdingi lino raizi- niai liaudiškais tautosakos bei tautodailės motyvais, spalvotos autocinkografijos su istorijos bei architektūros fragmentais, ofor- tai šiuolaikiniais motyvais.

Sajunginis XVI-sis kino festi- valis

Leningrade nebuvo sėkmin- gas Lietuvos kino studijos atsto- vams. Laimėtas tik vienas dides- nės vertės turintis prizas, paskir- tas rašytojo R. Granausko ir rež. G. Lukšo vaidybinio filmo „Vasa- ra baigiasi rudenį“ pagrindinių vaidmenų atlikėjams — V. Maini- lytei, V. Masalskiui ir A. Masiu- liui.

Respublikinė biblioteka Vilni- uje

surengė rašytojo Anelias Mar- kevičiaus kūrybos vakarą. Šio prozinininko kūrinius aptarė li- teratūros kritikai P. Bražėnas ir A. Kalėda. Jo novelės, ištraukos iš romano „Vienaragio išdaigos“ skaitė aktorės G. Urbanaitė ir A. Melnytė. Skaityman įsijungė ir pats A. Markevičius. Žodį tarė i vakarą atvykęs rašytojas J. Bal- tušis.

Tarptautinėje konkursinėje

knygženklių parodoje „Medis vi- syje aspektai“, kuri buvo sureng- ta Prancūzijoje, dalyvavo grafikas Alfonsas Čepkauskas, meni- nis žurnalo „Mūsų Sodai“ redak- torius. Jo sukurti knygženkliai įvertinti III-ja parodos premija.

Tarptautiniame meno festiva- lyje

Atėnuose dalyvavo Vilniaus baletu teatro artistai — L. Aške- lovičiūtė, V. Kudžma, S. Masa- niova, J. Katakinas, N. Beredi- na, G. Sakalauskaitė, O. Fedoso- va, J. Valcikaite, P. Skirmantas, M. Proškinas, J. Smorignas ir vyr. baletmeisteris V. Brazdylis. Ka- dangi vilniečiai šį kartą festivaly- je atstovavo Sovietų Sąjungai, į jį eiles buvo įjungti keturi žymie- ji baletu šokėjai iš Didžiojo Mask- vos teatro: balerina Maja Plisec- kaja, Jurius Vladimirovas, Vikto- ras Barykinas ir Borisas Jefimo- vas. Keturi koncertiniai vakarai buvo surengti senoviniame teat- re, Akropolis papėdėje. Progra- mon buvo įjungtas R. Ščedrino baletu „Ana Karenina“ viena- veiksmis variantas, antrasis A. Adomo baletu „Žizel“ veiksmas, lietuvių kompozitorių baletų iš- traukos, papildytos tarptautinių kompozitorių choreografinėmis miniatiūromis.

Dailės parodų rūmai vilniečius pakvietė (dail. Edmundo Žiaubro- gografikos ir tapybos darbų pa- roda, kuriai jis sutelkė pastarųjų dešimtmečių kūrinius. Bene ryš- kiausius savo darbu pėdsakus lai- E. Žiauberis yra palikęs knygų iliustracijų. Kartono raizinių iliustracijų jis neseniai sukūrė B. Sruogos „Dievų miškui“, susipa- žinęs su nacių koncentracijos sto- vyklomis, paruošęs eskizus. Dail. E. Žiauberio 37-nių lino raizinių susilaukė ir naujoji I. Simonaitė- tės romano „Aukštųjų Simonių li- kimas“ laida. Dail. E. Žiauberį iliustruoti šį romaną prieš mirtį buvo paprašiusi pati autorė. Tem- peros, pastelės ir akvarelės dar- buose yra sutelkti Lietuvos gam- tovaizdžiai, rašytojų gimtines ir portretai.

Kretingos kraštotyros muzėjus

turi idomų girnų akmenų rinkinį. Šios girnapusės arba girnakūliai atskleidžia tolimą Baltijos pajū- rio praeitį. Kaikurie buvo naudo- jami dar prieš Kristaus gimimą, kiti primena kryžiuočių išverži- mus, vėlesnius viduramžių laikus. Ypač senos yra lovinės trinamos- gijos garnos, rastos 1949 m. Padva- rių kaime prie Kretingos. Iš viso Kretingos rajone rasta apie 50 girnakūlių. Rinkinį papildė Trakų rajono Aukštadvario ir Vilniaus rajono Nemenčinės piliakalniuose aptiktos girnapusės bei jų dalys. Daugiaus randaama apatinį girna- pusį, nes jos būdavo įleidžiamos į žemę, apglaištosios moliu ka- marioje, o viršutinė dalis būdavo užmaunama ant kuolo. Daugiausia girnapusį surinko ir muzėjui pa- dovanojo kretingietis inž. Ignas Jablonskis. Juo gilesnė apatinės girnapusės įdaba, juo ilgiau ją naudojos žmogus. Mat į apatinę girnapusę buvo pilami grūdai, o viršutinė ją buvo malami. Mu- zėjus turi turėti paskutines šio- je srityje pagamintas ginas, ku- rias 1927 m. nukalė Bajorų kalė- jimo kaliniai. Jomis grūdai buvo malami iki 1950 m. Tos garnos ras- tos K. Poželos kolchozui priklaus- ančiame Senkų kaime. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8 3/4 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 2 metų	9 %
Pentadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų	10 %
Šeštadieniais	9 - 1	pensijų s-ta	10 %
Sekmadieniais	9.30 - 1	spec. taip. s-ta	7 1/2 %
		taupomąją s-ta	7 1/2 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 %
		mortgicinius nuo	10 1/2 % - 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. Mūsų TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir

Telefonas 762-7775

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.

Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd.
Insurance Brokers

Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudimą? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTA, KOSMETIKOS PREKES IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT
MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

V PLJK atstovai su savo gyvenamųjų kraštų vėliavomis Toronto Lietuvių Namuose

Nuotr. B. Tarvydo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kryptim dabar teks panaudoti kitų orinio susisiekimo bendrovių lėktuvus. Tai tik dalinis nepatogumas Sovietų Sąjungai, įgultų pakeitimais atlikusiai savais "Aerofloto" lėktuvais. Už jų kelionės dabar teks mokėti užsienio valiuta kitoms bendrovėms. Minties suspenduoti įgultų pakeitimą buvo atsisakyta, nes tada sovietų žvejybos laivai didesniems remontams būtų buvę nukreipti į kitų valstybių, ypač Kubos, uostus. Kanados laivų statyklos būtų praradusios dalį savo darbų.

Pirmąją sankcijų auką tapo garsusis Maskvos cirkas, "Aerofloto" lėktuvu rugsėjo 1 d. atskraidintas į tarptautinį Halifakso oraustį. Jis ten atvyko su 55 artistais ir personalu nariais, devyniais arkliais ir aštuoniais lokiais. Dvieju mėnesių gastrolės buvo numatytos devyniuose Kanados miestuose. Kai buvo paskelbtas sovietinių naikintuvų įvykdytas P. Korėjos lėktuvo sunaikinimas su 269 keliaiviais ir įgulos nariais, Toronto "Maple Leaf Gardens" arenos savininkas H. Ballardas pirmasis atšaukė jos išnuomojimą cirkos spektakliams. Jo pavyzdžiu pasekė N. Skotijos premjeras J. Buchananas, sustabdymas planuotą cirkos gastrolį pradžią Halifakse. Tada gastrolinių cirkos spektaklių atsisakė Kalgaris, Vankuveris, Winnipegas, Kvebeko miestas, Otava. Liko tik Montrealis ir Edmontonas. Cirkos grupės vadovas A. Burenka buvo priverstas paskelbti planuotą gastrolį sustabdyti. Dabar jo laukia nelengva grįžimo Maskvon problema: brangi kelionė kitų bendrovių lėktuvu arba taip pat brangus beveik du mėnesius trukantis laukimas Kanadoje "Aerofloto" lėktuvu. Galimas dalykas, nuostolių turės ir Maskvos cirką iškvietęs bei jo gastrolės organizavęs kanadietis G. Grundmanas.

Paklydusio P. Korėjos keleivinio lėktuvo sunaikinimas sujaudino užsienyje gyvenančius korėjiečius. Kanadoje jų yra apie 50,000. Masinėje demonstracijoje prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje dalyvavo apie 700 korėjiečių, kurių didelė dalis buvo atvykęsi specialiais autobusais iš Montrealio ir Toronto. Demonstracijoje jie degino Sovietų Sąjungos vėliavas, bandė įsiveržti į ambasados kiemą. Otavos policininkai ir RCMP pareigūnai buvo prispaujami prie ambasados tvoros. Torontietis K. W. Nammas su degančia J. Andropovo iškamša perlipo 2,5 metro aukščio tvorą ir pasiekė frontines ambasados duris. Jis išdaužė stiklus duryse, bandė trijų augstų pastatų padegti jau degančia J. Andropovo iškamša, bet buvo laiku suimtas policijos ir ištemptas gatvėn. Matydamas demonstrantų įtūžimą, ambasados apsaugai vadovavęs policijos pareigūnas įsakė K. W. Namą paleisti, tikėdamasis tvarkos atstatymo. Nurimę demonstrantai tada nužygiavo prie Kanados parlamento rūmų. Beveik valandą trukusioje demonstracijoje prie ambasados langų nebuvo matyti nė vieno veido. Demonstrantai, skanduodami šūkį "Sovietiniai žmogžudžiai", ambasados sienas apmėtė kiaušiniiais, pomidorais, obuoliais. Tai bene pirmas atvejis, kai demonstracijos metu buvo sudaužyti stiklai sovietų ambasados duryse, jas su degančia J. Andropovo iškamša pasiekusio demonstranto.

Kanada oficialiai pareikalavo kompensacijos iš Sovietų Sąjungos lėktuvo sunaikinime žuvusių dešimties kanadiečių

šeimoms. Oficialus raštas buvo nuneštas Sovietų Sąjungos ambasadon, kai ji užsienio reikalų ministerijoje atsisakė priimti ambasados pareigūnas A. Novikovas, pataręs kreiptis į JAV, laikydamasis absurdiško Maskvos aiškinimosi, kad keleivinį lėktuvą Sovietų Sąjungos teritorijon špionažo tikslu buvo atsiuntusi CIA žvalgybos agentūra. Kanados užsienio reikalų ministeris A. MacEachenas pareiškė spaudos atstovams, kad yra svarstomos ir kitos papildomos sankcijos prieš Sovietų Sąjungą.

Konservatorių vadas B. Mulrony paskelbė vadinamąjį "Šešėlių" kabinetą, kurį sudaro 34 konservatorių partijos kritikai įvairioms sritims. Siekdamas partijos vienybės, į kriti-

kų eiles jis įjungė 18 buvusio konservatorių vado J. Clarko rėmėjų, pasitenkindamas tik septyniais savo rėmėjais. Kiti pasirinkti parlamento nariai yra laikomi neutraliais. Trys svarbios parlamentinės kritikos sritys betgi buvo atiduotos aiškiems J. Clarko priešninkams. Užsienio reikalus gavo B. Mulrony rėmęs S. Stevensas, finansų — į vadus kandidatavęs J. Crosbie, pramonės ir prekybos — taip pat kandidatas į vadus M. Wilsonas. Konservatorių partijos vadu parlamente ir paties B. Mulronio pavaduotoju jau anksčiau buvo paskelbtas E. Nielsenas, J. Clarko šalininkas, jį pakeitęs parlamente, kai vyko rinkiminė kandidatų kova į vadus. Pats J. Clarkas negavo jokio paskyrimo. Pasak B. Mulronio, jis dar nėra apsisprendęs ir padaręs savo pageidavimų naujai pozicijai partijos eilėse.

Sportinės varžybos Helsinkyje

K. BARONAS

Prieš pasaulines lengvosios atletikos pirmenybes Helsinkyje 1983 m. rugpjūčio mėnesį užjūrio ir kitų valstybių sportininkai savo jėgas išbandė įvairiose varžybose. Turėjau laimėti liepos 26 d. tokias varžybas (vadinamas "apsilimu") stebėti olimpiname Muencheno stadione ir būti naujojo pasaulio ir Europos rekordų liudininku. Stadione buvo 35,000 žiūrovų. Čia daug pirmų vietų iškovojo Kanados atstovai.

Deja, Suomijos sostinėje klevolapo krašto atstovai (daugumas gimę Jamaikoje) neiškovojo net ir bronzos medalių. Vokietijos televizija šioms pirmoms pasaulinėms pirmenybėms paskyrė net 25 val. išsėdėjau prie ekrano, daugelįje rungtių matydamas ant sportinių marškinėlių "Canada" užrašą. Kiek prisimenu, geriausia įskovota vieta buvo jau už bronzos medalių ribų (rodos, penktos), tad nė viena kartą nebuvo iškelta Kanados vėliava.

Neminėsiu čia pasekmių, pažymėsiu tik tai, kad vėl buvo pasiekti du pasaulio rekordai bei geriausias metinės pasekmės, o beveik 1500 aktyvių dalyvių tarpe karaliavo R. Vokietijos atstovė Koch bei nelabai lengvaatlečių mėgstamas C. Lewis.

Pirmas pasaulines pirmenybes moterų dėka (9 aukso medaliai) laimėjo R. Vokietija, surinkusi 10 aukso, 7 sidabro, 5 bronzos, prieš JAV (8-9-7), Sov. S-gą (6-6-11). Toliau seke Čekoslovakija (tai liūto dalis Krotchvilovos nuopelnų), V. Vokietija, Anglija, Lenkija, Italija, Suomija ir t.t.

Kaip ir kiekvienose varžybose, taip ir Helsinkyje buvo džiaugsmo ir asarų. Prie pastarųjų priklauso A. Kasteckaja-Ambrazienė (ji Vilniuje ištekojo už dr. Ambraziejiaus). Prieš pirmenybes ji pareiškė vilniškio "Sporto" atstovui, kad ji sieksianti tik "aukso". Žinoma, kaip pasaulio meisterei 400 m klišutiname bėgime "auksas" jai ir derėjo. Bet Sov. S-gos atstovė "aus Litauen" (oho, pirmą kartą sporto varžybose išgirdau Litauen vardą!) turėjo pasitenkinti sidabru. Po baigmės jos veidas rodė nusivylimą.

Buvo ir daugiau staigmenų, kaip pvz. moterų ir vyrų suoliuose į augstį, moterų 1500 m ir 3000 m bėgimuose (laimėjo ne Sov. S-ga, bet amerikietė M. Decker), 4 x 400 m vyrų estafetėje ir t.t. Apvylė V. Vokietijos atstovai, kuriems iš anksto pranašauta net penki aukso medaliai, panašiai kaip ir sovietiniams sportininkams. Mauding, šį kartą jų tarpe atsirado "disidentas" kujo metikas Litvinovas, kuris eidamas į apdovanojimo pakylą, laikė rankas kišenė-

se, taip pat — keliant Sov. S-gos vėliava ir grojant himną. Nors jis į varžybas buvo atvykęs 13 min. vėliau ir buvo išbrauktas iš kūjo metikų sąrašo, tačiau "susuominti" suomiai leido jam dalyvauti. Vokiečiai įteikė protestą, tačiau jis buvo atmetamas.

Kažkokių būdu iš antros vietos buvo pažemintas lenkas, atiduodant sidabrą sovietų sportininkui. Tad nenuostabu, kad rusas buvo sutiktas švilpimais, o lenkui sukeltos didžiausios ovacijos. Sakoma, kad Litvinovas buvo išgėręs. Sunku pasakyti, tačiau už laikymą rankų kišenėse raudonos vėliavos pakėlimo metu jis tuoj pat buvo išsiųstas į Sov. S-gą. Atrodo, kad ir draugystė su pirmos vietos laimėtoja suolyje į augstį Bykova taip pat pasibaigė. Sunku pasakyti Litvinovo elgesio pasekmes, tačiau žinant sovietų sportininkų režimą, Litvinovas iš Sov. S-gos rinktinės sąrašo bus išbrauktas. Su tuo pasibaigė ir įvairios privilegijos, kaip gražus apartamentas, automobilis, prekes atskiroje kraituvėje ir pan.

Po vasaros atostogų rugpjūčio mėn. Europoje pradėtos futbolo pirmenybės. Staigmenų į čia buta, tačiau sunku pasakyti apie tolimesnes pasekmes, nes ant daugumos žaidėjų veidų dar stipriai matomi paplūdimio saulės spindulių ženklai.

Kai Kanados ledo ritulininkai dar maloniai laiką leidžia golfo lauke, Sov. S-gos atstovai jau rugpjūčio mėn. V. Europos miestuose žaidė draugiškas rungtynes, laimėdami vėlinio tuzino skaičių. Sovietams tai mažas "pasivaikščiavimas", nes šiuo metu (ir greičiausiai artimoje ateityje) jų ledo ritulininkai pasaulyje sau lygių neturės.

LORETA ZUBAITE, 1983 m. pavaršį Otavos universitetė baigusi teisių mokslus LLB laipsniu. Taip pat yra baigusi McMasterio universitetė ekonomiją BA laipsniu ir Waterloo universitetė — aplinkos studijų fakultetą BES laipsniu. Šiuo metu Toronto advokatų J. Douglas ir Crane, QC, istaigoj atlieka praktiką. Yra baigusi Hamiltono Vysk. Valandžiaus mokyklą, buvo pasižymėjusi sporto klubo "Kovas" krepšininke, veikli skautė, dramos būrello "Aukuras" vaidintoja, "Aido" choristė, kelerius metus ejo choro pirmininkės pareigas

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Skautų veikla

• "Aušros" suaktyvinę stovyklą raštu sveikino per 50 įstaigų, organizacijų ar pavienių asmenų. Mums skiriamas dėmesys

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
8 3/4 % už 1 m. term. indėlius
9 % už 2 m. term. indėlius
10 % už 3 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taip. s-tą
7 1/2 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 %
2 metų 12 %
3 metų 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 2 metų 10 1/2 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicinius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrijai mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

M6P 1A6

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šerų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser & Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264,
ext. 16 Toronto

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

ir perduodami linkeijimai stipriau riša visų išpareigojimų mazgus. Yra gautas pilnas sveikinimų rinkinys. Kas tuo domėtusi, tesikreipia į rajono vadą.

• K. Vaidoto laivo jūr. skautai ir bebrai didžiuojasi, kad visi iki vieno stovyklavo suaktyvinę "Aušros" stovyklą.

• Buriavimo praktiką jachta "Nemira IV" atliko P. Bekeris, J. Lelis, E. Ginciauskas ir J. Pajaujis. Vadovavo vl. A. Stundžia. O

brolis S. Namikas dalyvavo savaitės kelionėje su jachta "Nemira IV".

• Toronto jūrų skautai ir vadovai užjaučia jūr. v.s. V. Petukauskai, mirus jo broliui dr. J. Petukauskui.

• KL Fondas parėmė "Skautų Aida" \$100 auką. Nuosirdus aciu.
• Po sunegalavimų linkime sustiprėti Romovos sekr. G. Kuzmieni ir "Rambyno" tunt. v.s. L. Kalinauskui. Č.S.

Viešnių belaukiant...

(Atkelta iš 7-to psl.)
kartą anglų kalba — "Recollections of a Childhood").

— Vaizdų atžvilgiu esate viena originaliausių lyrikių mūsų poezijoje. Tų vaizdų išraiška ir sugrupavimas apsi-reiškia dideliais suoliais ir kontrastais. Daug kas nusi-skundžia, kad Jūsų poezijos suprastai negali. Kai Jūs rašo-te eiles, ar rašote tik sau, ar tam tikriems skaitytojams, ar visiems?

— Mano supratimu, kai rašy-tojas rašo, jis tikrai rašo. Jis net nesustoja pagalvoti arba paklausti — kam? Labai užjaučiu visus, kurie mano poezijos nesupranta. Turiu prisipažinti, kad ir aš kaikiurių poetų, poecių poezi-joje kartais mažai susigaudau.

— Savo poezijoje nuolat kal-bate apie saulę, žolę, medį, lie-tų... kurie veikia, mąsto ir

kenčia kaip žmogus. Jie yra nuolatiniai Jūsų dialogo daly-viai. Klysta ar teisingai ma-no skaitytojas, išvelgdamas Jūsų lyrikos prozopopėjas ar net alegoriją?

— Teisingai sakote, kad daug kalbu apie saulę, žolę, medį, lietų... kad jie yra dalyviai dialogo su manimi ir su kitais. Kiekvieno rašytojo žvilgsnis į pasaulį skirtingas. Ši turbūt ir bus manoji poetinė "vizija". Daug rašytojų yra panašiai su-vokę ryšį su juos supančia gam-ta. Eilėraštyje "Guodėjai" (The Comforters) Dora Sigerson Shorter kalba apie "mažas lie-taus kojeles; mažas lietaus rankutes".

Ar eilėraščių alegoriškas, ar ne, sakyčiau, jis yra vykęs, jeigu ji beskaitant (vieno as-mens taikliu apibūdinimu) kas nors tau lyg ir "gnybteli". La-bai gaila, kad nevisi mano ei-lėraščiai tokie.

(Bus daugiau)

Calgary, Alta.

PAMALDOS LIETUVIAMS. Spa-lio 8 ir 9 dienomis Calgaryje lan-kysis kun. Paulius Baltakis, OFM, lietuvių pranciškonų vyresnysis provincijolas iš JAV. Kanados Lie-tuvių Katalikų Kunigų Vienybės prašomas, jis laikys pamaldas Kalgario ir apylinkės lietuviams spalio 9, sekmadienį, 2 v.p.p., St. Ann's šventovėje (830 21 Ave., S. E.). Po pamaldų bus sušneštos vašės minėtos šventovės salėje. Informacijų teirautis pas K. Du-bauską. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. Svečias papasakos nau-jausias žinias apie lietuvių veiklą. Inf.

Edmonton, Alta.

PAMALDOS LIETUVIAMS bus spalio 16, sekmadienį, Lietuvių Namų koplyčioje. Jas laikys ten besilankantis kun. Paulius Bal-takis, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas iš JAV. Tikslėsnės žinios apie tas pamaldas bus praneštos vietos veikėjų. Visi lietu-viai kviečiami dalyvauti. Inf.

Šypsenos

Išaidinėjimai

Susiginėjimo dviese:
— Tu tikras asilas!
— O tu avinas!
Čia priešo trečiasis ir tarė:
— Už ką jūs išaidinėjate gy-vulius?

Raudoni juokeliai

— Ar Leonidas Brežnevas žy-das?
— To dar betruko!
— Ar jums yra žinoma drau-go pirmininko Mao mirimo tiksli data?
— Nėra žinoma, kadangi jis ne mūsų klinikoje gydytis.
— Ar tiesa, kad Maskvoje, Raudonojoje aikštėje, dalina-mi automobilius?
— Tiesa, tik ne Maskvoje, o Leningrade ir ne Raudono-joje aikštėje, o Nevskio pros-pekto, ir ne automobiliai dalinami, o dviračiai, ir ne dalinami, o vagiami!

Parinko Pr. Alš.

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 255-9924 Toronto.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei po-pieravimo darbus. Skambini-ti vakarais po 6 v. v. 769-7044 To-ronte, KAROLIS ABROMAITIS

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

NAUJAS TELEFONAS: (416) 232-1111

- * nuosavybių įvertinimas
- * priežiūra ligos ar nelaimių atveju
- * palikimų nuosavybių tvarkymas
- * patarimai perkant ar parduodant

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto Maironio mokykloje mokytoja RASA BUKŠAITYTĖ-MICKEVIČIENĖ moko vaikučius skaičiuoti. Naujus mokslo metus Maironio mokykla pradeda rugsėjo 24 d. Šv. Vincento Pauliečio mokykloje Nuotr. R. Pranašio

Lietuvos prisikėlimo ir laidotuvių dalyvis

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Karo sūkuriuose

Prasidėjus 1914 m. karui, jaunesni pranciškonai inžinieriai ir valdininkai buvo pašaukti kariuomenėn. Vyr. direktori-rius pakvietė G. savo padėję-ju ir pavedė vadovauti vi-siems technikos srities dar-bams. Taip jo karjera kilo ir atlyginimas didėjo.

Austrijos kariuomenei įsi-veržus Serbijon ir ją okupa-vus, G. teko pats sunkiausias uždavinys — gelbėti bendro-vės planus, turtą, išdą. Vežant visą turtą vežimų vilkstine, ją saugoję lydydės kariuomenės dalinys. Vilkstine judėjo ser-biškos Makedonijos sostinės Skopje kryptimi, nes austrai ten buvo kiek sulaikyti. Sun-kiausia kelionė buvo per Juod-kalnicos karalystę, nes ji la-bai kalnuota, ir sunku buvo gauti gyvuliams pašaro, o žmo-nėms maisto.

Pasiekus Albaniją, kaimai buvo kiek turtingesni, bet už pinigus, net aukštesnius, kaimie-čiai nieko neparduodavo, ypač duonos. Jie norėjo gauti marš-kinų, drabužių, batų...

Kelionė G. sunkiai susirgo dėl nuovargio ir badavimo. Šiaip taip pasiekęs Skutari-uaistą (prie Adriatikos), G. bu-vo paguldytas ligoninėn, o jo bendradarbiai ir likęs turtas sukruti ir karo laivą ir išga-benti Prancūzijon. Serbiją iš-tiko didelė nelaimė — iš 300-000 mobilizuotų karių beliko 75.000 gyvų. Dauguma pateko austrų nelaisvėn, krito dėl li-gių ir bado.

Tik 1916 m. vasario mėn. G. kiek pasveikęs galėjo atvykti Paryžiun. Toje bendrovėje ne-bebuvo darbo, tai vyr. direk-torius surado jam darbą "Thompson-Houston" bendro-vės laboratorijoje. Ten metus išdirbęs buvo perkeltas į jė-gainių mašinų-turbinų skyrių. Maloniausias jam darbas bu-vo parduoti ir įrengti jėgainių mašinas Pirenėjuose, baskų krašte, kur gyveno tvirto tikė-jimo katalikai baskai. (Iš jų kilo jėzuitų ordino įsteigėjas Inigo Lojola).

Perėjimas į politiką

Paryžius karo metu buvo ap-siblausęs ir nūobodus. Tik pa-sibaigus karui labai pagyvėjo, ypač kai 1919.1.18 prasidėjo tai-kos konferencija, suvažiavus kariavusių ir nekariavusių valstybių delegacijoms. Toje konferencijoje pranciškonai gro-jo pirmuoju smuiku. Jų politi-kams mažai rūpėjo lietuvių tautos likimas. Jie pasiklio-vė didesne Lenkija ir stiprino jos įtaką Baltijos kraštuose. Nedi-delės Lietuvos valstybės atsta-tymas jų visai nedomino. Esą lietuvių tautai būtų geriausia likti stipriose ryšiuose su lenkais. Dėlto lietuvių dele-gacija nebuvo įsileista.

Lietuvos delegacijai vado-vavo A. Voldemaras, kuris at-vykęs tuoj pakvietė G. delega-

cijos sekretorium. Kiti dele-gacijos nariai: M. Yčas, T. Na-ruševičius, P. Klimas, O. Mila-šius, kun. P. Bielskus, S. Rozen-baum (žydai) ir D. Siemaško (gudai). Amerikos lietuviams atstovavo — B. K. Balutis, kun. J. Dobužis ir B. Mastauskas.

G., kaip delegacijos sekre-torių ir Paryžiaus politinių užkulisų žinovą, turėjo lie-tuvių delegacijoj didelę įta-ką. Nuo to sekretoriavimo pra-sidėjo jo politinė karjera. Jis metė savo gerai apmokamą tar-nybą ir dirbo Lietuvos labui.

Delegacijos nariai

Savo atsiminimuose jis vi-sus delegacijos narius vadin-džiai apibūdino. Svarbesnius čia paminėsime.

Augustinas Voldemaras, 35 m. amžiaus, tarėsi esąs gražus vyras. Martynas Yčas jį erzina-davo: "Tau, Augustinai, tik gyvaplaukiai teauga, nuskusk juos, būsi gražesnis".

Jį aprangą Voldemaras ne kreipė dėmesio — juoda, su-lamdyta skrybėlė, nudilintas švarkas su apskurusiomis ran-kogaliais, nelygintos kelnės; vienoje rankoje — skėtis, ki-toje — portfelis. Jo apranga nebūtų niekam nerūpėjusi, jei ne jo susitikimai su kita-taučiais politikais. G. pavyko jį nuvesti pas pažįstamą švedą siuvėją ir gražiai aprengti.

Martynas Yčas, 34 m. am-žiaus, pirmininko pavaduoto-jas, pilnavėdis, žvalių akių, drimbantys ūsai ir apdailinta barzdelė. Visą jis pašaipiai vertino, liežuvis sukosi be atvangos. Daugybę nuotykių žinojo.

Delegacija atliko didelės svarbos informacijos darbą — garsino besikuriančią Lietu-vos valstybę, apkarpė lenkų šališkos propagandos sparnus.

Šveicarijion ir Lietuvon

G. dirbo delegacijoje pusę metų. Kai reikėjo siųsti lie-tuvių delegaciją į tarptautinį socialistų kongresą Liucernoje (Šveicarijoje), G. labai nenoromis sutiko jai pirmininkauti, nes kito, gerai mokančio pran-cūzų kalbą, nebuvo. Sekretori-um jis pasirinko dr. J. Ere-tą ir nariu J. Pajaujį. Tas kon-gresas buvo milžiniškas. Dide-lį įspūdį darė Anglijos darbo partijos vadų kalbos, nuo ku-rių neatšilo ko ir vokiečių socialdemokratai. Jie visi pri-tarė mažųjų tautų apsisprendi-

mui steigti nepriklausomas savo valstybes.

Iš Šveicarijos G. nuvyko į Berlyną, kur jau tris savaites varstė ministerijų ir bankų duris J. Vileišio vadovauta delegacija dėl paskolos. Ten Vileišis įkalbėjo G. grįžti kar-tu su juo į Lietuvą, nes jis Lie-tuvoje bus reikalingesnis negu Paryžiuje. Už šio žygio pada-rinius Vileišis sutiko atsakyti.

Taip po 13-kos metų gyveni-mo išeivijoje G. 1919 m. rug-pjūčio pabaigoje atsirado Kau-ne ir pradėjo jau lietuviškos politikos karjerą.

G. penkerių metų ministeria-vimą daugelis atsimenama. Tai buvo sunkiausias Lietu-vos valstybės kūrimosi ir po-litinės įtampos laikotarpis, iš kurio čia paminėsime tik knygoje nurodytus svarbes-nius G. politinės veiklos epi-zodus.

(Bus daugiau)

Sault Ste. Marie, Ont.

VASARNAMIJAI IR ATOSTO-GAUTOJAI.

Pasaulio Lietuvių Dienose Čikagoje iš mūsų gyven-vietės dalyvavo tikait vienas tau-tietis. Matyt, 500 km kelionė yra persunkti, be to, vilioja vasarna-miai prie gražių ežerų. Pvz. prie Superior ežero turi savo vasarna-mius Dabulskiai, Poškai, Vanagai ir Umbrasai. Apie 20 km nuo mie-sto į rytus Echo Lake pakrantėje yra pasistatę vasarnamius Drus-kiai, Gronskiai, Galinienė, Moc-ke. Čia yra "įspilietinė" iš Det-roito tautiečiai Kazimieras ir Elena Anužiai, dr. Henrikas So-lysis iš Toledo, Mich. Šią vasarą viešėjo ir tautiečiai Simučiai iš Detroito. Neparmištamą įspūdį paliko Anužių šeima. Labai ma-lonu pasikalbėti su Anužių sūnu-mis, kurių vyresnysis Saulius yra gerai žinomas Mičigano valsti-jos respublikonų partijos vadovy-bėje, o jaunesnysis sūnus Andrius ruošiasi karininko karjerai ir stu-dijuoja Rytų Europos istoriją.

MŪSŲ MIESTE lankosi daug svečių iš JAV. Paskutinieji buvo Marija Jasiūnienė iš Evanstono, Ill., Viktoras Stanis su sūnum Jurgis iš Waukegano, Ill., ir inž. Donatas Bielskus — "Akiračių" re-daktorius iš Čikagos. Jie visi lan-kėsi pas savo gimes Skardžius-Skardžinskus ir Elena Chinienė.

Šį RUDENį vėl pradės veikti, kaip ir paskutinius 3 metus, šešta-dienio mokykla su tais pačiais mo-kytojais — J. Skardžiu ir D. Pode-riene. Tikslis mokslo metų pradžia ir vieta bus pranešta mokinių tė-vams.

Jurgis Gediminėnas

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:	Ona	500
1060. Juodkajis, Pranas \$ 100	537. Stalioraicio, Juozo	300
1061. Veselkos, Kazio atm. 270	atm.	400
1062. Girinis-Norvaisa, L. 100	726. Zulonienė, Delfina	2300
1063. Dabkiene, Ona 100	766. Toronto Lietuvių	
1064. Aperavičienė, A. 100	Namai	
1065. Karosienė, Emilija 100	851. Januškevičius, Česlovas	500
1066. Cvirka, Bronius ir	ir Ona	250
Verutė 100	927. Astrauskas, Jurgis	330
1067. Astrauskienė, Marija 100	1019. Znotino, Broniaus	
1068. Vaitonio, Povilo atm. 400	atm.	
1069. Balčiūno, Kazio	Fondas džiaugiasi bei sveikina	
test. palik. 200	naujus ir įnašus papildžiusius na-	
1070. Krilavičius, Pranas 100	rius. Ypač sveikintinas Hamilto-	
1071. Petravičiaus, Vytauto	no SLA 72-ros kuopos užmojis įra-	
test. palik. 1000	syti į KL Fondo narius mūsų tau-	
1072. Kanados Lietuvių K-tas	tos didvyrius, kovojančius su pa-	
Žmogaus Teisėm Ginti 100	vergejais. Dabar įrašytas Rober-	
1073. Grigo, Roberto vardo	tas Grigas.	
įamžinimui 100	Oficialiai pranešama, kad atei-	
1074. Daugėla, Stasys 100	tyje organizacijos pašalpų negaus,	
1075. Žalčiauskienės, M. atm. .. 100	jeigu jos nėra Fondo nariai. Taip-	
Ališausko, Jono atm. 60	gi primenama, kad pašalpas gavė vi-	
Įnašus papildė:	si turi atsiųsti pakvitavimus — tai	
9. Miceikos, Vladas ir	yra būtina. Mielie nariai, būkite	
Marija iki \$1300	malonūs pakeitus adresu pranešti	
19. Tumoso, Jono atm. 610	valdybai. Gana daug pakvitiųjų	
23. KLB Otavos apylinkė 7000	grįžta.	
28. Simanavičiaus, Jono	KLF VALDYBA	
Roberto atm. 1540		
31. PLIAS Otavos skyrius 350		
48. Liet. Kredito Kooperatyvas		
"Parama" 3450		
58. Aperavičiaus, Kazio		
atm. 560		
87. Montreilio Liet. Kredito		
Kooperatyvas "Litas" 1800		
233. Mikšio, Jono atm. 431		
243. Mingėla, Antanas 1100		
272. KLB Moterų Dr-ja,		
Delhi skyrius iki 775		
357. Leveriai, Juozas ir		

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai primami

susitarus telefonu

A. E. LEPAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East

Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462

445-9469

A & L Windows

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo stiklo. Taip pat įdedame alu-minines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spal-vos, pagamintus pagal užsa-kymą. Nemokamas kainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:

prie Royal York (staigos) (416) 231-4138

Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:

Toronto, Ontario M6S 4W3 (staigos) (416) 762-7393

Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r.-12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės

* Automobilių

* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

28-sios Kanados Lietuvių Dienos

rengiamos 1983 metų spalio 7-9 Ontario Londone. Plataus masto programa. *Dalyvaukime visi!*

TORONTONT

Anapilio žinios

— KKK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrta susirinkimui įvyks spalio 2, sekmadienį, po 11 v.r. Mišiu, Parodų salėje. Bus paminėta „Aušros“ 100 metų sukaktis. Dalyvauti kviečiamos ir nenares.

— Rugsėjo 18, sekmadienio, rinkliava — Kanados Katalikų Bendrijos reikalams.

— Rengiasi tuoktis: Daina Akeilaitytė su Richard L. Jeffries; Rima Petkutė su Richardu Drešeriu.

— Rugsėjo 8 d. lietuvių kapinėse palaidota a.a. Marija Inkriatienė iš Montrealio.

— Parapijos choras po vasaros atostogų vėl gieda sekmadieniais 11 v.r. pamaldose. Repeticijos būna sekmadieniais po 11 v.r. pamaldų. Laukiama naujų choristų. Kreiptis į choro seniūną — R. Paulionį tel. 249-1305.

— Seseles O. Mikailaitės paskaita apie Šv. Raštą bus rugsėjo 21, trečiadienį, 7.30 v.v., parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

— A.a. Lydija Korsakienė, 58 m., mirė nuo širdies smūgio rugsėjo 11 d. rytą Collingwoodo ligoninėje. Buvo pašarvota Turnerio-Porterio laidotuvių namuose. Palaidota rugsėjo 14 d. lietuvių kapinėse 10 v.r. iš Lietuvos Kankinių par. šventovės.

— Rugsėjo 10 d. pakrikštytas Jono ir Kristinos (Rovaitės) Povilaitių sūnus Andrius-Jonas.

— M. Žekienė, ištikta širdies smūgio, gydosė Šv. Juozapo ligoninėje.

— Mišios rugsėjo 18, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Juozą Aneliūną, 11 v.r. — už a.a. Joną Tonkuną.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas rugsėjo 18, sekmadienį, 11.15 v.r., laikys kun. P. Dyls. Po pamaldų — moterų draugijos susirinkimas G. Povilaitienės bute (138 Shaver Ave. North, Islington, Ont., tel. 622-7305).

— Anglų kalba pamaldas 1983-1984 m. veiklos laikotarpyje nusistatys parapijos taryba.

— Choras pradės repeticijas rugsėjo 19, pirmadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Reformatoriaus Martyno Liuterio 500 m. gimimo sukaktį švėsime š. m. spalio 6 d. Simpoziumas su trumpa programa po pamaldų Lietuvių Namuose.

Lietuvių Namų žinios

— Loreta Lenauskaitė, grįžusi iš atostogų Europoje, vėl tęsia darbą LN socialinėje srityje. Iki šiol buvo lankomi asmenys ligoninėse, senelių prieglaudose, privačiuose namuose ir, pagal susitarimą, LN patalpose. Jos patarnavimai, paslaugos, vertimai ir kita pagalba yra teikiama nemokamai visai lietuviškai visuomenei.

— Po dviejų mėnesių pertraukos vėl pradėtos spausdinti „Lietuvių Namų Žinios“. LN valdybos narys J. Varanavičius yra pasiryžęs išleisti po du numerius kas mėnesį.

— LN lankėsi: V. Sabalys iš Montrealio, H. E. Petrušiai iš Burlingtono, K. Dulies iš Vokietijos, V. ir J. Jočiai iš Delhi.

IŠNUOMOJAMAS didelis butas High Parko rajone, prie gero susiekimo; galima užimti nuo spalio 8 d. Skambinti vakarais tel. 537-9737 Toronto.

ORKESTRAS „Malūnas“, grojantis lietuviškai ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronto.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Biliūnas.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 18, sekmadienio, antroji rinkliava skiriama Kanados tikinčiųjų reikalams.

— Rengiasi tuoktis Rima Karosaitė su Marcel Urban.

— Prisikėlimo parapijos Šv. Rašto būrelis vėl pradės mėnesinius seminarus rugsėjo 20 d., 7.30 v.v., Parodų salėje. Seminarams vadovauja ses. Onutė Mikailaitė. Bus studijuojami šv. Pauliaus laišukai. Dalyviai prašomi atsinešti Šv. Rašto knygas. Jei kas neturi, gali įsigyti parapijos raštineje.

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacijos valdyba, kurią sudaro pirm. A. Astrauskienė, vicepirm. M. Žekienė, sekr. St. Čeponienė, ižd. A. Katelienė ir socialinių reik. vedėjos B. Jonyrienė ir K. Rugienė, rugsėjo 7 d. posėdžiavo parapijos patalpose. Nutarta, kad mėnesinis kongregacijos susirinkimas su šv. Mišiomis, pradedant spalio 6, vyks kiekvieno mėn. pirmą ketvirtadienį, 10 v.r. Po Mišių — susirinkimas Parodų salėje. Norintieji įstoti į šv. Pranciškaus trečiąjį ordiną kreipiasi į pirmininkę.

— „Gėlės Marijos rankose“ — tai mažo formato knyga apie Marijos apsisireikimus Fatimoje, kuri ne užligo bus atspausdinta. Jos autorius — kun. B. Pacevičius.

— Pakrikštyta Emma-Petronelė, Louis ir Gundos (Urbonaitės) Cutreau dukrelė.

— Kun. St. Kulbis, SJ, viešėjo Torontė ir pereiną sekmadienį 10 v. laikė šv. Mišias.

— Parapijos knygynas, kuriam vadovauja S. Miniutienė ir P. Jurėnas, veikia sekmadieniais po 10 v. Mišių.

— Mišios rugsėjo 18, sekmadienį, 8 v.r., už Sofiją Gustainienę, 9 v.r. — už Jukūbą Šimkų, 10 v.r. — už Vacį Sinkevičių, 11.30 v.r. — už gyvus ir mir. parapijiečius, 7 v.v. — už Joną Gudiniavičių.

Lietuvis misijonierius kun. Hermanas Šulcas, salezietis, penkerius metus darba-vešis Ruandoje, Vidurio Afrikoje, paskirtas klebonu misiųjų parapijai, turinčiai 40.000 gyventojų. Štai jo naujas adresas: Pere Hermann Schulz, Parioise Kicukiro, B.P. 1062, Kigali, Rwanda (Africa). Kun. H. Šulcas yra „TŽ“ skaitytojas.

— „T. Žiburių“ prenumerata pakelta iki \$19 nuo 1984 m. sausio 1 d. Siunčiantieji prenumeratas už 1984 m. jau dabar prašomi mokėti \$19. Paštas reikalauja, kad laikraščio prenumeratos būtų sumokėtos iš anksto. Kiekvienais metais pašto pareigūnas tikrina „TŽ“ karkoteką. Neužsimokėję iš anksto skaitytojai pašto pareigūnų nėra laikomi prenumeratoriais. Tokiems taikomas brangesnis tarifas.

REIKALINGA MOTERIS saugoti mūsų namuose dienos metu du vaikus nuo spalio 31 d. Skambinti tel. 622-8221 Toronto.

DĖMESIO! MIAMI BEACH, FLORIDOJE, netoli jūros išnuomojamas privatus kambarys su visais patogumais nuo spalio 1 d. iki sausio 30 d. Skambinti Torontė tel. 625-3632 arba Floridoje 1-305-861-2161.

JAU 20 METU veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškomis ir pooperacinėmis problemomis daugybė žmonių pasveiko arba rado pagerėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

JIEŠKOME išnuomojimui trijų miegamųjų namo gerame rajone Torontė. Skambinti tel. 766-9468 dienos metu.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS vienam asmeniui Torontė prie Keele požeminio stoties. Didelis kambarys, virtuvė ir prausykla. Skambinti tel. 767-4736.

Lietuvių Namų kultūrinių parengimų eilėje rugsėjo 18, sekmadienį, 3 v.p.p., bus rodomos skaidrės, vaizduojančios Lietuvos kankinio arkivyskupo Teofiliaus Matulionio gyvenimą. Jos padarytos J. Miltenio iš okupuotos Lietuvos gautų nuotraukų. Dalis tų nuotraukų yra įdėtos knygoje „Nemarus mirtingasis“. Ši knyga parašyta ir išleista išeivijoje pagal iš Lietuvos gautą ir užsienyje sutelktą medžiagą. Visuomenė kviečiama minėtame renginyje dalyvauti.

Primenam, kad registracija į Augstesniuosis Lituanistinius Kursus (XI, XII, XIII ir lietuviškai nekalbančių klases) įvyks š.m. rugsėjo 19-20 dienomis, 6-9 v.v., West Park Secondary School patalpose (Bloor ir Dundas kampas). Pamokos vyks antradienių vakarais 6.30 — 9 v.v. Kursų vedėjas

Maironio mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 24, šeštadienį, įprastoje vietoje, būtent, Šv. Vincento Pauliečio mokykloje (116 Fernanagh, vedėjos namų telefonas — 239-4179). Pamokos ir naujų mokinių registracija prasidės 9.30 v.r. Vaikai penkerių metų amžiaus (arba bus 5 metų 1983 m.) priimami į vaikų darželį. Pamokos tą šeštadienį baigsis 11 v.r. Nuo spalio 1 (šeštadienio pamokos bus nuo 9 v.r. iki 12.15 v.p.p. Mokyklos vedėja mokytoja G. Paulionienė kviečia visus tėvus atvežti visus mokinius jau pirmąją dieną, kad būtų galima planingai pradėti mokyklos darbą.

Tautinių grupių festivalis „Toronto Heritage Fair“ prie istorinio forto (Fort York, Garrison Rd., off Fleet St., tarp Bathurst ir Strachan Ave.) rengiamas rugsėjo 25, sekmadienį, 11 v.r. — 6 v.v. Numatyta įvairi programa: policijos orkestras, parodos, vaikų žaidimai, bendri šokiai, dainos prie laužo, paradas. Įėjimas — \$3, vaikams — \$1.50. Nemokamas įėjimas — pensininkams, uniformuotiems pionieriams ir festivalio programos dalyviams. Dalyvauti pasižadėjo 33 etninės grupės, jų tarpe lietuviai ir latviai.

Rinkimai į KLB krašto tarybą buvo numatyti š. m. rugsėjo 25 d., bet dėl atsiradusių kliūčių, nukelti į š. m. spalio 30 d.

Lietuvių pensininkų klubo valdyba š. m. rugsėjo 7 d. parinko statomų pensininkų namų vardą — Gediminas. Valdybos pirmininko Adomono nepapokomo darbo bei rūpesčių ir Poškos pagalbos dėka namų statyba yra baigiama. Statybos sutartys baigiasi spalio mėnesį. Nauji gyventojai galės atvykti nuo š. m. lapkričio 1 d. Žinoma, vieną dieną negalės įsikelti gyventi visi (arti 100), nes praktiškai tai neįmanoma. Dėl įsikėlimo į butą reikia iš anksto susitarti su namo valdytoju. Būtų gera, kad galintieji palaukti dieną ar ilgiau, neskubėtų pirmomis dienomis. Vieną dieną galėtų įsikelti į 20 butų. Taip pat kiekvienas būsimas gyventojas turi iš anksto susitarti su „Bell“ telefono bendrove dėl telefono įvedimo. Lauko durys atidaromos iš buto telefono pagalba. Neturintys telefono duris galės atsidaryti tik raktu. Dabar dar gali nuomotuoti butus ir jauno amžiaus lietuviai, kurie neturi šeimų. Jie mokėtų reguliariai buto nuomą. Čia yra labai patogi susisiekimo vieta ir prie pat High parko. V.M.

Naujas Kanados pilietybės teismas atidarytas Mississaugoje (Confederation Place, 90 Dundas St. W., L5B 1T5. Tel. 848-1900) nuo š. m. rugpjūčio 29 d. Minėto teismo įstaiga Bramptone uždaryta, jos tarnautojai perkelti Mississaugon. Ši įstaiga aptarnaus pilietybių, gyvenančius Bramptone, Mississaugoje, Oakvilėje, Etobicoke ir apylinkėse. Pažymėtina, kad minėti pilietybės teismai rūpinasi tik tiktai Kanados gyventojų pilietiniumu, dokumentų tvarkymu bei pažymėjimų išdavimu.

SUPAŽINDINIMO POPIETĖ

su premijuota knyga
„Nemarus mirtingasis“

1983 m. rugsėjo 18, sekmadienį, 3 v.p.p.,

Toronto Lietuvių Namų Mortos salėje

Kalbės rašytojas **J. Kralikauskas**, knygos autorius kun. dr. **Pr. Gaida** ir bus rodomos **J. Miltenio** paruoštos skaidrės apie minėtoje knygoje aprašomą arkivyskupo T. Matulionio gyvenimą.

Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Dalyviai galės įsigyti knygą su autoriaus parašu papiginta kaina **Lietuvių Namų kultūrinės veiklos komisija**

Vaižganto 50 metų mirties minėjimas

įvyks 1983 m. rugsėjo 25, sekmadienį, 3 v.p.p.,
Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje.

PROGRAMA:

1. Paskaita „Su Vaižgantu į ateitį“ — rašytojas **BRONYS RAILA** iš Los Angeles.

2. **Koncertas**

Solistės **S. Žiemelytė** ir **A. Pakalniškytė**, smuikininkai **A. R. Bankai**, akompanuotojas muz. **J. Govėdas**

Įėjimas: \$5.00 asmeniui, jauniui iki 18 metų nemokamas. Pakvietimai — bilietai parduodami Lietuvių Namuose ir minėjimo dieną prie įėjimo.

Maloniai kviečiame visuomenę, dalyvauti ir pagerbti šį lietuvių tautos rašytoją.
Toronto Lietuvių Namų visuomeninės veiklos komitetas

Lietuvių pensininkų pastate Torontė butai nuomojami

visiems suaugusiems lietuviams pilna kaina.
Butus parodo ir nuomoja J. Poška tel. 244-8893.

Planuojate pirkti rašomąją mašinėlę?

“SMITH-CORONA”

įmonės atstovas **Stasys Prakapas**

(49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7, tel. 233-4486)
jums mielai patarnaus betkokių laikų.

Mašinėlės — su lietuvišku ar angliškų raidynu, daug pigesnis nei krautuvėse, su 5 metų garantija.

Turiu dar paskutines 5 elektrines mašinėles su lietuvišku raidynu. Daugiau jų nebūs galima gauti.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzin rugsėjo 7 d. dalyvavo Ontario gubernatoriaus ir ponios John B. Aird priėmimo, suruoštame Toronto konsulato sefams ir jų žmonoms pagerbtai.

Prof. A. Zubriui, kūrėjui-savanoriui, rugsėjo 8 d. padaryta antra sėkminga operacija. Šiuo metu jis sveiksta namuose, globojamas savo žmonos ir artimų pažįstamų.

Mokytoja Liucija Vytė, dr. Pauliaus ir Slavos dukra, dalyvaujant tėvams ir jaunimo būriui, susižiedavo su ekonomistu Dainiumi Vaidila, Broniaus ir Danutės Vaidilų sūnumi. Vestuvės numatytos š. m. lapkričio 12 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje.

Akordeonistė Dana Pargauskaitė, 14 m. amžiaus, garsėja savo talentu. Šiemet ji sėkmingai dalyvavo dvejose varžybose. „Liepos mėnesį Niagara Falls vietovėje ji laimėjo I ir III vietas bei atitinkamus žymenis. Kanados parodoje Torontė (CNE) jau trečietais eilės laimėjo dvi pirmąsias vietas 14 ir 16 metų amžiaus grupėse.

Iš Pietų Amerikos lietuvių ateina laišukai, pageidaujantys siuntinėti jiems „T. Žiburius“. Administracija, deja, negali siuntinėti jų nemokamai. Dėlto ji kreipėsi į geradarius, prašydama apmokėti metinę tokių pietiečių prenumeratą. Iki šiol atsiliepė šie asmenys, sumokėdami metinės

prenumeratas į P. Ameriką: O. Dementavičienė, B. Kerulienė, J. Prišas, O. Juodišienė (dvi prenumeratos), J. Kizienė, A. Mikoliūnienė, A. Šmigelskis (trys prenumeratos), J. Karasiejus, J. Adomaitis, J. Butkus (trys pren.), J. Bukšaitis, K. Toliušis, A. Mašalienė, I. Kandrotienė, T. Subačius. Metinė „TŽ“ prenumerata paprastu paštu — \$19. Dėkojame visiems atsiliepiusiems gerąjariams už pagalbą.

A.a. Igno Juzukonio darbo vietės tarnautojai „Bell Canada“ bendrovėje, pagerbdami savo mirusį bendradarbį atsiuntė „T. Žiburiams“ auką — \$20.

Indijos misijonierius prašo paramos jo vadovaujamai misijai su įvairiomis įstaigom. Taipgi jis būtų dėkingas už siuntas religinių reikmenų — rožinių, statulėlių, medalių, paveikslėlių, vartotų kalėdinių bei velykinių atvirukų, vartotų drabužių ir pan. Adresas: Fr. Paul Cruz, Our Lady's Church, Kannanallor, P. O., 691576, Kerala, India.

Kanados pilietybės įstaigos Torontė: 55 St. Clair Ave. East, Suite 814, M4T 1M2; tel. (416) 966-6424; veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p. Antra įstaiga: 1541 Bloor St. W. M6P 1A5; tel. (416) 537-3135; veikia nuo 10 v.r. iki 5.30 v.p.p. Mississaugoje: 90 Dundas St. W. L5B 2T7; tel. (416) 848-1900; veikia nuo 8.30 v.r. iki 4 v.p.p. Ošavoje: 44 Bond St. W. L1G 6R2.

MONTREAL

Sol. Gina Čapkauskienė po sėkmingų koncertų Kennebunkporte rengiasi koncertuoti Vašingtone rugsėjo 24 d. dail. Galdiko parodos atidarymo progą. Jai akompanuos Diana Čampienė. Po to kelias dienas praleis pas Putnamo seseles.

Audronės Kudžmaitės ir Brad Oddy sutuoktuvės įvyko rugpjūčio 20 d. Hudson, Kvebeke, Šv. Tomo Akviniečio šventovėje. Dalyvavo nemažas būrys svečių iš Bostono, Filadelfijos, Detroito ir kitur. Jaunieji povestuvinei keleienei buvo išvykę Ispanijon. Grįžę apsigyveno Hudson, Que.

Kun. J. Aranauskas po atostogų grįžo AV parapijon. Atostogų metu dalyvavo skautų stovykloje Baltijoje.

Staigiai mirė Jonas Maskoliūnas, sulaukęs tik 38 m. amžiaus. Savo laikų yra buvęs „Lito“ revizijos komisijoje. Paliko nuliūdusią motiną Veroniką Maskoliūnienę.

Rūta Pocauskaitė ir **Rimas Rudinskai** pakrikštijo savo sūnelį Tomo-Prano vardais. Jie jau augina dukrelę. Vaikaičiais džiaugiasi seneliai Goda Rudinskienė ir Regina bei Stasys Pocauskai.

Marija ir **Kostas Žemaitė** atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Po Mišių kun. J. Aranauskas davė jiems specialų palaiminimą. Marija Žemaitienė dar ir dabar yra aktyvi Šv. Onos Dr-jos narė.

Torontiečiai Stasė ir **Juozas Zaviailas** buvo atvykę į Montrealį, kur aplankė savo draugus ir pažįstamus. Ta proga „Neringos“ jūrų šaulių kuopos nariai jiems surengė priėmimą jų 25 m. vedybinio gyvenimo sukakties progą ir įteikė jiems atmintinę dovaną. J. Zaviailas yra šio kuopos įsteigėjas, ilgesnį laiką gyvenęs su šeima Montrealyje. Taip pat čia savo draugus aplankė ir jų dukra Rima. N.B.

Rasos Lukoševičiūtės ir **Pauliaus Kuro** vestuvės. Rugpjūčio 20 d. gausiai rinkosi žmonės iš Aušros Vartų šventovės Rasos ir Pauliaus sutuoktuvėms.

Rasa, viena veikiausių lietuviškoje veikloje merginų, yra dirbusi su skautais, mokytojusi lituanistinėje Montrealio mokykloje, dalyvavusi ir paskutinį penkmetį vadovavusi Montrealio jaunimo ansambliui „Gintarui“, aktyvi K.L.J. Sąjungos narė. Paulius ypą pasižymėjo K.L.J. Sąjungos veikloje.

Prieš ketelį savaitę kvieslys, pasipuošęs gražia skrybėlė, kaspiniais papuošta lazda su skambalais, persijuosęs per petį tautine juosta, lankėsi po namus ir iš didelio pergamento skaitė kvietimą atvykti į Rasos ir Pauliaus vestuves, kurioms esą stipriai pasiruosta keptais lakštingalų liežuveliais, musių sparneliais ir dar kitokiais valgiais bei gėrimais. Kvieslys ne žirgu jodinėjo, bet limuzinu važinėjo, todėl ne nuostabu, kad svečių prikvietė ne tik iš Montrealio, bet ir iš Čikagos, Niujorko, Vašingtono, Klevelando ir net iš Anglijos.

AV šventovėn 1 v.p.p., pasigirdus vargonų muzikai, suėjo pamergės ir pabroliai D. Juozapavičiūtė (Hamiltono) su J. Valaičiu

(Toronto), V. Kuraite (jaunojo sesutė iš Windsor), su L. Rimkum (Vašingtono), K. Lukaitė (Vašingtono) su A. Kubiliūm (jaunosios pusbrolio iš Čikagos), R. Kuraite (jaunojo sesutė iš Windsor) su L. Čepu (Toronto), A. Jonelytė (Montrealio) su T. Smiley (Brantfordo). Pirmasis pabrolis A. Rastopkevičius (Rodney) ėjo vienas ir po jo sekė jaunas Paulius, lydimas savo tėvų Joanos ir dr. Česiaus Kury. Po jų pirmoji pamergė I. Lukoševičiūtė (jaunosios sesutė) ir paskutinė — jaunoji Rasa, lydimas savo tėvų Irenos ir dr. Petro Lukoševičių.

Prie altoriaus laukė kunigai — AV par. klebonas kun. J. Kubilius, SJ — Rasos krikšto tėvas, ir Winnipigo klebonas kun. J. Bertašius — Pauliaus krikštytojas. Mišių metu skaitymus atliko pamergės: V. Kuraite ir I. Lukoševičiūtė. Auką nesėdė D. Lukienė, R. Zulonienė ir Kr. Baršauskaitė. Kun. J. Kubilius atliko jungtųjų apeigas ir pasakė pamokslą. Kun. A. Bertašius suteikė iškilmingą palaiminimą. Pamaldų metu fleita grojo konservatorijos prof. Riendeau, vargonais palydėjo Mme. M. Roch.

Gintariečiai ir jų draugai nuo altoriaus einantiems jauniesiems sudarė tautinių juostų vartus.

Po trumpo pasisveikinimo prie šventovės visi išsiskirstė.

4 v.p.p. svečiai rinkosi į telpią, vėsinamą Schofield sale, Mount Royal, vestuviniam pokyliui. Čia buvo vaišinamasi mažais užkandėliais bei punčū. Per tą laiką kvieslys — V. Piečaitis padėjo visiems, kad išklaustų jo kvietimo ir suvažiuoti į šias vestuves. Netrukus pasirodė ir vestuvinis pulkas. Tuoj „Gintaro“ šokėjai įtraukė į savo vidurį jaunuosius ir drauge sušuko „Rezginėlė“.

Po šio suoko jaunuosius sutiko jų tėvai su vynu, duona ir druska. Susėdus visiems prie stalų, J. Kuraite-Lasienė (jaunojo sesutė) supažindino visus su vestuviniu pulku. Pirmasis pabrolis A. Rastopkevičius pakėlė šampano taurę už jaunuosius ir visi sugiedoję jiems „Ilgiausių metų“. Jaunosios tėvelis dr. P. Lukoševičius trumpai visus pasveikino ir paprašė vaišių stalus palaiminti kun. A. Bertašium.

Vaisėms įpusėjus, J. Kuraite-Lasienė supažindino svečius su artimaisiais giminėmis. Rasos krikšto tėvai — kun. J. Kubilius, D. Lukienė iš Vašingtono, Pauliaus krikšto tėvai — P. Žulys iš Torontė ir R. Zulonienė iš Mississaugos, Pauliaus senelis J. Klimas su žmona Aleksandra iš Floridos. V. Piečaitis aptarė jaunųjų tėvus ir jauniems įteikė KLB Montrealio apyl. dovaną. Tada trys vienodai apsirengę vyrukai įėjo į salę, darydami piršlio, kurį galų gale atrado J. Valaičio asmenyje. Jisai yra vienas iš K.L.J. Sąjungos steigėjų, o per tą organizaciją jaunieji ir susipažino. Jaunoji piršlė vos spėjo išgelbėti nuo kartuvių ir apdovanoję jį lietuvišku rankšluosčiu. Svečiai A. Kuncevičienė atnešė karvojų (vestuvinių pyragų) ir bonką vyno, kviesdama jaunuosius dalintis šiomis dovanomis

(Nukelta į 9-tą psl.).

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.